

Załącznik
do Uchwały Nr X/91/2011
Rady Powiatu w Bełchatowie
z dnia 30 sierpnia 2011 roku

ZINTEGROWANY PROGRAM ROZWOJU
LOKALNEGO
POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Starostwo Powiatowe w Bełchatowie
ul. Pabianicka 17/19
97-400 Bełchatów
tel. (0-44) 635 86 00

Bełchatów, sierpień 2011 r.

**Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego powstał na bazie
dokumentu:**

**Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego
na lata 2005 – 2008**

przy współpracy z firmą:

Inwest Consulting S.A. z siedzibą w Poznaniu

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Podstawy Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Powiatu Bełchatowskiego	8
1.1. Wprowadzenie	9
1.2. Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego	10
1.3. Obszar i czas realizacji Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	13
1.4. Metodyka prac	13
1.5. Kryteria oceny wniosków inwestycyjnych	16

Rozdział 2. Charakterystyka obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej na terenie Powiatu Bełchatowskiego

2.1. Wstęp	21
2.1.1. Historia Powiatu	21
2.1.2. Ogólna charakterystyka Powiatu	21
2.2. Analiza stanu obecnego	23
2.2.1. Warunki geograficzno – topograficzne	23
2.2.2. Sytuacja demograficzna i społeczna Powiatu	24
2.2.3. Wody powierzchniowe	25
2.2.4. Wody podziemne	27
2.2.5. Surowce	28
2.2.6. Gleby	29
2.2.7. Zasoby leśne	29
2.2.8. Degradacja środowiska naturalnego	30
2.2.9. Infrastruktura komunikacyjna	30
2.2.9.1. Położenie komunikacyjne i sieć dróg	30
2.2.9.2. Komunikacja zbiorowa	31
2.2.9.3. Układ kolejowy	31
2.2.10. Mieszkalnictwo	31
2.2.11. Rozwój gospodarczy	32
2.2.12. Bezrobocie	34
2.2.13. Oświata i edukacja	36
2.2.14. Kultura i sport	38
2.2.15. Rozwój turystyczny Powiatu	41
2.2.16. Pomoc społeczna	43
2.2.17. Opieka zdrowotna	45
2.2.18. Bezpieczeństwo publiczne	46
2.2.19. Analiza SWOT powiatu Bełchatowskiego wg Strategii Rozwoju	48
2.2.19.1. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Powiatu	48
2.2.19.2. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Powiatu	49
2.2.20. Identyfikacja problemów Powiatu w oparciu o Strategię Rozwoju	50
2.3. Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego	51
2.4. Cele strategiczne rozwoju Powiatu Bełchatowskiego	52

Rozdział 3. Cel Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu

Bełchatowskiego	55
3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej	57
3.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej	57
3.3. Zapewnienie właściwych kierunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji	58

Rozdział 4. Wieloletni Plan Finansowy - założenia prognostyczne 59

4.1. Cel opracowania prognoz finansowych	60
4.2. Metodyka opracowania prognoz finansowych	60
4.3. Dane historyczne	61
4.4. Metodyka prognozowania	61
4.5. Trafność prognozy	62
4.6. Zasady gospodarki finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego	63
4.7. Założenia przyjęte do prognozy części finansowej Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego na lata 2005 - 2020	67
4.7.1. Czynniki mające wpływ na gospodarkę budżetową i finanse	67
4.7.2. Inflacja	67
4.7.3. Produkt Krajowy Brutto	69
4.8. Rodzaje ryzyka towarzyszącego funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego	70

Rozdział 5. Gospodarka finansowa Powiatu 73

5.1. Wykonanie budżetów Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 - 2007	74
5.2. Dochody Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007	77
5.3. Wydatki Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007	80
5.4. Wynik budżetów Powiatu Bełchatowskiego	81
5.5. Wolne środki Powiatu Bełchatowskiego	82

Rozdział 6. Wieloletni Plan Finansowy – prognozy budżetowe na lata 2005

- 2020	84
6.1. Dochody	85
6.2. Wydatki	89
6.3. Informacje o zaciągniętych i planowanych zobowiązaniach finansowych z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji	95
6.4. Informacje o udzielaniu przez Powiat poręczeń i gwarancji	100
6.5. Analiza zdolności finansowej Powiatu w latach obowiązywania prognozy	101

Rozdział 7. Wieloletni Plan Rzeczowy – Inwestycje planowane w ramach

Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	105
7.1. Zadania zgłoszone do Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego	106

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

7.2. Zadania objęte interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego	108
--	------------

Rozdział 8. Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego – powiązanie projektów z celami strategicznymi powiatu i województwa	135
--	------------

8.1. Metoda powiązania projektów z celami strategicznymi Powiatu Bełchatowskiego i Województwa Łódzkiego	136
8.2. Cele projektów inwestycyjnych przyjętych do Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	138

Rozdział 9. System wdrażania i oczekiwane wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	139
--	------------

9.1. System wdrażania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	140
9.2. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	140

Rozdział 10. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	146
---	------------

10.1. Sposoby monitorowania i oceny Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego	147
10.2. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	150
10.3. Public Relations Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	150

Rozdział 11. Podsumowanie	152
----------------------------------	------------

Skróty i pojęcia używane w opracowaniu

ZINTEGROWANY PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO (ZPRL)	kompleksowy program rozwoju danego obszaru będący rozszerzoną wersją Planu Rozwoju Lokalnego uwzględniającą zagadnienia rewitalizacji obszarów problemowych w zakresie przewidzianym dla Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego
REWITALIZACJA	działania prowadzone w ramach zarządzanych przez sektor publiczny programów i projektów na przestrzeniach zurbanizowanych, terenach przemysłowych i powojennych, prowadzące do poprawy warunków życia, ochrony i zachowania zasobów oraz nadania im nowych funkcji ekonomicznych i społecznych
PROJEKT	projekt, o którym mowa w art. 5 ust. 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym projekt zintegrowany
ANALIZA MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNYCH	sprawdzenie w oparciu o projekcje finansowe, jakie środki może powiat przeznaczyć na inwestycje. Uwzględnia zarówno środki własne (w tym zaoszczędzone) jak i źródła zewnętrzne
ANALIZA WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ	sprawdzenie (w oparciu o procedury przyjęte przez kredytodawcę) zdolności podmiotu do spłaty zobowiązań w przyszłości. Tu dodatkowo weryfikowana jest zgodność z ustawą o finansach publicznych
DOTACJA	w opracowaniu są to kwoty wynikające z paragrafu 201 202, 203, 211, 212, 213, 221, 222, 223, 631, 641, 651, 633, 643, 653, 632, 642, 652 klasyfikacji paragrafów dochodów, przychodów i środków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów
DZ. U.	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
EUR	jednostka walutowa obowiązująca w Unii Europejskiej
EURIBOR	stopa procentowa kredytów na rynku europejskim.
EURIBOR 1M.	stopa, według której naliczane jest oprocentowanie kredytu w walucie unijnej. Mówi o tym, że odsetki naliczane są raz na miesiąc
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OBLIGACJE	wierzytelne papiery wartościowe emitowane przez osoby prawne w celu pozyskania środków pieniężnych dla finansowania określonych celów; obligacje są z reguły papierami wartościowymi na okaziciela, co powoduje, że są instrumentem finansowym w pełni płynnym i łatwo zbywalnym; obligacje jako papiery wartościowe podlegają obrotowi (tzn. mogą być kupowane i sprzedawane)
PLN	Polski złoty wprowadzony do obiegu 1 stycznia 1995 roku
POWIAT	Powiat Bełchatowski
PRL	Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego
PROJEKCJA FINANSOWA	przedstawienie na podstawie wiedzy szczególnej (przewidywania służb finansowych powiatu) i ogólnej (wskaźniki ekonomiczne) przewidywań dotyczących przyszłych zdarzeń finansowych
RATA	część nominalnej wielkości kredytu przypadająca do spłaty w danym roku
RATA ODSETKOWA	odsetki od kredytu przypadające do spłaty w danym roku wyliczone w oparciu o prognozowane stopy procentowe.
SUBWENCJA	w opracowaniu są to kwoty wynikające z paragrafu 292 klasyfikacji paragrafów dochodów, przychodów i środków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów
USTAWA O FINANSACH PUBLICZNYCH	1. Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późniejszymi zmianami) 2. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2004 z późn. zm.)
USTAWA O DOCHODACH	1. Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 150, poz. 983 z późniejszymi zmianami) 2. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 88, poz. 539)
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

WIBOR	Warsaw Interbank Offered Rate, oprocentowanie, po jakim banki skłonne są udzielić pożyczek innym bankom
WIBOR 3M	stopa, według której naliczane jest oprocentowanie kredytu w polskiej walucie. Mówi o tym, że odsetki naliczane są raz na trzy miesiące
WPI	Wieloletni Plan Inwestycyjny - analiza możliwości inwestycyjnych
WPR	Wieloletni Plan Rzeczowy - analiza potrzeb i możliwości inwestycyjnych od strony rzeczowej

**ROZDZIAŁ 1. PODSTAWY ZINTEGROWANEGO PROGRAMU
ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU
BEŁCHATOWSKIEGO**

1.1. Wprowadzenie

Niniejszy dokument określa zasady przygotowania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego (ZPRL) – dokumentu operacyjnego będącego rozszerzoną wersją Planu Rozwoju Lokalnego uwzględniającą zagadnienia rewitalizacji obszarów problemowych w zakresie przewidzianym dla LPR, dokumentu który będzie mógł stanowić podstawę ubiegania się o wsparcie w ramach VI osi priorytetowej „Odnowa obszarów miejskich” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 (RPO WŁ).

Zgodnie z zapisami *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013* oraz *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013* w zakresie działania VI.1 „*Rewitalizacja obszarów problemowych*” oraz VI.2 „*Renowacja substancji mieszkaniowej*” wsparcie uzyskają jedynie takie projekty, które zostaną wymienione w ZPRL. Aktualny ZPRL stanowi obowiązkowy załącznik do wniosku o dofinansowanie wymagany od beneficjentów ubiegających się o wsparcie w ramach VI osi priorytetowej „*Odnowa obszarów miejskich*” RPO WŁ.

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

Rozdział 2 ustawy o samorządzie powiatowym w artykule 4 punkt 1. określa zakres działania i zadania powiatu.

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- 1) edukacji publicznej,
- 2) promocji i ochrony zdrowia,
- 3) pomocy społecznej,
- 4) polityki prorodzinnej,
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 6) transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- 7) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 8) kultury fizycznej i turystyki,
- 9) geodezji, kartografii i katastru,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- 10) gospodarki nieruchomościami,
- 11) administracji architektoniczno-budowlanej,
- 12) gospodarki wodnej,
- 13) ochrony środowiska i przyrody,
- 14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- 16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- 17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- 18) ochrony praw konsumenta,
- 19) utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 20) obronności,
- 21) promocji powiatu,
- 22) współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Powiązanie tych zadań wymaga starannego planowania. Artykuł 115 (oraz inne) ustawy o finansach publicznych oraz artykuł 12 ustawy o samorządzie powiatowym tworzą prawne podstawy wieloletniego planowania finansowego dla samorządu.

1.2. Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego

Posiadanie Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego ma istotne znaczenie dla szans realizacji zrównoważonego rozwoju powiatu. Dokument ten jest wynikiem procesu planowania strategicznego w powiecie, podczas którego formułowane są długofalowe cele, ich struktura oraz współzależności, a także jednostki odpowiedzialne za ich wdrożenie. Wymaga zatem przygotowania analizy hierarchii potrzeb i planowanych działań zmierzających do ich realizacji z uwzględnieniem sposobów finansowania. Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego stanowi istotną przesłankę pozytywnych, pożądaných zmian, ułatwiając władzy samorządowej podejmowanie decyzji. W jego przygotowaniu uczestniczą tak przedstawiciele władz lokalnych (starosta, radni) jak i przedstawiciele miejscowego kapitału oraz aktywni mieszkańcy regionu. Oznacza to, że w proces wyznaczania celów rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

społeczności włączone jest jak najszersze spektrum odbiorców późniejszych działań. Dzięki temu strategia ta pozwala na wyartykułowanie interesów lokalnej społeczności, a konsekwentnie realizowana daje mieszkańcom oraz podmiotom gospodarczym poczucie stabilizacji i zmniejsza niepewność, co do przyszłości w kontekstach zmian lokalnych władz. Współudział partnerów społeczno-gospodarczych stanowi istotny wkład w budowę społeczeństwa obywatelskiego. Monitorowanie przez partnerów społecznych i czasowe aktualizacje służą dodatkowo zapewnieniu koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego, jako nakreślenie kierunków wieloletniego rozwoju, pozwala wykazać zasadność i celowość aplikowania o źródła finansowania z funduszy Unii Europejskiej, w tym jest podstawowym narzędziem stanowiącym podstawy do udzielania wsparcia w ramach RPO WŁ. W praktyce niemożliwe jest bowiem pozyskanie środków finansowych z różnorodnych programów pomocowych Unii Europejskiej bez rzetelnego i jasnego zaprezentowania wizji rozwoju powiatu.

Dodatkowo dokument ten ułatwia tworzenie studium wykonalności dla inwestycji ujętych w programie, a jednocześnie pozwala na łatwiejsze zawiązywanie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego dla wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla racjonalnego i długofalowego zaplanowania wydatków, zwłaszcza na rzecz projektów perspektywicznych Powiat Bełchatowski podjął działania nad stworzeniem Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.

W trakcie prac nad ZPRL Powiatu Bełchatowskiego postanowiono uzupełnić prace tak, aby tworzony program był zgodny z wytycznymi zawartymi w dokumencie pod nazwą „Zasady przygotowywania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007- 2013” dotyczącym zasad przygotowywania Zintegrowanych Programów Rozwoju Lokalnego.

Podstawą prawną podjętych prac jest:

- 1) Uchwała Nr X/91/2011 Rady Powiatu w Bełchatowie z dnia 30 sierpnia 2011 roku zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego.

Ponadto korzystano z dokumentów:

- 1) Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego,
- 2) Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2008,
- 3) Powiatowy Plan Ochrony Środowiska,
- 4) Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- 5) Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015, dokument zatwierdzony przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 r.,
- 6) Narodowa Strategia Spójności 2007 – 2013, dokument zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 7 maja 2007 r.,
- 7) Zasady przygotowania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013, grudzień 2010 r.,
- 8) Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013, lipiec 2007,
- 9) Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013, kwiecień 2008,
- 10) Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 2006 r., str. 1-11 w brzmieniu nadanym późn. zmian./sprost.),
- 11) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z 2006 r., str.1-169 w brzmieniu nadanym późn. zmian./sprost.), zwane dalej Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006,
- 12) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 2006 r., str. 25-78 w brzmieniu nadanym późn. zmian./sprost.),
- 13) Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.),
- 14) Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 117, poz. 787),

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

15) Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa (MRR/H/18(2)/08/08, obowiązujące od dnia 9.09.2008 r.).

1.3. Obszar i czas realizacji Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego obejmuje realizacją obszar Powiatu Bełchatowskiego, ale jego oddziaływanie ma zasięg ponadregionalny. Czas realizacji obejmuje w szczególności nowy okres programowania, projekcje finansowe opracowano do roku 2020.

1.4. Metodyka prac

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego został opracowany przy założeniu, że jego sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w powiecie, przedstawiającym wieloletni program działań w sferze przestrzeni, społeczeństwa i gospodarki, zmierzającym do wyprowadzenia danego obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków dla jego dalszego rozwoju. ZLPR został stworzony przy współudziale partnerów społecznych i gospodarczych, aby zapewniony był konsensus społeczny dla jego realizacji.

Etap I – diagnoza stanu.

Diagnoza obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno – gospodarczej powiatu. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- o sytuacji demograficznej i społecznej, w tym poziomie ubóstwa i wykluczenia społecznego, stopy długotrwałego bezrobocia, poziomu wykształcenia oraz poziomu przestępczości i wykroczeń,
- o stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, w tym stopień degradacji środowiska naturalnego, infrastruktury drogowej,
- o stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,
- o sytuacji gospodarczej, w tym w sferze rolnictwa oraz działalności pozarolniczej,
- o problematyki przestrzennej i mieszkaniowej,
- o gospodarki finansowej powiatu oraz inwestycji publicznych.

Przy opracowywaniu diagnozy stanu dokonano również przeglądu dokumentów powiatu związanych ze sferą przestrzenną.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Poza danymi pozyskanymi z Powiatu korzystano również z szeregu opracowań i publikacji statystycznych, w tym roczników województwa oraz wydawnictwa ze spisu rolnego oraz spisu powszechnego z roku 2003.

Etap I opracowano głównie na podstawie Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego.

Etap II – dyskusja na temat głównych problemów powiatu oraz sposobów ich rozwiązania.

W ramach prac przygotowawczych do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego zwrócono się do najważniejszych środowisk społecznych oraz gospodarczych z terenu Powiatu z prośbą o wyrażenie opinii na temat najważniejszych lokalnych problemów rozwojowych. Ponadto poproszono te środowiska o zgłaszanie propozycji sposobów rozwiązania przedmiotowych problemów.

Odbyła się również sesja warsztatowa z udziałem radnych i kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych oraz przedstawicieli lokalnego biznesu.

Podczas spotkań dyskutowane były szeroko główne problemy rozwojowe danego obszaru Powiatu z uwzględnieniem głównych priorytetów rozwojowych tj. rynek pracy (bezrobocie), bezpieczeństwo publiczne itp. Wnioski z tych działań zamieszczono w różnych rozdziałach Planu, w tym w analizie stanu obecnego.

Etap III – zarys projektu Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego - robocza wersja dokumentu.

Osoby opracowujące ZPRL Powiatu Bełchatowskiego przygotowały zarysy dokumentów obejmujących diagnozę stanu, obszary strategiczne, cele strategiczne, cele operacyjne, działania oraz zadania priorytetowe.

Kolejne prace nad opracowaniem ZPRL Powiatu Bełchatowskiego zostały powierzone Wydziałowi Promocji i Rozwoju Powiatu.

Etap IV – opracowanie dokumentu zgodnie z zasadami przygotowania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013.

Mając na uwadze wytyczne na temat zasad przygotowywania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego w kolejnych okresach programowania finansowego w Unii Europejskiej, następne prace nad wyglądem ostatecznym dokumentu mają za zadanie dostosować go pod względem merytorycznym do powyższych wymogów.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Etap V – opiniowanie dokumentów oraz uchwalenie Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego przez Radę Powiatu Bełchatowskiego.

Kolejne projekty dokumentów pn. „Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego” są zawsze przedmiotem opiniowania przez Komisje Rady Powiatu Bełchatowskiego.

Zadania objęte zakresem interwencji planu są odbiciem preferencji społecznych, podobnie jak zadania o znacznym stopniu przygotowania (poniesione nakłady na przygotowanie dokumentacji) do objęcia interwencją planu.

W wyniku akceptacji projektów planu przez Komisje Rady Powiatu w Bełchatowie podejmowana jest decyzja o umieszczeniu uchwały w sprawie przyjęcia danego dokumentu w porządku obrad Sesji Rady Powiatu Bełchatowskiego.

Podsumowując, przebieg prac był następujący:

1. Diagnoza stanu:
 - a. Przygotowanie danych przez służby finansowe Starostwa Powiatowego:
 - I. Dane historyczne.
 - II. Prognozy.
 - b. Weryfikacja danych.
 - c. Stworzenie projekcji możliwości finansowych powiatu na okres obowiązywania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.
 - d. Analiza możliwości finansowych powiatu przez służby finansowe powiatu.
2. Stworzenie Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego (ZPRL).
 - a. Zebranie wniosków inwestycyjnych.
 - b. Opracowanie wniosków przez Starostwo Powiatowe w Bełchatowie.
 - c. Powiązanie projektów z celami strategicznymi powiatu.
 - d. Ocena wniosków zgodnie z przyjętymi kryteriami.
3. Harmonizacja możliwości finansowych z potrzebami inwestycyjnymi – stworzenie wariantów Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.
4. Prezentacja i ocena wariantów Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.
5. Wybór wariantu.
6. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Powiatu projektu Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

1.5. Kryteria oceny wniosków inwestycyjnych

Ocena wniosków inwestycyjnych, realizowanych przez powiat, zgodnie z przyjętymi dokumentami przebiegała według następujących kryteriów:

Warunkiem rozpatrywania przedsięwzięć w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego jest:

- o Zgodność przedsięwzięć z kierunkami strategicznego rozwoju Powiatu.
- o Planowana wartość zadania przekraczająca 250 000 PLN.

1. Ocena przedsięwzięć w kategoriach uwarunkowań społecznych:

1.1. Zasięg terytorialny oddziaływania:

- 0** – mniejszy niż jedna gmina,
- 1** – jedna gmina,
- 2** – więcej niż jedna gmina,
- 3** – cały powiat,
- 4** – zasięg regionalny.

1.2. Wpływ na rozwój gospodarczy i/lub tworzenie nowych miejsc pracy:

- 0** – nie wpływa,
- 3** – podwyższa atrakcyjność inwestycyjną powiatu, co w przyszłości może przyczyniać się do utrzymania istniejących lub powstawania nowych miejsc pracy,
- 6** – w istotny sposób przyczynia się do powstania nowych podmiotów oraz nowych miejsc pracy; podwyższa atrakcyjność powiatu.

1.3. Wpływ przedsięwzięć na rozwój edukacyjno-oświatowy dzieci i młodzieży:

- 0** – nie wpływa,
- 1** – poprawia możliwości rozwoju,
- 3** – dodaje nową jakość do możliwości rozwoju edukacyjno-oświatowego.

1.4. Wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców (w zakresie zagrożenia zdrowia i życia, przestępczość):

- 0 – inwestycja nie ma wpływu na bezpieczeństwo mieszkańców,
- 1 – inwestycja poprawia bezpieczeństwo mieszkańców,
- 3 – inwestycja dodaje nową jakość dla bezpieczeństwa mieszkańców.

1.5 Wpływ przedsięwzięć na poprawę spędzania wolnego czasu przez mieszkańców powiatu i gości:

- 0 – nie wpływa,
- 2 – niewielki,
- 4 – istotny.

1.6. Wpływ przedsięwzięć na poprawę komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury społecznej:

- 0 – nie wpływa,
- 2 – zwiększa komfort życia mieszkańców poprzez modernizację istniejącej infrastruktury społecznej,
- 6 – zwiększa komfort życia mieszkańców poprzez wyposażenie w nowe elementy infrastruktury społecznej.

2. Ocena przedsięwzięć w kategoriach strukturalnych:

2.1. Stopień zaawansowania przedsięwzięć:

- 0 – nowe przedsięwzięcie,
- 2 – faza koncepcji i opracowania wstępnego,
- 5 – opracowana dokumentacja projektowa lub pozwolenie na budowę (lub możliwość rozpoczęcia inwestycji),
- 10 – podpisana umowa na realizację robót budowlano-montażowych lub budowa zaawansowana.

2.2. Zadanie wynikające z decyzji niezależnych od powiatu:

- 0 - brak decyzji wpływających na inwestycję,
- 3 – przewiduje się możliwość zaistnienia takiej decyzji,
- 6 – jest wydana decyzja/zaistniało zdarzenie mające wpływ na inwestycję.

2.3. Na ile poprawi się wykorzystanie istniejących obiektów użyteczności publicznej:

- 0** – nie wpływa,
- 1** – częściowo,
- 3** – zdecydowanie.

2.4. Wpływ na środowisko naturalne:

- 0** – neutralny wpływ,
- 1** – niewielki pozytywny wpływ,
- 2** – inwestycja zawiera się w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska (bądź ma istotny pozytywny wpływ na środowisko nie zawierając się w Programie).

2.5. Wpływ przedsięwzięcia na poprawę wizerunku powiatu:

- 0** – neutralny wpływ,
- 1** – pozytywny wpływ,
- 2** – istotnie zmienia wizerunek powiatu.

2.6. Wpływ przedsięwzięcia na poprawę komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury technicznej:

- 0** – nie wpływa,
- 2** – zwiększa komfort życia mieszkańców poprzez modernizację istniejącej infrastruktury technicznej,
- 6** – zwiększa komfort życia mieszkańców poprzez wyposażenie w nowe elementy infrastruktury technicznej.

3. Ocena przedsięwzięcia w kategoriach finansowych:

3.1. Wpływ inwestycji na budżet:

- 3** – wpływ ujemny (istotny wzrost stałych wydatków budżetowych),
- 0** – wpływ neutralny,
- 3** – wpływ dodatni (stałe dochody lub zmniejszenie stałych wydatków budżetowych, lub uniknięcie wysokich kosztów związanych inwestycją).

3.2. Korzyści ekonomiczne dla mieszkańców:

- 0** – brak,

- 1 –niewielkie,
- 2 – duże.

3.3. Wpływ przedsięwzięcia na podniesienie majątku bilansowego powiatu:

- 0 – brak,
- 2 –niewielki,
- 4 – duży.

3.4. Możliwość finansowania przedsięwzięcia z niekomercyjnych środków bezzwrotnych *(jeśli jest podpisana umowa lub istnieje inny podobny dokument zapewniający finansowanie punktacja ulega podwojeniu)*:

- 0 – nie,
- 2 – środki finansujące do 20% inwestycji,
- 5 – powyżej 20% i nie więcej niż 50% inwestycji,
- 10 – powyżej 50% inwestycji.

3.5. Możliwość współfinansowania przedsięwzięcia z udziałem własnym mieszkańców lub innych zainteresowanych podmiotów *(jeśli jest podpisana umowa lub istnieje inny podobny dokument zapewniający finansowanie punktacja ulega podwojeniu)*:

- 0 – nie,
- 2 – środki finansujące do 10% inwestycji,
- 3 – powyżej 10% i nie więcej niż 30% inwestycji,
- 5 – powyżej 30% inwestycji.

3.6. Możliwość finansowania przedsięwzięcia z niekomercyjnych źródeł zewnętrznych (kredyty, pożyczki preferencyjne):

- 0 – brak możliwości,
- 2 – środki finansujące do 20% inwestycji,
- 3 – powyżej 20% i nie więcej niż 45% inwestycji,
- 5 – powyżej 45% inwestycji.

**ROZDZIAŁ 2. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ NA TERENIE
POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO**

2.1. Wstęp

2.1.1. HISTORIA POWIATU

Powiat Bełchatowski po raz pierwszy został utworzony w dniu 1 stycznia 1956 roku z peryferyjnych, zachodnich terenów powiatu piotrkowskiego. Mimo krótkiego okresu istnienia przechodził szereg przeobrażeń i zmian. W początkowym okresie Powiat obejmował gromady: Binków, Bujny Szlacheckie, Chabielice, Dobrzelów, Domiechowice, Gręboszów, Grocholice, Janów, Kamień, Kaszewice, Kącik, Kleszczów, Kluki, Lubiec, Łękawę, Łękińsko, Parzno, Ruszczyn, Sromutkę, Suchcice i Wadlew. W następnych latach przyłączono miejscowości Janinę, Michałów, Postękalice, Szczerców. W 1968 roku na życzenie ludności Ruszczyna i Piły Ruszczyńskiej, miejscowości te włączono do powiatu piotrkowskiego. Po kolejnych zmianach, w końcu 1972 roku Powiat liczył już tylko 14 gromad i jedno miasto. Od 1 stycznia 1973 roku w związku z wprowadzeniem nowej organizacji władz administracyjnych na wsi, zostały utworzone gminy. Organizacja nowych jednostek administracyjnych spowodowała zmniejszanie się powierzchni Powiatu przez przekazanie Bujen Szlacheckich, Bujen Księży, Grabostowa, Łobudzie, Maurycowa i Sromutki do gminy Żelów pow. łaski. Do Powiatu Bełchatowskiego dołączono natomiast Postękalice. Funkcję ośrodków gminnych pełniły następujące miejscowości: Bełchatów, Drużbice, Grocholice, Kleszczów, Kluki, Szczerców. 1 czerwca 1975 roku Bełchatów włączono do województwa piotrkowskiego. Jednocześnie reforma administracyjna zniosła trójstopniowy podział administracyjny kraju i powiaty zostały zlikwidowane. Reaktywowanie działalności Powiatu nastąpiło 1 stycznia 1999 roku w związku z wejściem w życie Ustawy o wprowadzeniu zasadniczego, trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603).

2.1.2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Bełchatowski zlokalizowany jest w południowej części Województwa Łódzkiego. Od północy Powiat graniczy z Powiatem Łaskim i Pabianickim, od wschodu z Powiatem Piotrkowskim, od południa z Powiatem Radomszczańskim i Pajęczańskim, a od zachodu z Powiatem Wieluńskim. Bełchatów znajduje się w odległości 50 km od miasta Łodzi. Jego powierzchnia wynosi 970,6 km² (co stanowi 5,3% powierzchni woj. łódzkiego), tworzą go: miasto Bełchatów, miasto i gmina Żelów oraz gminy Bełchatów, Drużbice, Kleszczów, Kluki, Szczerców i Rusiec.

Mapa 1 Usytuowanie Powiatu Bełchatowskiego w Polsce

Mapa 2 Powiat Bełchatowski na tle województwa łódzkiego

Mapa 3 Powiat Bełchatowski

2.2. Analiza stanu obecnego

2.2.1. WARUNKI GEOGRAFICZNO – TOPOGRAFICZNE

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski Powiat Bełchatowski znajduje się w obrębie Niżu Środkowo Polskiego na obszarze Wysoczyzny Bełchatowskiej i Kotliny Szczercowskiej. Wysoczyzna Bełchatowska ma położenie wododziałowe między dorzecziami Warty i Pilicy. Dane dotyczące powierzchni gmin Powiatu charakteryzuje tabela 1.

Tabela 1 Powierzchnia gmin Powiatu Bełchatowskiego

Podział administracyjny Powiatu Bełchatowskiego Miasto/Gmina	Powierzchnia w km ²
Zelów	168
Drużbice	115
Rusiec	100
Szczerców	129
Kluki	119
Kleszczów	125
miasto Bełchatów	35
gmina Bełchatów	180
Powiat Bełchatowski	971

Źródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie

2.2.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA POWIATU

Powiat Bełchatowski zamieszkuje ponad 112 tysięcy osób, co stanowi 4,4 % mieszkańców województwa. Średnia gęstość zaludnienia wynosi ok. 117 osób na 1 km² i jest jedną z najwyższych w województwie. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego można stwierdzić, że na obszarze Powiatu występuje:

- stosunkowo wysoki wskaźnik urbanizacji Powiatu, należący do jednego z najwyższych w województwie łódzkim,
- wysoki jest udział ludności w wieku produkcyjnym, natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest najniższy w województwie (12% przy średniej wojewódzkiej 17,9%), społeczeństwo Powiatu jest zatem stosunkowo młode,
- Powiat należy do obszarów o najwyższym wskaźniku przyrostu naturalnego. Dynamika przyrostu ma tendencje rosnące,
- Powiat należy do obszarów o dodatnim saldzie migracji zewnętrznych, jednak saldo migracji ulega ciągłym różnicowaniom.

Powyższe cechy demograficzne powiatu ukształtowały się głównie w wyniku migracji ludności w drugiej połowie lat siedemdziesiątych i w latach osiemdziesiątych. Poniższe tabele charakteryzują strukturę demograficzną w Powiecie.

Tabela 2 Liczba ludności Powiecie w latach 2003 – 2006

wyszczególnienie	Liczba ludności			
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Ogółem	112 234	112 279	112 548	112 633
w tym kobiety	57 011	57 042	57 186	57 278

Źródło: GUS

Jak widać stan ludności w Powiecie systematycznie rośnie od roku 2003.

Tabela 3 Przyrost naturalny w Powiecie Bełchatowskim w latach 2005-2007.

Rok	2005	2006	2007
Przyrost naturalny	106	199	250

Dane: Bank Danych Regionalnych

Zawarte w poniższej tabeli dane charakteryzujące liczbę mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych w Powiecie w porównaniu z terenem województwa łódzkiego i krajem wskazują na różnice w strukturze wiekowej. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w Powiecie jest nieco większy w porównaniu ze średnią krajową i wojewódzką. Jednocześnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest mniejszy w Powiecie niż w kraju i województwie.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Osoby w wieku produkcyjnym stanowią większy udział w Powiecie niż w porównywanych regionach.

Tabela 4 Liczba mieszkańców Powiatu w podziale wiekowym w stosunku do województwa łódzkiego i Polski w roku 2007.

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Polska	38 115 641	7 487 930	24 545 254	6 082 457
województwo łódzkie	2 555 898	463 423	1 634 443	458 032
Powiat Bełchatowski	112 772	22 781	76 405	13 586
Polska	100%	19,6%	64,4%	16,0%
województwo	100%	18,2%	63,9%	17,9%
Powiat	100%	20,2%	67,8%	12,0%

Dane: Bank Danych Regionalnych

Kolejna tabela przedstawia dynamikę zmian ludności w podziale wiekowym na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Tabela 5 Zmiany w strukturze ludności w Powiecie Bełchatowskim.

Ludność w wieku	2005	2006	2007
Przedprodukcyjnym	24 330	23 493	22 781
Produkcyjnym	75 168	75 843	76 405
Poprodukcyjnym	13 050	13 297	13 586

Dane: Bank Danych Regionalnych

2.2.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Powiat Bełchatowski położony jest praktycznie na obszarze zlewni rzeki Warty. Dział wodny Warty i Pilicy przebiega przez Wysoczyznę Bełchatowską. Główną oś hydrograficzną na terenie Powiatu stanowi rzeka Widawka wraz z głównymi dopływami: Pilsią, Rakówką. Rzeka Widawka jest prawobrzeżnym dopływem Warty. Zgodnie z wymaganą klasą jakości Widawka powinna prowadzić wody I klasy do granicy KWB „Bełchatów” i II klasy na pozostałych odcinkach. Ważniejsze dopływy Widawki na terenie Powiatu to:

- lewostronny Świętojanka,
- prawostronny Rakówka,
- lewostronny dopływ Struga Janowska,
- lewostronny dopływ spod Aleksandrowa,
- prawostronny Ścichawka,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- prawostronny Pilsia,
- lewostronny Krasówka (26,8 km) (tuż za wschodnią granicą Powiatu).

Ponadto na terenie gminy Rusiec znajduje się krótki odcinek lewostronnego dopływu Widawki – rzeki Niecieczy, której odcinek ujściowy znajduje się już poza granicą Powiatu Bełchatowskiego. W północnej części Powiatu znajduje się odcinek największego prawostronnego dopływu Widawki, rzeki Grabi. Rzeka Widawka na odcinku do punktu Widawka-Dzbanki prowadzi wody III klasy jakości. Dodatkowo rzeka jest obciążona wysokimi ładunkami związków biogenych, których ładunek ulega pewnej redukcji poniżej zbiornika Słok, gdzie kumuluje się oddziaływanie samego zbiornika oraz efekt rozcieńczania czystymi wodami kopalnianymi odprowadzanymi z KWB „Bełchatów”. Na pozostałym odcinku przebiegającym przez obszar Powiatu Widawka prowadzi wody pozaklasowe. Znaczne pogorszenie jakości wody następuje na odcinku poniżej ujścia rzeki Rakówki, będącej odbiornikiem cieków z miasta Bełchatowa i prowadzącej wody o jakości nieczyszczonych ścieków. Nie bez znaczenia jest wpływ KWB „Bełchatów” związany z odwodnieniem wgłębnym i powierzchniowym. Odwodnienie wgłębne odbywa się systemem studni głębinowych drenujących wszystkie pokłady wodonośne występujące w otoczeniu złoża. Wody z odwodnienia wgłębnego jako wody czyste kierowane są do rzeki Widawki poprzez Strugę Aleksandrowską, Strugę Żłobnicką i Krasówkę. Odwodnienie powierzchniowe to system związany z odwodnieniem pokładu węgla oraz nadkładu nad złożem. Wody z odwodnienia powierzchniowego po oczyszczeniu w osadnikach odprowadzane są do Widawki. Ilość wód z odkrywek „Bełchatów” oraz „Szczerców” jest bardzo duża i wynosi średnio 660 tys. m³/dobę. Jednocześnie Elektrownia Bełchatów pobiera duże ilości wody do celów produkcyjnych. Ogólny pobór wody wynosi średnio 180 tys. m³/dobę, z czego większość pochodzi z odwodnienia kopalni (ok.70%) resztę pobieranych wód stanowią wody powierzchniowe. Pobierane są one z następujących źródeł:

- Struga Słobińska (pompownia Rogowiec),
- Zbiornik Słok na Widawce (pompownia Słok),
- Warta w okolicy wsi Zakrzówek Szlachecki (pompownia Warta).

W Powiecie Bełchatowskim zlokalizowane są następujące zbiorniki wód powierzchniowych:

- Św. Ługi pow. 100 ha,
- Lubiec pow. 86 ha,
- Słok pow. 80 ha,
- Smugi pow.36 ha,
- Wawrzkowizna pow. 16 ha,
- Grobla pow. 15 ha,

- Patyki pow. 5,3 ha,
- Duży i Biały Ług pow. 5 ha,
- Fraszka pow. 4,3 ha,
- Dziewuliny pow. 3 ha,
- Imielnia pow. 3 ha,
- Teresin pow. 2 ha.

2.2.4. WODY PODZIEMNE

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego wydziela się następujące poziomy wodonośne:

- czwartorzędowy,
- trzeciorzędowy,
- kredowy,
- jurajski,
- triasowy.

Do najbardziej zasobnych należą poziomy: kredowy w synklinorium łódzkim podzielony na górnokredowy i dolnokredowy oraz czwartorzędowy. Stanowią one główne poziomy eksploatowane. Poziom trzeciorzędowy posiada jedynie lokalne znaczenie. Poziom czwartorzędowy stanowi główny poziom użytkowy. Charakteryzuje się on występowaniem dwóch lub trzech warstw wodonośnych o zwierciadle swobodnym lub ciśnieniowym (do kilkuset kPa) na poziomie od kilku do 80 m, związanych z obecnością utworów piaszczystożwirowych oraz piasków. Poziom kredowy związany jest z występowaniem spękań węglanowych osadów kredy górnej (margle, wapienie, opoki) a jego zasilanie jest wynikiem infiltracji wód czwartorzędowych. Przypuszcza się, że wody kredowe i czwartorzędowe na terenie gminy pozostają w kontakcie hydraulicznym. Poziom zwierciadła wód podziemnych na terenie Powiatu Bełchatowskiego ulega zaburzeniu w jego południowo-zachodniej części, znajdującej się pod wpływem oddziaływania leja depresyjnego powstałego w skutek odwadniania odkrywki Bełchatów PGE KWB „Bełchatów”. Umowną granicą leja depresyjnego jest obszar kopalni, jednak jego faktyczny zasięg jest większy. Rozmiary leja oraz jego zmiany monitorowane są kwartalnie przez służbę geologiczną kopalni. Obecnie ze względu na prace odwadniające odkrywkę Szczerców, zasięg leja rozwija się w kierunku zachodnim a osiągnięcie jego maksymalnego zasięgu przewiduje się na lata 2010-2015. Skutkiem oddziaływania leja jest:

- zanik przypowierzchniowych poziomów wodonośnych,
- obniżenie zwierciadła wód podziemnych,
- częściowy lub całkowity zanik wody w studniach kopanych,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- ograniczenie poboru wód z płytkich studni wierconych,
- wzrost infiltracji opadów,
- okresowe zaniki drobnych cieków,
- zmniejszenie przepływu w rzekach.

Na dużych obszarach Powiatu stwierdzono występowanie wysokiego stopnia zagrożenia wód podziemnych w rejonach gdzie brak jest izolacji grubymi warstwami glin zwałowych a przeważają utwory piaszczyste. Dotyczy to gminy Żelów, Kluki, Szczerców.

2.2.5. SUROWCE

Na terenie Powiatu znajdują się jedno z najważniejszych złóż węgla brunatnego w Polsce. Szczególnie w gminie Kleszczów, która posiada bogate jego zasoby. W części północnej gminy zlokalizowano odkrywkę „Bełchatów” o wymiarach 180 m głębokości, 9 km długości i 3 km szerokości. Skala wpływu odkrywki charakteryzuje wielkość i zasięg leja depresji spowodowanego działalnością górniczą. Powstawanie leja depresji obserwuje się tu od 1975 roku. Jego największy zasięg miał miejsce w 1991 roku i objął 635 km² powierzchni. W latach następnych, obszar tego leja stopniowo malał i na koniec 2000 roku wyniósł 481 km². W 1977 r. rozpoczęto prace związane z uruchomieniem Pola „Szczerców”. Nowa odkrywka ruszyła 21.10.2002 r. Zasoby całego złoża bełchatowskiego, zgodnie z planem ich zagospodarowania, zostaną wykorzystane do ok. 2038 r.

Tabela 6 Złoża węgla brunatnego w Powiecie.

Nazwa złoża	Zasoby w tys. ton	
	bilansowe	pozabilansowe
Pole Bełchatów	589 581	73 593
Pole Szczerców	729 364	34 647
Razem	1 318 945	108 240

Źródło: Bilans zasobów na rok 1998

Dąży się do pełnego wykorzystania surowców mineralnych z nadkładu co zabezpiecza potrzeby gospodarcze i ogranicza konieczność pozyskiwania surowców mineralnych z innych źródeł. Wykorzystuje się między innymi:

- kruszywa mineralne (pospółka piaszczysto żwirowa i krzemienista, tłucznie, kłince i grys granitowe, wapienne, kwarcytowe i z gruzu betonowego),
- piasek naturalny o dużej czystości,
- łatwo topliwe piaski kwarcowe o zawartości SiO₂ pow. 99%,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Belchatowski

- wolne od zanieczyszczeń surowce ilaste o dużej różnorodności parametrów chemicznych, mineralogicznych i technologicznych,
- kredę jeziorną (ekologiczny nawóz węglanowo - wapniowy),
- ziemię humusową, itd.

Poza wydobyciem węgla brunatnego i pozyskaniu surowców mineralnych z nadkładu w Antoniówce zlokalizowana jest odkrywka Kopalni Surowców mineralnych „Kosmin”, w Woli Kruszyńskiej, Osinie i Kuźni Kaszewskiej zlokalizowane są odkrywki kruszyw, w Kurnosie Drugim kopalnia piasku. Ponadto w poszczególnych gminach eksploatowane są lokalne złoża piasku, żwiru i gliny.

2.2.6. GLEBY

W Powiecie występują gleby brunatne wylugowane, bielcowe, pseudobielcowe, czarne ziemie, mady oraz gleby bagienne. Gleby bielcowe i pseudobielcowe występują głównie pod lasami i na obszarze użytków rolnych, a ich przydatność rolnicza jest zróżnicowana. Czarne ziemie stanowią mały odsetek gruntów ornych. Występują w obniżeniach terenu i dolinach często w sąsiedztwie gleb bagiennych, szczególnie w okolicach rozwiniętych dolin rzeki Widawki i miejscami Pilsni. Mady występują w wybranych fragmentach doliny Widawki i wykorzystywane są przede wszystkim pod użytki zielone oraz grunty orne. Gleby bagienne: murszowate, murszowo-mineralne oraz torfowe wykorzystywane są wyłącznie pod użytki zielone lub stanowią nieużytki rolnicze. Gleby te zajmują znaczne powierzchnie w rejonie doliny Widawki oraz dolinach innych rzek. Powiat charakteryzuje się przewagą gleb średnio i słabo przydatnych dla rolnictwa. Dominują słabe kompleksy glebowe: pszennego-dobrego, niewielkie powierzchnie kompleksu żytniego-dobrego oraz kompleks żytni bardzo słaby. Większość występujących gleb jest o niskich klasach bonitacji gleb. Dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

2.2.7. ZASOBY LEŚNE

Charakterystycznym elementem krajobrazu Powiatu są lasy, zajmujące ponad 28 tys. ha. Lesistość terenu obejmującego Powiat przekracza 28,77%, przy średniej w Polsce 26%. Stan ten nie pozwala na rozwinięcie gospodarki drzewnej. Należy się jednak liczyć z próbami zwiększenia pozyskiwania drewna w związku z trwałym wzrostem zapotrzebowania gospodarki na ten surowiec.

2.2.8. DEGRADACJA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Mimo obserwowanej od lat poprawy ciągle jeszcze jest zanieczyszczone środowisko. Zwiększająca się ilość odpadów stałych oraz zanieczyszczenie powietrza wymagają uruchomienia programu racjonalnej gospodarki odpadami, konieczna jest budowa kolejnych oczyszczalni ścieków i rozwiązanie problemu unieszkodliwienia osadów ściekowych. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest koncentracja różnorodnych zagrożeń środowiska, w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii na obszarach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego – ŁOM i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA (ze szczególnym wskazaniem na Kopalnię i Elektrownię Bełchatów), jak również w głównych korytarzach transportowych. W województwie łódzkim w ostatnich latach zaobserwowano stały, z niewielkim wyjątkiem, spadek emisji zanieczyszczeń powietrza ze źródeł punktowych. W 2004 roku wyemitowano do powietrza 7,9 tys. ton zanieczyszczeń, sam powiat bełchatowski wyemitował do atmosfery 3,78 tys. ton pyłów.

Tabela 7 Stan środowiska na terenie powiatu bełchatowskiego.

Zanieczyszczenie środowiska	Polska	Województwo łódzkie	Powiat Bełchatowski
Emisja zanieczyszczeń powietrza [tys. ton]	1 400	7,9	3,78
Odpady wytworzone [tys. ton]	13 503	4 450	4 142

Źródło: Raport „Stan środowiska w Polsce w latach 1996-2001”

2.2.9. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

2.2.9.1 Położenie komunikacyjne i sieć dróg

Powiat Bełchatowski charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną drogową i kolejową oraz bardzo korzystnym położeniem komunikacyjnym w stosunku do najważniejszych źródeł ruchu w regionie. Korzystne położenie Powiatu i rozbudowana sieć komunikacyjna pozwala na dogodny dojazd na jego teren praktycznie z całej Polski. Przez teren Powiatu przebiegają drogi o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym, drogi krajowe Nr 8 i Nr 12 posiadające połączenia z drogą szybkiego ruchu nr 1 w bliskim sąsiedztwie Powiatu od strony wschodniej. Z tego względu Powiat ma również dobry dostęp do połączeń z Gdańskiem przez Łódź i Toruń oraz z Górnym Śląskiem przez Częstochowę. Centrum powiatu posiada połączenie z Łodzią, Warszawą oraz Wrocławiem. Droga Nr 8, mimo, że posiada utwardzone pobocza – jest

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

jednojezdniowa i od Piotrkowa Trybunalskiego do Wrocławia nie jest drogą ekspresową. Ruch lokalny powiatowy i gminny, zapewniają drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni.

Tabela 8 Drogi gminne w Powiecie Bełchatowskim w km

Rodzaj nawierzchni dróg	długość
o nawierzchni twardej	384,3
o nawierzchni ulepszonej	269,9
o nawierzchni gruntowej	424,2

Źródło: GUS 2006

2.2.9.2 Komunikacja zbiorowa

Komunikacja zbiorowa w Powiecie realizowana jest wyłącznie w ramach sieci autobusowej. W mieście Bełchatów działa Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o. o. Pozamiejska komunikacja autobusowa prowadzona jest przede wszystkim przez Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Bełchatowie, które obsługuje powiat Bełchatowski i zapewnia połączenia z innymi rejonami kraju. Przedsiębiorstwo dysponuje 90. autobusami, które pokonują rocznie około 4,9 mln km tras, przewożąc ok. 3,8 mln pasażerów. W ramach regularnej komunikacji działa 49 linii o łącznej długości 12 286 km. Ponadto przedsiębiorstwo zajmuje się dowozem i obsługą komunikacyjną pracowników PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA, oraz dowozem dzieci do szkół.

2.2.9.3 Układ kolejowy

Transport kolejowy ma istotne znaczenie dla przemysłu i jest bardzo ważny dla przewozów pasażerskich. W powiecie działa jednotorowa linia kolejowa zbudowana na potrzeby kopalni odkrywkowej. Ponadto przez obrzeża powiatu, gminę Rusiec – przebiega jedna z pierwszorzędnych linii o znaczeniu państwowym. Ta linia peryferyjnie położona, na której zlokalizowana jest stacja kolejowa Rusiec Łódzki, obecnie ogranicza swój zakres usług. Linia mimo recesji w przewozach towarowych, głównie węglowych, nadal spełnia ważną funkcję w przewozach pasażerskich. Ilość przewożonych osób spada jednak z roku na rok.

2.2.10. MIESZKALNICTWO

Gospodarka mieszkaniowa w Powiecie określana jest poprzez wskaźniki warunków mieszkaniowych. Do najważniejszych należą:

- o Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² - 73,9 m²

- o Przeciętna powierzchnia użytkowa w m² na 1 osobę – 24,5 m².

Są one porównywalne ze wskaźnikami województwa natomiast różnią się od wskaźników w kraju. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w kraju wynosi 69,5 m², natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa w m² na 1 osobę w kraju wynosi 23,5 m². Szczegółową informację na temat zasobów mieszkaniowych i warunków mieszkaniowych w Powiecie zawiera tabela 9.

Tabela 9 Zasoby mieszkaniowe w Powiecie Bełchatowskim w roku 2006

Wyszczególnienie	Powiat
Liczba mieszkań ogółem	37 401
Liczba izb ogółem	145 652
Mieszkania oddane do użytku w roku	386
Ubytki mieszkań	24

Źródło: Bank Danych Statystycznych

2.2.11. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Gminy Powiatu Bełchatowskiego stwarzają dobre warunki do inwestowania. Rozwinięty przemysł ciężki i lekki, tania siła robocza oraz duża ilość obiektów przemysłowych i magazynowych do zagospodarowania to główne cechy gospodarki Powiatu. Powiat Bełchatowski charakteryzuje się wysokim stopniem uprzemysłowienia mierzonego zatrudnieniem. Na 1000 mieszkańców w powiecie w 1999 roku w przemyśle pracowały 164 osoby, podczas gdy średnio w województwie 81 osób. Natomiast udział pracujących w firmach skupionych w sekcjach „Przemysł i Budownictwo”, zatrudniających ponad 10 pracowników wynosił w Powiecie Bełchatowskim, w 1999 r. – 9,3%. Wysoka pozycja Powiatu Bełchatowskiego w Regionie Łódzkim jest rezultatem przede wszystkim wydobycia węgla brunatnego i produkcji energii elektrycznej w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA tj. w Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów i Elektrowni Bełchatów i wskazuje na wysoką rangę tego przemysłu w kraju. Wytwarza się tu dziesiątki mld kWh energii elektrycznej – 40% produkcji krajowej, oraz wydobywa się 45,5 mln ton węgla brunatnego (tj. 76% wydobycia krajowego). W Powiecie Bełchatowskim istotną gałęzią gospodarki jest budownictwo. Zlokalizowanych jest tu szereg firm, w których pracuje 4,9 tys. osób (tj. 15,6% spośród zatrudnionych 31,5 tys. w budownictwie w województwie łódzkim). Rolnictwo stanowi główną gałąź gospodarki we wszystkich gminach z wyjątkiem gminy Kleszczów, w której skoncentrowany został przemysł wydobywczy i energetyczny stanowiący podstawę dla rozwoju regionu. Jednakże rolnictwo Powiatu Bełchatowskiego reprezentuje stosunkowo niski poziom

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

produkcji, głównie z uwagi na słabe gleby, duże zalesienie, negatywny wpływ leja depresji PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów oraz ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw. W rezultacie produkcja towarowa jest niska. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 8,1 ha, w użytkach rolnych 6,13 ha. W ogólnej liczbie gospodarstw, ponad 8,1 tys., gospodarstw pełnych jest 27,9%, tak zwanych pracowniczych – 34,2% a emeryckich 23,8%. Gospodarstwa są generalnie słabe kapitałowo, mało jest gospodarstw specjalistycznych, sadowniczych, z uprawami pod osłonami. Upraszczając można stwierdzić, że lepsze wyniki w rolnictwie uzyskują gminy posiadające korzystniejsze warunki przyrodniczo-glebowe, słabsze są natomiast wyniki w sąsiedztwie BOZP oraz w gminie Szczerców i Kluki. Ogółem na terenie Powiatu zarejestrowane były w 2007 roku 8 161 podmiotów gospodarczych. Poniższa tabela charakteryzuje strukturę przedsiębiorstw w Powiecie w latach 2005 – 2007.

Tabela 10 Liczba firm zarejestrowanych w systemie REGON w latach 2005 – 2007 według sektorów

branża	2005	2006	2007
ogółem w tym:	9 730	8 454	8 161
Sektor publiczny	317	317	322
Sektor prywatny	9 413	8 137	7 839

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Lista firm, które wybrały Powiat Bełchatowski jako miejsce do prowadzenia swoich interesów jest bardzo długa. Są wśród nich globalne koncerny, jak i polskie firmy, które od podstaw budowały swój sukces w latach 90-tych. Wśród inwestorów znalazły się firmy wysokich technologii, firmy handlowe, budowlane, logistyczne i produkcyjne. Wiele z nich to liderzy swojej branży. Istotnym elementem charakteryzującym strukturę podmiotów gospodarczych jest poziom zatrudnienia. Poniższa tabela przedstawia stan na rok 2006.

Tabela 11 Struktura branż wg poziomu zatrudnienia łącznie z rolnictwem indywidualnym w Powiecie w 2006 roku

Sektory zatrudnienia	Zatrudnienie (ilość osób)
Ogółem	41 104
Sektor rolniczy	6 848
Sektor przemysłowy	21 877
Sektor usługowy razem	12 379

Sektor usługowy- usługi rynkowe	6 549
Sektor usługowy- usługi nierynkowe	5 830

Źródło: Bank Danych Regionalnych

W sektorze rolniczym zdecydowana większość pracowników legitymuje się wykształceniem podstawowym. Niski poziom wykształcenia rolników oraz niska dochodowość gospodarstw rolnych i brak kapitału na inwestycje sprawiają, że obszary wiejskie Powiatu pozostają w depresji ekonomicznej i społecznej. Atutem są spore obszary leśne, a co za tym idzie, bogactwo surowca drzewnego zwierzyny łownej i runa leśnego. Jednak poza samym drzewem reszta nie znajduje możliwości przerobu ze względu na brak odpowiedniego przemysłu. Szansą dla rolnictwa Powiatu jest rozwijanie przetwórstwa rolno – spożywczego oraz produkcji zwierzęcej, które mogą się przyczynić do tworzenia nowych miejsc pracy w tym dziale gospodarki.

2.2.12. BEZROBOCIE

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy na koniec II kwartału 2011 roku w Powiecie Bełchatowskim zarejestrowanych było 5 877 bezrobotnych w tym 3 504 kobiety. Problemem jest fakt, iż tylko 906 osób utrzymało prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Wskaźnik bezrobocia (stopa bezrobocia) wyliczony, jako stosunek liczby bezrobotnych do osób czynnych zawodowo wynosił dla Powiatu Bełchatowskiego (rejonu działania Powiatowego Urzędu Pracy) 10,2%. Wartości te należy porównać z danymi podregionu i województwa, co zawiera tabela 12.

Tabela 12 Stopa bezrobocia w Powiecie w stosunku do województwa i kraju

Stopa bezrobocia I kwartał 2011	
Krajowa	11,8%
Województwo Łódzkie	12,0%
Powiat Bełchatowski	10,2%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie

Jak widać, wskaźnik ten jest w Bełchatowie mniejszy niż średnio w kraju oraz nieznacznie mniejszy niż w województwie. Jednocześnie jego tendencja malejąca jest dobrą prognozą w stosunku do porównywanych regionów. Już na wstępie można zatem sformułować tezę, iż bezrobocie jest w Powiecie problemem ważnym, wymagającym kompleksowych rozwiązań.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Powiat Bełchatowski jest jednocześnie atrakcyjnym miejscem poszukiwania pracy dla mieszkańców okolicznych regionów.

Tabela 13 Kształtowanie się bezrobocia w Powiecie

okres	liczba bezrobotnych ogółem	w tym					stopa bezr. (%)
		Kobiety		zamieszkali	na wsi		
		ogółem	z prawem do zasiłku	ogółem	Kobiety	z prawem do zasiłku	
08.2008	4 522	3 000	322	1 645	1070	103	8,2
12.2007	5 772	3 895	391	2 154	1401	139	10,3
12.2006	7 649	4 930	401	2 799	1716	148	13,3
12.2005	9 223	5 566	413	3 448	1966	160	15,9

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie

Analizując strukturę bezrobotnych pod względem rozmieszczenia w Powiecie zauważyć należy, że w miastach Powiatu stosunek kobiet z prawem do zasiłku względem ogólnej liczby osób uprawnionych jest korzystniejszy niż w gminach wiejskich. Trudniejsza jest, zatem sytuacja rodzin osób bezrobotnych na wsi. Szczegółowy rozkład bezrobotnych w gminach powiatu charakteryzuje tabela 14.

Tabela 14 Bezrobotni w podziale na gminy II kw. 2011 roku

gmina	ogółem bezrobotni	w tym	
		kobiety	z prawem do zasiłku
Miasto Bełchatów	2 990	1 845	459
Gmina Bełchatów	448	276	66
Drużbice	224	130	36
Kleszczów	152	92	33
Kluki	222	138	31
Rusiec	183	105	24
Szczerców	406	240	65
Miasto Żelów	702	377	110
Gmina Żelów	550	301	82

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie

Jak widać poziom osób bezrobotnych w ostatnich latach zmniejsza się, ale w obecnym roku nieznacznie wzrósł. Jest to niekorzystna prognoza dla Powiatu i powinny zostać podjęte kroki w kierunku poprawy zatrudnienia.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Im wyższy poziom edukacji tym pozytywne zmiany są bardziej zrównoważone. Jest to efekt działań jednostek organizacyjnych Powiatu, których wysiłki koncentrują się na pomocy osobom o najmniejszej konkurencyjności na rynku pracy, zgodnie z przeświadczeniem, iż wysokokwalifikowani specjaliści sami znajdą zatrudnienie. Im ktoś dłużej pozostaje bez pracy tym ma mniejsze szanse na jej zdobycie. Wpływa na to tzw. „syndrom bezrobotnego”, czyli utracenie wiary w siebie i własne umiejętności w przedłużającym się okresie pozostawania bez pracy. Jest to dość niebezpieczne zjawisko, bowiem na jego podstawie rodzą się różne patologie społeczne, jak alkoholizm, trudności rodzinne itp.

2.2.13. OŚWIATA I EDUKACJA

Jednym z ważniejszych zadań samorządu powiatowego jest prowadzenie publicznych szkół ponadgimnazjalnych i innych placówek oświatowych.

Na terenie powiatu funkcjonują następujące szkoły publiczne dla dzieci i młodzieży:

- w gminach – 34 szkoły podstawowe kształcące 7624 uczniów (w tym 1031 dzieci w oddziałach „O”) oraz 14 gimnazjów odpowiedzialnych za edukację 4585 uczniów,
- w powiecie – szkoły podstawowe specjalne, gimnazja specjalne, wszystkie typy szkół ponadgimnazjalnych: licea ogólnokształcące, licea profilowane, zasadnicze szkoły zawodowe, zasadnicze szkoły zawodowe specjalne, technika, szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

Dane o jednostkach edukacyjnych podlegających powiatowi zawiera tabela 15.

Tabela 15 Jednostki edukacyjne na terenie Powiatu bełchatowskiego podlegające władzom powiatowym w roku szkolnym 2008/2009

Typy szkół	Szkoły podstawowe specjalne	Gimnazja specjalne	Licea ogólnokształcące	Licea profilowane	Zasadnicze szkoły zawodowe	Zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	Technika	Szkoły specjalne przysposabiające do pracy
Liczba szkół	2	2	5	1	3	1	4	1
Liczba uczniów	67	96	1 781	40	642	55	1 968	20

Źródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie, Wydział Edukacji, Kultury i Sportu.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne zawodowe zapewnia kształcenie głównie w kierunkach: energetycznym, elektronicznym, elektrycznym, budowlanym, mechanicznym, ekonomicznym, hotelarskim, gastronomicznym oraz innych usługowych (m.in. krawiec, handlowiec, sprzedawca).

Ofertę szkół publicznych wzbogacają przede wszystkim dla osób dorosłych szkoły niepubliczne. Zestawienie szkół niepublicznych oraz wykaz liczby uczniów przedstawia tabela 16.

Tabela 16 Szkoły niepubliczne w Powiecie Bełchatowskim w roku szkolnym 2008/2009

Typy szkół	Licea ogólnokształcące	Licea profilowane	Technika	Policealne szkoły zawodowe
Liczba szkół	14	1	7	8
Liczba uczniów	722	205	778	1246

Źródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie, Wydział Edukacji, Kultury i Sportu.

Uzupełnieniem sieci szkolnictwa są poszczególne ośrodki szkolenia kursowego dla młodzieży i dorosłych o zróżnicowanych kierunkach dokształcania w dostosowaniu do aktualnych potrzeb. Nie wszystkie one działają w sposób systematyczny i mają wyraźnie określony profil - najczęściej występującymi są ośrodki kształcenia kierowców, językowe i informatyczne.

Baza dydaktyczna na terenie Powiatu Bełchatowskiego jest rozbudowana i w pełni zaspokaja potrzeby lokalnej społeczności.

Poza obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki, edukację ustawiczną w szczególności w zakresie szkolnictwa wyższego dla młodzieży i dorosłych na terenie Powiatu Bełchatowskiego wspierają:

I. Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Politechniki Łódzkiej z siedzibą w Bełchatowie. W roku akademickim 2008/2009 portfel kierunków kształcenia obejmuje:

Studia Dienne

- Wydział Organizacji i Zarządzania – kierunek: zarządzanie – 17 studentów;
- Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska – kierunek: inżynieria środowiska – 16 studentów.

Studia Zaoczne

- Wydział Organizacji i Zarządzania – kierunek: zarządzanie – 26 studentów;
- Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska – kierunek: inżynieria środowiska – 27 studentów;
- Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska – kierunek: budownictwo – 20 osób.

II. Wyższa Szkoła Humanistyczno- Ekonomiczna z siedzibą w Łodzi prowadzi w Bełchatowie Punkt Informacyjno – Rekrutacyjny, którego zadaniem jest promowanie oferty WSHE oraz rekrutowanie na studia niestacjonarne WSHE w Łodzi. W Punkcie tym uczelnia zarejestrowała około 1000 studentów z rejonu Bełchatowa na kierunki: zarządzania, informatyka, pedagogika, administracja, politologia oraz filologia angielska.

III. Wyższa Szkoła Kupiecka z siedzibą w Łodzi.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

IV. Bełchatowskie Społeczne Towarzystwo Oświatowe Uniwersytet Trzeciego Wieku z siedzibą w Bełchatowie. W zajęciach sekcji literackiej, turystycznej, języków obcych, informatycznych, prac ręcznych, na basenie i kilku innych bierze udział ponad 100 osób.

Ponadto swoją edukację młodzież i dorośli mogą kontynuować w blisko położonych ośrodkach szkolnictwa wyższego, przede wszystkim w Łodzi oraz w Piotrkowie Trybunalskim i w Częstochowie.

2.2.14. KULTURA I SPORT

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego znajduje się szereg podmiotów kulturalnych i sportowych, które swą działalnością istotnie oddziałują na życie mieszkańców regionu. Ośrodki wypoczynkowe „Wawrzkowizna” i „Słok” oferują mieszkańcom wiele atrakcji wypoczynkowych i liczne koncerty. Muzeum Regionalne w Bełchatowie interesująco przedstawia dziedzictwo przodków, przekazuje najmłodszym pozytywne wzory i uczy właściwego odbioru sztuki. Muzeum mieści się w dworcu Olszewskich, jednym z najładniejszych budynków starego Bełchatowa. Przestronne i nowoczesne wnętrza biblioteki powiatowej zachęcają do korzystania z bogatego księgozbioru, który zawiera 177.369 egzemplarzy pozycji stałych oraz 1.783 pozycji o charakterze multimedialnym. Funkcjonowanie biblioteki w pełni z informatyzowano. Dodatkowo w bibliotece odbywają się spotkania poetyckie, organizowane są wystawy plastyczne i fotograficzne. Miejski Ośrodek Kultury w Bełchatowie od wielu lat organizuje unikalny w skali kraju Ogólnopolski Przegląd Amatorskich Filmów Video „Kadr”, Ogólnopolski Festiwal Muzyki Szanty, a także Jesienne Spotkania Teatralne, na których prezentują się teatry alternatywne z kraju i zagranicy. Wizytówką Miejskiego Domu Kultury jest też Bełchatowski Amatorski Teatr (BAT) istniejący od kilku lat.

Letnie Koncerty Festiwalowe w Żelowie mają już trwałą pozycję na mapie Polski. Biorą w nich udział śpiewacy operowi oraz wirtuozi rzadko wykorzystywanych instrumentów muzycznych, jak: szklana harfa, szkockie dudy, róg alpejski, bandura. Żelów i miejscowy Dom Kultury znany jest też dzięki Międzynarodowym Konfrontacjom Literackim. W Powiecie Bełchatowskim działa również Stowarzyszenie Serce Gospel i Bełchatowskie Stowarzyszenie Gospel, w których dzieci i młodzież śpiewają gospel w różnych językach europejskich.

Dobra baza sportowa gwarantuje udany wypoczynek, a także jest podstawą wyników osiąganych przez miejscowych sportowców na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Infrastruktura sportowa skupiona jest w Bełchatowie, na terenach wiejskich występują głównie sale gimnastyczne i boiska. Działalność sportowa w regionie koncentruje się wokół najbardziej popularnych dyscyplin sportowych: piłki nożnej (GKS Bełchatów), siatkówki (Skra Bełchatów –

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

czołowa drużyna Polskiej Ligi Siatkówki z wieloma reprezentantami kraju w składzie), kolarstwa, pływania, lekkiej atletyki (Bełchatowski Klub Lekkoatletyczny intensywnie współpracujący z młodzieżą szkolną). Dodatkowo Bełchatów jest organizatorem wielu ogólnopolskich i regionalnych imprez sportowych.

Atutem powiatu jest bogata oferta kulturalna i sportowa skierowana do najmłodszych. W wyniku ciągłego procesu uatrakcyjniania spędzania wolnego czasu powiat otrzymał w roku 2002 oraz 2004 honorowy tytuł UNICEF „Powiat przyjazny dzieciom”.

Tabela 17 Organizacje sportowe działające na terenie Powiatu Bełchatowskiego w III kwartale 2008 roku

L.p.	Nazwa	Adres
1	Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Bełchatowie	ul. Helwiga 11, 97 – 400 Bełchatów
2	Bełchatowski Klub Lekkoatletyczny	ul. Czapliniecka 96, 97 – 400 Bełchatów
3	Ludowy Sportowy Klub Kolarski „Bełchatów”	ul. Edwardów 5, 97 – 400 Bełchatów
4	Ludowy Klub Sportowy „STOMIL” w Bełchatowie	ul. Czapliniecka 44b, 97 – 400 Bełchatów
5	Ludowy Klub Sportowy „OMEGA” Kleszczów	ul. Sportowa 3, 97 – 410 Kleszczów
6	Górnictwo Klub Sportowy „Bełchatów” SSA	ul. Sportowa 3, 97 – 400 Bełchatów
7	Jacht Klub „ELEKTRON”	Rogowiec, 97 – 406 Bełchatów
8	Stowarzyszenie Przyjaciół Pływania	os. Okrzei 25/24, 97 – 400 Bełchatów
9	Towarzystwo Rekreacyjno - Sportowe „BinŻ”	ul. Olsztyńska 3, 97 – 400 Bełchatów
10	Bełchatowskie Stowarzyszenie MIX MARTIAL ARTS	ul. Czapliniecka 44/110, 97 – 400 Bełchatów
11	Stowarzyszenie Miejsko - Gminny Ludowy Klub Sportowy w Żelowie	Pl. Dąbrowskiego 10, 97 – 425 Żelów
12	Ludowy Zespół Sportowy Bełchatowska Akademia Taekwondo	ul. Ketlinga 12, 97 – 400 Bełchatów
13	Uczniowski Klub Sportowy „KAM”	ul. Dąbrowskiego 11, 97 – 400 Bełchatów
14	Uczniowski Klub Sportowy „Dziesiątka”	ul. Edwardów 5, 97 – 400 Bełchatów
15	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Płomyk”	ul. Wieluńska 33, 97 – 438 Rusiec
16	Miejsko – Gminny Szkolny Związek Sportowy w Żelowie	ul. Żeromskiego 51, 97-425 Żelów
17	Uczniowski Klub Sportowy „Dwunastka”	ul. Budryka 7, 97 – 400 Bełchatów
18	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy ZSO w Żelowie	ul. Kilińskiego 40, 97 – 425 Żelów
19	Żelowski Klub Sportowy „Włókniarz” w Żelowie	ul. Piotrkowska 55/57, 97 – 425 Żelów

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

L.p.	Nazwa	Adres
20	Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka”	os. Dolnośląskie 112 A, 97 – 400 Bełchatów
21	Uczniowski Klub Sportowy „Wieśniacy” w Chynowie	Chynów 23, 97-402 Wadlew
22	Uczniowski Klub Sportowy „ Trzynastka”	ul Słowackiego 8, 97 – 400 Bełchatów
23	Uczniowski Klub Sportowy „ Dwójka”	ul Czyżewskiego 7, 97 – 400 Bełchatów
24	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Zjednoczeni” w Bełchatowie	ul. Kościuszki 19, 97 – 400 Bełchatów
25	Uczniowski Klub Sportowy „ Czempion”	ul. Czapliniecka 96, 97 – 400 Bełchatów
26	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy	ul. Czapliniecka 72, 97 – 400 Bełchatów
27	Bełchatowski Szkolny Związek Sportowy	ul. Czyżewskiego 7, 97 – 400 Bełchatów
28	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „AS”	Gimnazjum Publiczne w Rasach, Rasy 24, 97 – 403 Drużbice
29	Uczniowski Klub Sportowy „ Czwórka”	ul. Żeromskiego 51, 97 – 425 Żelów
30	Uczniowski Klub Sportowy „ Korona”	ul. Budryka 7, 97 – 400 Bełchatów
31	Klub Olimpijczyka w Łobudzicach	Łobudzice 54, 97 – 425 Żelów
32	Uczniowski Klub Sportowy „Zibi” Kociszew	Kociszew 32, 97 – 425 Żelów
33	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „KUSY” Łobudzice	Łobudzice 54, 97 – 425 Żelów
34	Młodzieżowy Klub Sportowy „Orzeł” Wola Wiązowa	Wola Wiązowa, 97 – 438 Rusiec
35	Uczniowski Klub Sportowy „ VIKTORIA KLUKI”	Gminny Ośrodek Kultury w Klukach
36	Ludowy Klub Sportowy Rusiec PAMAPOL – HETMAN Rusiec	ul. Koniecpolskiego 116, 97 – 438 Rusiec
37	Uczniowski Klub Sportowy „ Dwójka”	ul. Kościuszki 40/42, 97 – 425 Żelów
38	Stowarzyszenie Piłkarskie OLDBOY GKS „Bełchatów”	ul. Sportowa 3, 97 – 400 Bełchatów
39	Uczniowski Klub Sportowy „Zemsta” Zamoście	ul. Zamoście 20B, 97 – 400 Bełchatów
40	Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka”	os. Dolnośląskie 204A, 97 – 400 Bełchatów
41	Gminny Ludowy Klub Sportowy w Drużbicach	Drużbice 15, 97 – 403 Drużbice
42	Górnicy Klub Karate Bełchatów	ul. Poziomkowa 21, 97 – 400 Bełchatów
43	Jeździecki Klub Sportowy „Alma - Jeżów”	ul. Przemysłowa 12A, 97 – 400 Bełchatów
44	Ludowy Klub Sportowy „Błękitni” Chabielice	Chabielice Kol. 8, 97 – 420 Szczerców

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

L.p.	Nazwa	Adres
45	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „CZWÓRKA”	ul. Lipowa 11, 97 – 400 Bełchatów
46	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Impuls”	ul. Piłsudskiego 66, 97 – 420 Szczerców
47	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Kleszczów	Wolica 164, 97 – 410 Kleszczów
48	Ludowy Zespół Sportowy Dobiecin	Dobiecin 33, 97 – 400 Bełchatów
49	Pierwsza Bełchatowska Sportowa Drużyna Ratowników	os. Binków 3/11, 97 – 400 Bełchatów
50	Powiatowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Bełchatowie WOPR	ul. Wschodnia 15A, 97 – 400 Bełchatów
51	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „ZELOWIAK”	pl. Dąbrowskiego 10, 97 – 425 Żelów
52	Stowarzyszenie Sympatyków GKS „Bełchatów”	ul. Wschodnia 15A, 97 – 400 Bełchatów
53	Stowarzyszenie Sympatyków Piłki Siatkowej „Klub Kibica EKS SKRA Bełchatów”	ul. Dąbrowskiego 11, 97 – 400 Bełchatów
54	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”	ul. Dąbrowskiego 11, 97 – 400 Bełchatów
55	Uczniowski Klub Sportowy „OBELIKS”	ZSP nr 2, ul. Czapliniecka 72, 97 – 400 Bełchatów
56	Uczniowski Klub Sportowy „ORLIK” Wola Wiązowa	Wola Wiązowa 42, 97 – 438 Rusiec
57	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	ul. Sienkiewicza 25, 97 – 400 Bełchatów
58	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „BOCIEK”	Drużbice 15, 97 – 403 Drużbice
59	Energetyczny Klub Sportowy SKRA Bełchatów	ul. Czapliniecka 44/110, 97 – 400 Bełchatów
60	Klub Sportowy „Grocholice” Bełchatów	pl. Rynek Grocholski 18, 97 – 413 Bełchatów
61	Klub Szkoła Karate „SHOTOKAN”	os. Dolnośląskie 304A/15, 97 – 400 Bełchatów

Źródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie

W 2007 r. rozpoczęto prace zmierzające do powstania Powiatowego Centrum Sportu w Bełchatowie przy ul. Czaplinieckiej. Wykonano projekty architektoniczne, na ich podstawie opracowano dokumenty projektowo – kosztorysowe, a następnie przystąpiono do realizacji kolejnych etapów przedsięwzięcia.

2.2.15. ROZWÓJ TURYSTYCZNY POWIATU

W Powiecie Bełchatowskim znajduje się wiele godnych uwagi obiektów. Wymienić tu należy kaplicę cmentarną, dworek na wyspie i zespół bunkrów w Szczercowie, kościół w Suchcicach, kościół i plebanię w Kaszewicach z 1612 roku, zespół pałacowy w Klukach oraz zespół dworski w Słupi. Warte zobaczenia są również: Dworski Park Krajobrazowy w Strzyżewicach, kościoły

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

w Łobudzicach, Kociszewie, Pożdżenicach, Łękińsku, Wygiełzowie, Zelowie, Grocholicach i Parznie, zabytkowe kamieniczki i chata czeska w Zelowie, dworek Olszewskich w Bełchatowie oraz dworek w Domiechowicach. Poznając uroki przyrody warto zobaczyć 900 – letni dąb „Cygański” w gminie Kluki oraz prawie 500 – letni dąb „General” w gminie Bełchatów. Ciekawe okazy flory i fauny można znaleźć w „Bugaju” w Grocholicach. Południowe rejony gminy Zelów obejmuje fragment Szczercowskiego Obszaru Chronionego, zaś jej północny skrawek – fragment Tuszyńsko – Dłutowskiego Obszaru Chronionego. Na terenie Powiatu znajdują się dodatkowo Rezerwat Jodły – Łuszczanowice oraz Święte Ługi (torfowiska) w gminie Szczerców. Jezioro Żółkin w gminie Bełchatów jest jednym z najładniej położonych leśnych jezior w regionie. Z uroków przyrody na terenie powiatu bełchatowskiego korzystają chętnie gospodarstwa agroturystyczne. W powiecie znajdują się obecnie cztery: „Józefina” w gminie Szczerców, „Kardynał” w gminie Kluki, „Osada Kuców” oraz „Rybacówka” w gminie Drużbice. Gospodarstwa oferują szeroki portfel atrakcji turystycznych (domki, bazy namiotowe, wędkowanie, grzyby, jazda konna). Czynniki sprzyjające rozwojowi agroturystyki są: korzystny układ wiatrów chroniący tereny wiejskie przed zanieczyszczeniami z rejonu KWB Bełchatów, dobre warunki klimatyczne oraz czyste ekologicznie środowisko umożliwiające produkcję zdrowej żywności.

Prężnie rozwijającym się sektorem turystyki w powiecie jest turystyka kongresowa i biznesowa. Na terenie powiatu znajdują się ośrodki wypoczynkowe i luksusowe hotele. Zorganizowana baza noclegowa oferuje około 1 000 miejsc. Największymi atrakcjami są ośrodki wypoczynkowe „Wawrzkowizna” oraz „Słok” (hotel, domki, baza namiotowa, zalew, wędkowanie, sprzęt wodny, plaża).

Nie bez znaczenia dla rozwoju turystyki w Powiecie ma fakt istnienia sporej ilości ścieżek rowerowych. Na terenie samego miasta Bełchatowa znajduje się około 10,6 km dróg rowerowych oraz ciągów pieszo - rowerowych, które połączone są z leśnymi ścieżkami rowerowymi o łącznej długości 14 km. Niedawno oddano do użytku 5,77 km ścieżki rowerowej łączącej Bełchatów z ośrodkami wypoczynkowymi na Wawrzkowiznie i Słoku. Dzięki niej ruch rowerowy odbywa się bezpiecznie i komfortowo. W planach jest również budowa 8 km rowerowej ścieżki terenowej, prowadzącej od Słoku, aż do Góry Kamieńsk. Dalej rowerzyści będą mogli korzystać z dróg rowerowych oplatających górę. Na samej górze istnieją trzy kilkunastokilometrowe trasy rowerowe o łącznej długości 42 km, którymi można dojechać aż do ścieżek rowerowych gminy Kleszczów, gdzie czekają na nas drogi rowerowe o długości około 25 km, wykonane z masy asfaltowej. W perspektywie najbliższych 2 – 3 lat zarysowują się

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

projekty wybudowania kolejnych około 10 km ścieżek rowerowych w tejże gminie. W planach na rok 2009 jest również budowa prawie 6 km ścieżki rowerowej z Bełchatowa do Parzna.

Wśród ścieżek nie sposób pominąć 113 km oznakowanych szlaków rowerowych przez gminę Żelów. Są to szlaki łączące Żelów z Łaskiem i pobliskimi małymi miejscowościami.

Znaczącym walorem turystycznym na obszarze powiatu bełchatowskiego są również ogromne przekształcenia środowiska naturalnego spowodowane budową kopalni odkrywkowej węgla brunatnego. Wielkich rozmiarów odkrywka „Bełchatów” sięga do głębokości 280 m i obejmuje powierzchnię około 2 400 ha oraz wielkie zwałowisko zewnętrzne (nasyp) powstałe z piasków, żwirów i gruntów ilastych wydobytych jako nakład zalegający nad pokładami węgla brunatnego. Ten potężny nasyp, zwany potocznie „Góra Kamieńsk”, zajmuje powierzchnię blisko 15 000 ha i wznosi się ponad lokalny poziom do wysokości 180 m. Warunki tego terenu pozwoliły na zagospodarowanie stoku dla potrzeb wypoczynku zimowego (trasy zjazdowe i biegowe ze sztucznym zaśnieżaniem, saneczkarstwo), a także turystyki rowerowej i pieszej. Trasa narciarska ma ok. 800 m długości, szerokość 30 – 70 m. Stok jest oświetlony i posiada instalację sztucznego naśnieżania. Inwestycja ta jest w ciągłym rozwoju. Planuje się rozbudowę infrastruktury stoku i powiększanie oferty sportowej i rekreacyjnej. Ostatnią atrakcją jest nowo otworzony tor saneczkowy.

2.2.16. POMOC SPOŁECZNA

Od 1 stycznia 1999 roku zapewnienie pomocy psychologiczno – pedagogicznej stało się zadaniem powiatów. Jednostką organizacyjną w systemie pomocy społecznej, realizującą zadania Powiatu z tego zakresu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. PCPR wykonuje określone ustawami zadania publiczne w zakresie: pomocy społecznej, polityki prorodzinnej i wspierania osób niepełnosprawnych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie kieruje osoby do Domów Pomocy Społecznej, wysyła osoby niepełnosprawne na turnusy rehabilitacyjne, udziela pomocy finansowej na częściowe utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych, likwiduje bariery architektoniczne. Działania te realizowane są zgodnie z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bełchatowskim.

Pod PCPR podlegają następujące jednostki organizacyjne:

- o Dom Pomocy Społecznej w Zabłotach przeznaczony dla osób psychicznie chorych,
- o Dom Pomocy Społecznej w Bełchatowie przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- o Dom Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej- placówka interwencyjno- socjalizacyjna,
- o Ośrodek Interwencyjno – Socjalizacyjny w Bełchatowie.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Ponadto na terenie Powiatu działają pozarządowe organizacje pomocy społecznej. Są to:

- o Bełchatowskie Centrum Pomocy Bliźniemu - Stowarzyszenie „Monar”.
- o Fundacja Pomocy „Ludzie Ludziom” z siedzibą w Biłgoraju oferuje schronienie w ośrodku wsparcia - Dom Samotnej Matki - Dom Otwarty.
- o Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział Lokalny w Bełchatowie prowadzi świetlicę środowiskową dla dzieci, a także Poradnię Życia Rodzinnego oferującą wsparcie i pomoc osobom uzależnionym, ofiarom przemocy domowej i innym osobom będącym w trudnych sytuacjach życiowych.
- o Fundacja Społeczna „Solidarni” w Bełchatowie w ramach prowadzonej działalności organizuje półkolonie dla dzieci, imprezy choinkowe z paczkami żywnościowymi.
- o Polski Czerwony Krzyż w Bełchatowie prowadzi świetlicę środowiskową, organizuje letni wypoczynek dla dzieci, udziela doraźnej pomocy rzeczowej i poradnictwa.
- o Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom o Niepełnej Sprawności Ruchowej od wielu lat organizuje wypoczynek letni i zimowy dla dzieci, prowadzi warsztaty terapii zajęciowej.
- o Polskiego Związku Niewidomych w Bełchatowie wspiera osoby niedowidzące i niewidome poprzez organizację szkoleń, spotkań integracyjnych, poradnictwa.
- o Stowarzyszenie Ośrodek Profilaktyki i Rozwoju Osobowości „OPIRO” w Bełchatowie prowadzi w ramach Młodzieżowej Akademii Umiejętności terapię indywidualną, grupową i rodzinną, grupy alternatywnego spędzania wolnego czasu, warsztaty tematyczne dla dzieci i młodzieży, realizację programów profilaktycznych.
- o Porozumienie Na Rzecz Gminy Żelów – prowadzi świetlicę socjoterapii „Mój Drugi Dom”, organizuje spotkania integracyjne oraz świadczy pomoc psychologiczną dla dzieci.
- o Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” w Bełchatowie – prowadzi działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży związane z problemami uzależnień.
- o Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Przystań” w Bełchatowie -prowadzi działania mające na celu integrację i edukację osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- o Wadlewskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „ Mój Drugi Dom” prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci.
- o Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Żelowie prowadzi szeroko zakrojone działania integrujące osoby niepełnosprawne w środowisku lokalnym.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- o Regionalne Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne w Bełchatowie działania integracyjne i profilaktyczne dla dzieci ze środowisk wiejskich oraz ze środowisk zagrożonych patologią.
- o Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bełchatowie prowadzą działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w środowisku.

2.2.17. OPIEKA ZDROWOTNA

Poziom opieki zdrowotnej na obszarze Powiatu Bełchatowskiego uznać należy za dobry. Trzon służby zdrowia stanowi Wojewódzki Szpital im. Jana Pawła II, który na koniec września 2008 roku dysponował 876. łóżkami. Ponadto w szpitalu znajduje się 17 stanowisk dializacyjnych oraz cztery inkubatory dla noworodków. Wyposażony w nowoczesną aparaturę diagnostyczną oraz posiadający wysokokwalifikowaną kadrę lekarsko – pielęgniarską odgrywa istotną rolę na mapie województwa łódzkiego. Specjalistyczne świadczenia realizowane są również w poradniach: alergologicznej, alergologicznej dla dzieci, audiologicznej, chirurgii dziecięcej, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo – ortopedycznej, chorób zakaźnych, dermatologicznej, endokrynologicznej, endokrynologicznej dla dzieci, ginekologiczno – położniczej, pulmonologicznej dla dzieci, kardiologicznej, nefrologicznej, neurochirurgicznej, neurologicznej, okulistycznej, onkologicznej, chirurgii onkologicznej, otolaryngologicznej, otolaryngologicznej dla dzieci, neonatologicznej, terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, rehabilitacyjnej, urologicznej, zdrowia psychicznego, medycyny paliatywnej, stomatologii zachowawczej. Ponadto funkcjonują także: Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej i Poradnia Medycyny Pracy. Poza tym w Powiecie Bełchatowskim funkcjonuje kilkanaście Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz prywatnych gabinetów medycznych, świadczących usługi medyczne na wysokim poziomie. Wskaźniki opisujące stan zdrowotny ludności powiatu nie odbiegają od średnich krajowych. Wśród podstawowych przyczyn zgonów dominują choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. Choroby zakaźne występują sporadycznie i dotyczą przede wszystkim zatruć. Na stan zdrowotny ludności korzystnie wpływa systematyczna poprawa stanu środowiska naturalnego, a szczególnie ograniczenie emisji siarki do atmosfery w wyniku sukcesywnej instalacji układów odsiarczania spalin w elektrowni "Bełchatów", zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę z ujęć głębinowych oraz stały postęp w budowie sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. Perspektywy rozwoju sektora usług medycznych są, podobnie jak w całym kraju, zagrożone przez brak korzystnych rozwiązań systemowych na szczeblu ustawowym. Istotnym problemem jest też znaczne zadłużenie lokalnej służby zdrowia, co utrudnia efektywne funkcjonowanie. Placówki ochrony zdrowia mają zróżnicowaną

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

przynależność organizacyjną. Przyporządkowane są samorządowi wojewódzkiemu, samorządom gminnym, albo też stanowią sektor sprywatyzowany.

**Tabela nr 18 Wykaz najważniejszych Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej
w Powiecie Bełchatowskim**

L.P.	MIASTO/GMINA	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej
1.	Bełchatów	- NZOZ Bełchatowskie Centrum Medyczne sp. z o.o. w Bełchatowie - NZOZ „Eskulap” w Bełchatowie - NZOZ „Mega Med.” sp. z o.o. w Bełchatowie - NZOZ „Puls” s. j. w Bełchatowie - NZOZ „Wola – Med” w Bełchatowie „Wolmed” w Bełchatowie - NZOZ „Wolmed” w Bełchatowie - NZOZ „Zdrowie” sp. z o. o. w Bełchatowie - NZOZ „Medyk” sp. z o. o. w Bełchatowie - NZOZ „Epione” sp. komandytowa w Bełchatowie
2	Drużbice	- NZOZ Drużbice – R. Żerek - NZOZ „Poradnia Medycyny Rodzinnej” w Wadlewie
3	Kluki	- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Klukach
4	Kleszczów	- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kleszczowie
5	Rusiec	- NZOZ „Wola Med” A. Hibner w Woli Wiązowej - NZOZ „Wola Med” A. Hibner Filia w Ruścu - NZOZ „ARMED” A. Zochniak – Świdzka w Ruścu
6	Zelów	- NZOZ „Medyk” w Zelowie - NZOZ Przychodnia Lekarska „Siwy” Lekarze, Pielęgniarki, Położne Spółka Partnerska

2.2.18. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zmianami) zadaniem własnym powiatu jest zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Organ wykonawczy, jakim jest Zarząd Powiatu wykonuje to zadanie przy pomocy merytorycznych wydziałów Starostwa Powiatowego, powiatowych służb, inspekcji i straży (Straż Pożarna, Społeczna Straż Rybacka). W Bełchatowie ma swoją siedzibę Komenda Powiatowa Policji, która swoim zasięgiem działania obejmuje obszar całego Powiatu. Organem bezpośrednio zwierzchnim dla Komendanta Powiatowego Policji w Bełchatowie jest Komendant Wojewódzkiej Policji w Łodzi. Wskaźnik wykrywalności przestępstw na terenie powiatu bełchatowskiego, który wynosi 63,99 % i jest zdecydowanie wyższy niż wskaźnik wykrywalności przestępstw w województwie łódzkim i kraju. Mimo

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

wysokiego wskaźnika wykrywalności zagrożenie przestępczością na terenie powiatu bełchatowskiego jest ciągle wysokie, aczkolwiek nie wpływa szczególnie na zagrożenie w zakresie bezpieczeństwa publicznego. Przestępczość ma wprawdzie tendencje wzrastające, ale w większości przypadków dotyczy ona przestępstw o charakterze pospolitym. Bardzo ważnym problemem jest również poprawienie bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Wzrastająca ilość pojazdów, pogarszający się stan dróg, brak obwodnic większych miejscowości, nie przestrzeganie przepisów prawa o ruchu drogowym doprowadza do wzrostu ilości wypadków drogowych lub kolizji. W zakresie bezpieczeństwa publicznego Powiat Bełchatowski posiada opracowany i przyjęty przez Radę Powiatu program "Bezpieczny Powiat". Przewiduje on zadania w sytuacjach kryzysowych dla wszystkich jednostek powiatowych, koncentrując uprawnienia decyzyjne w rękach Starosty.

W Bełchatowie działa Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Aktywne działania profilaktyczne i interwencyjne straży pożarnej sprawiają, iż zagrożenie pożarowe na terenie Powiatu nie ma większego wpływu ani na bieżące życie mieszkańców, ani na ewentualne kierunki rozwoju. Poważnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności jest jedynie prawdopodobieństwo wystąpienia pożarów lasów. Lasy zgrupowane są w dużych kompleksach, co w przypadku pożaru może utrudniać jego opanowanie. Również niektóre zakłady przemysłowe ze względu na charakter produkcji należą do obszarów podwyższonego ryzyka wystąpienia pożarów (np. KWB, Stomil). Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bełchatowie realizuje zadania statutowe określone w Ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, tj.:

- o likwidacja pożarów i miejscowych zagrożeń na terenie Powiatu,
- o rozpoznawanie zagrożeń,
- o kontrola przestrzegania przepisów ppoż. w obiektach, zakładach przemysłowych,
- o szkolenie strażaków jednostek ochotniczych straży pożarnych,
- o przeprowadzanie ćwiczeń, celem których jest doskonalenie umiejętności ratowników oraz osób pracujących w instytucjach współdziałających z Krajowym Systemem Ratowniczo Gaśniczym,
- o wykonywanie innych zadań.

Potencjalne zagrożenie powodziami występuje wyłącznie w dolinie rzeki Widawki, jest ono stosunkowo niewielkie i dotyczy raczej obszarów rolniczych, a nie miejscowości.

2.2.19. ANALIZA SWOT POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO WG STRATEGII ROZWOJU

Na terenie Powiatu występują duże obszary wolnych terenów inwestycyjnych głównie pod inwestycje przemysłowe i rozwój drobnej przedsiębiorczości co w połączeniu ze Strategią Powiatu stwarza bardzo szerokie możliwości rozwoju.

Problemem jest bezrobocie (w tym długotrwałe bezrobocie) oraz problemy przemysłu. Odczuwalne są braki w infrastrukturze technicznej i gospodarczej. Występują znaczne braki w propagowaniu i rozwoju agroturystyki. Najbardziej istotną szansą rozwojową Powiatu jest korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne (wzdłuż drogi krajowej) oraz przemysł wydobywczy. Cały region charakteryzuje się znaczną atrakcyjnością inwestycyjną i turystyczną. Swoją szansę Powiat znajduje w rozwoju współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej. Regionalny trend osadnictwa poza dużymi aglomeracjami daje znaczną szansę rozwoju Powiatu. Głównym zagrożeniem zewnętrznym dla społeczności Powiatu wydaje się być słabnąca koniunktura w województwie i w Polsce.

2.2.19.1 Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Powiatu

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dogodne położenie Powiatu wobec dróg regionu i silne podstawy gospodarcze. - Duże rezerwy terenów na cele inwestycyjne; (Strefa Przemysłowa w Kleszczowie, Bełchatowsko-Kleszczowski Park Technologiczny). - Udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie. - Duże nasycenie Powiatu małymi i średnimi przedsiębiorstwami. - Obecność na terenie Powiatu jednostek o charakterze strategicznym (elektrownia, kopalnia). - Bogate zasoby surowcowe Powiatu (obok węgla brunatnego - gliny, piaski różnej frakcji, gips, kreda jeziorna, surowce ilaste, kruszywa do budowy dróg). - Kompleksowa obsługa inwestorów krajowych i zagranicznych. - Pozytywny trend w procesie nasycenia lokalnej gospodarki instytucjami finansowymi (dostępność kredytu). - Różnorodność placówek edukacyjnych wsparta dodatkowo przez sieć placówek niepublicznych. - Dobra baza dydaktyczna, wykształcona	- Bezrobocie. - Niewystarczająca w stosunku do potrzeb i możliwości absorpcji - liczba inwestorów zlokalizowanych w powiecie. - Konieczność modernizacji istniejącej infrastruktury technologicznej. - Ograniczone środki finansowe na rozwój. - Niebezpieczna struktura produkcyjna ludności. - Sztywna struktura sektorowa lokalnej gospodarki. - Niedobory infrastruktury i wyposażenia w instytucjach zajmujących się polityką społeczną; wysokie koszty związane z modernizacją i wyposażeniem placówek. - Wysoka liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku. - Ograniczone środki finansowe na modernizację i rozbudowę bazy edukacyjnej i medycznej. - Niejasne przepisy prawne dotyczące finansowania usług medycznych. - Słaba współpraca pomiędzy jednostkami edukacyjnymi a podmiotami odpowiedzialnymi za problemy wychowawcze, słaba opieka medyczna i psychologiczna na terenie szkół.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
kadra, bogata oferta edukacyjna wsparta dostępem do technologii informacyjnych. - Funkcjonowanie filii publicznych i niepublicznych uczelni wyższych na terenie miasta Bełchatowa. - Rozbudowana infrastruktura turystyczno - sportowa. - Wysoki poziom jakości usług medycznych, rozbudowana baza medyczna. - Mocny sektor pozarządowy zajmujący się sprawami socjalnymi w powiecie. - Dobry stan techniczny instalacji gazowej oraz sieci wodociągowej. - Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania Powiatu.	- Niewystarczające nasycenie regionu jednostkami odpowiedzialnymi za opiekę i rehabilitację osób niepełnosprawnych. - Brak obwodnic na terenie Powiatu. - Przeciążony układ drogowy. Zły stan techniczny nawierzchni dróg. - Niszczące urządzenia bezpieczeństwa i infrastruktury (barierki, znaki drogowe, przystanki itp.). - Negatywny wpływ szkód górniczych na stan infrastruktury przestrzenno – środowiskowej. - Strukturalne niedopasowanie podaży pracy do popytu, szczególnie na terenach wiejskich, skutkujące postępującym wykluczeniem jednostek z życia gospodarczego Powiatu.

2.2.19.2 Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Powiatu

MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
- Wzrost konsumpcji energii elektrycznej, rozbudowa istniejącej bazy gospodarczej. - Absorpcja środków z funduszy unijnych. - Dobra koniunktura gospodarcza. - Promocja regionu jako silnego ośrodka przemysłowego wśród inwestorów zagranicznych. - Dywersyfikacja struktury sektorowej rynku pracy (nowe technologie, usługi). - Ciągła poprawa obsługi inwestorów. - Modernizacja i dalsze nasycenie rejonu infrastrukturą techniczną i teleinformatyczną. - Działania państwa w zakresie liberalizacji rynku pracy, poprawy prawa. - Współpraca z pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego, tworzenie systemowych rozwiązań sieciowych. - Międzynarodowe wymiany uczniów i nauczycieli (praktyki zawodowe, wizyty studyjne). - Realizacja niskonakładowych programów profilaktycznych. - Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację programów związanych z pomocą społeczną, a także modernizację infrastruktury edukacyjnej, sportowej i medycznej, w tym wyposażenia	- Uzależnienie rynku pracy od sektora wydobywczego i energetycznego. - Spadek konsumpcji energii w kraju. - Zwiększona konkurencja na rynku energii, otwarcie polskiego rynku na podmioty zagraniczne. - Silna konkurencja inwestycyjna w rejonie (Łódź, Częstochowa, Radomsko). - Nieodnawialność wykorzystywanych źródeł energii. - Wzrost znaczenia niekonwencjonalnych źródeł energii. - Ograniczenie zdolności inwestowania w park maszynowy, technologię i sferę usługową przez wydatkowanie znacznych środków finansowych na ekologię i ochronę środowiska. - Brak możliwości społecznych i finansowych do realizacji planów związanych z profilowanym kształceniem. - Zmniejszająca się liczba uczniów w placówkach szczebla ponadgimnazjalnego. - Mały prestiż oświaty w życiu społeczno – gospodarczym kraju - Wzrost kosztów organizacji komunikacji zbiorowej. - Trudna współpraca z zarządcą dróg krajowych.

MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
- i otoczenia placówek miejskiego systemu opieki społecznej. • Profilowanie i wzbogacanie oferty edukacyjnej. • Rozwój inicjatyw rekreacyjnych i sportowych na bazie istniejących klubów i stowarzyszeń. • Możliwość pozyskania znacznego wsparcia z funduszy strukturalnych.	• Nieuregulowane sprawy własnościowe blokujące niektóre inwestycje i projekty. • Szttywny układ budżetu, brak wolnych zasobów finansowych. • Wysokie koszty zastosowania ekologicznych źródeł ciepła i ich późniejszej eksploatacji.

2.2.20. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW POWIATU W OPARCIU O STRATEGIĘ ROZWOJU

Główne problemy rozwojowe Powiatu Bełchatowskiego koncentrują się w ramach następujących obszarów:

- o infrastruktury gospodarczej,
- o sfery technicznej,
- o sfery ekologicznej,
- o sfery społecznej.

Najbardziej newralgicznym czynnikiem rozwoju gospodarczego Powiatu jest sytuacja na rynku pracy. Obecnie wysoki poziom bezrobocia w połączeniu z zakładanym przyrostem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, jak również konieczność dalszej restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych, wskazują, że najpilniejszym zadaniem samorządów musi być aktywizacja gospodarcza prowadząca do rozwoju przedsiębiorczości. Należy mieć na uwadze zarówno utrzymanie i tworzenie miejsc pracy w istniejących przedsiębiorstwach, jak też tworzenie miejsc pracy w nowo powstających przedsiębiorstwach, w tym samozatrudnienie. Poprawa warunków funkcjonowania firm w Powiecie Bełchatowskim dotyczy wszystkich sfer działalności. Istotne miejsce zajmuje tutaj nieuciążliwy dla środowiska przemysł, turystyka, rolnictwo.

Braki w infrastrukturze technicznej stanowią istotny czynnik hamujący lokalny rozwój gospodarczy. W skali Powiatu, jak wynika z badań stanu infrastruktury, sytuacja jest zróżnicowana. Oznacza to zróżnicowaną skalę potrzeb w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń technicznych. Działania te miałyby na celu zniwelowanie barier rozwojowych między wszystkimi rejonami Powiatu.

Podstawowym zagrożeniem dla rozwoju Powiatu Bełchatowskiego z punktu widzenia sfery społecznej jest ograniczony rynek pracy, który w wielu przypadkach powoduje odpływ wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej. Dotyczy to przede wszystkim absolwentów wyższych uczelni, którzy nie mogąc znaleźć pracy, decydują się na pozostanie w miastach akademickich.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Turystyka - wraz z wszelkimi jej odmianami - powinna stać się priorytetową dziedziną lokalnej gospodarki, motorem napędowym rozwoju drobnej przedsiębiorczości, która może przyczynić się do zmniejszenia strukturalnego bezrobocia i wzrostu zawodowej aktywizacji mieszkańców.

Ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych stanowi podstawowy warunek realizacji wszystkich ważnych celów rozwoju Powiatu w dłuższym okresie czasu. Działania takie wymusza potrzeba ukierunkowanych przedsięwzięć związanych z planowanym rozwojem turystyki i upowszechnianiem różnych form wypoczynku. Sfera ta jest bezpośrednio uzależniona od działań w sferze technicznej a w szczególności od inwestycji kanalizacyjno – ściekowych, oraz od edukacji ekologicznej mieszkańców.

2.3. Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju Powiatu wymaga planowania strategicznego, które łączy problematykę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Dla sprostania tym wymogom i oczekiwaniom społeczności lokalnej opracowana została „Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2001-2005” a następnie „Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005-2015”. Powiat Bełchatowski jest jednym z wyróżniających się inicjatywą i osiągnięciami regionów w województwie. Strategia stanowi podstawowy dokument decyzyjny kierujący działalność organów samorządu terytorialnego w dłuższych okresach czasu.

W powiązaniu z Planem Rozwoju Lokalnego i Zintegrowanym Programem Rozwoju Lokalnego stanowi podstawę opracowania programów operacyjnych, przedsięwzięć rozwojowych i planów inwestycyjnych, w tym corocznych budżetów Powiatu.

Strategia rozwoju to koncepcja systemowego działania, polegająca na: sformułowaniu długookresowych celów rozwoju i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia powiatowi korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

„Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego” jest dokumentem otwartym, który powinien być uzupełniany o nowe treści, pomysły i sposoby rozwiązywania problemów. Uchwalenie strategii nie zamyka dalszych prac, lecz otwiera kolejną fazę polegającą na opracowaniu programów operacyjnych oraz weryfikację i aktualizację celów i priorytetów rozwoju.

2.4. Cele strategiczne rozwoju Powiatu Bełchatowskiego

Rozpoznanie uwarunkowań przestrzennych funkcjonowania Powiatu, pogłębiona analiza sytuacji społeczno-gospodarczej, ocena bazy infrastrukturalnej i synteza różnych czynników zewnętrznych wraz z określeniem priorytetów rozwojowych pozwoliła na sformułowanie wizji dalszego energicznego rozwoju, zarówno na płaszczyźnie przemysłowej jak i usługowej. Zapis wizji Powiatu Bełchatowskiego jest konsensusem osiągniętym w toku dyskusji i brzmi:

„Powiat Bełchatowski – lider rozwoju gospodarczego regionu, nastawiony na trwały wzrost jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców. Powiat otwarty na współpracę z otoczeniem, wspierający aktywność i inicjatywę, kontynuujący skuteczną politykę promocji walorów inwestycyjnych oraz przewag lokalizacyjnych. Powiat dbający o stan dziedzictwa środowiska naturalnego zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju”.

Przy opracowywaniu strategii przyjęto zasadę trzech obszarów strategicznych określających wizję. Każdy z nich opisano kilkoma celami strategicznymi, które w efekcie przekładają się na programy działań stanowiących element wykonawczy strategii. Priorytetowe cele strategiczne powiatu służące urzeczywistnieniu wizji to przede wszystkim:

- wykorzystanie potencjału gospodarczego powiatu (elektrownia, kopalnia, strefa przemysłowo – technologiczna),
- niwelowanie rozbieżności społecznych wynikających ze wzrostu bezrobocia,
- poszerzanie portfela edukacyjnego celem wzrostu wykształcenia mieszkańców powiatu oraz zwiększenia ich szans na rynku pracy,
- rozwój w zgodzie z ochroną lokalnych walorów środowiskowych.

Wszystkie cele w podziale na obszary strategiczne przedstawiają się następująco:

Obszar problematyki gospodarczej

- KG1 pomoc w dostępie do kapitału dla małych i średnich firm,
- KG2 wzmocniona promocja gospodarcza Powiatu, jego atutów lokalizacyjnych, i przewag konkurencyjnych,
- KG3 partycypacja finansowa i organizacyjna w procesie rozbudowy zdolności wytwórczych PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA,
- KG4 udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie, polityka ulg i zwolnień podatkowych, pomoc organizacyjno – prawna w zakresie realizacji inwestycji,
- KG5 utrzymanie i doskonalenie systemu jakości usług publicznych świadczonych przez władze Powiatu i jego jednostki,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Belchatowski

- KG6 informatyzacja powiatu i podejmowanie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
- KG7 rozwój sfery usług, szczególnie na terenach wiejskich
- KG8 stworzenie mechanizmów wspierających osoby rozpoczynające działalność gospodarczą.

Obszar problematyki społecznej

- KS1 przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo i ograniczającej lub uniemożliwiającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i gospodarczym,
- KS2 przygotowanie systemu monitorowania całości działań z obszaru zmian strukturalnych lokalnej gospodarki,
- KS3 prowadzenie okresowych analiz w zakresie zapotrzebowania na rodzaje i kierunki szkoleń połączone z projektowaniem długofalowego programu praktyk zawodowych pod kątem zapotrzebowania lokalnego rynku pracy,
- KS4 wzrost poziomu oferowanych usług i polepszanie skuteczności działań urzędów pracy przez zatrudnianie wykwalifikowanej kadry (licencje, wykształcenie wyższe),
- KS5 uzdrowienie struktury bezrobocia,
- KS6 wzrost poziomu edukacji jako czynnika warunkującego eliminację barier i niedopasowań ilościowych i jakościowych na rynku pracy,
- KS7 wysoka jakość kształcenia i wszechstronny rozwój ucznia przy wykorzystaniu nowoczesnych form i metod nauczania,
- KS8 poprawa warunków edukacji oraz wychowania dzieci i młodzieży,
- KS9 budowa nowych bądź modernizacja istniejących obiektów i placówek działających w systemie oświaty, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i opieki społecznej,
- KS10 zbieranie i dystrybucja informacji służącej promocji i rozwojowi dorobku programowego instytucji kultury z terenu Powiatu,
- KS11 realizacja Powiatowego Centrum Sportu,
- KS12 opracowanie spójnego programu ochrony zabytków (rewitalizacja zabytkowego dworu w Słupi, gm. Kluki).

Obszar infrastruktury technicznej

- KI 1 Stopniowa rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków oraz budowa nowych (w tym niekonwencjonalnych) dla poprawy jakości wód otwartych oraz środowiska,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- KI 2 modernizacja i rozbudowa infrastruktury energetycznej służącej maksymalnemu wykorzystaniu potencjału tkwiącego w elektrowniach,
- KI 3 racjonalizacja zarządzania siecią ciepłowniczą, szersze wykorzystanie ekologicznych nośników (gaz płynny, olej),
- KI 4 sukcesywna rozbudowa sieci gazownictwa,
- KI 5 rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej,
- KI 6 sukcesywna poprawa stanu środowiska poprzez działalność edukacyjną oraz inwestycyjną (rekultywacja terenów odkrywkowych),
- KI 7 budowa obwodnicy miasta Bełchatowa w ciągu drogi krajowej nr 8,
- KI 8 organizowanie ruchu komunikacyjnego poprzez budowę sygnalizacji świetlnej,
- KI 9 poprawa połączeń wewnątrz Powiatu. Modernizacja dróg, w szczególności tych które mają wpływ na rozwój strefy przemysłowej,
- KI 10 poprawienie płynności ruchu ,na drodze wojewódzkiej Nr 484 Bełchatów – Żelów – Łask poprzez budowę obwodnicy w Żelowie,
- KI 11 reorganizacja układu komunikacyjnego miasta Bełchatowa. Wyprowadzenie skomasowanego ruchu pojazdów z centrum miasta, Rewitalizacja centrum miasta,
- KI 12 przebudowa infrastruktury komunikacyjnej pod względem bezpieczeństwa. Budowa chodników, parkingów, ścieżek rowerowych,
- KI 13 stała poprawa stanu środowiska i ekologii poprzez edukację społeczeństwa, racjonalne wykorzystanie odpadów i surowców odpadowych elektrowni i kopalni, sanitację wsi oraz organizację subregionalnej stacji przetwarzania,
- KI 14 prowadzenie działań na rzecz ograniczenia skutków oddziaływania KWB i elektrowni na sferę obiegu wody w przyrodzie oraz w celu wykorzystania istniejących i przyszłych zasobów wodnych przez przemysł, rekreację, rybołówstwo i gospodarkę komunalną,
- KI 15 kontynuowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza przez PGE Elektrownię „Bełchatów”.

ROZDZIAŁ 3. CEL ZINTEGROWANEGO PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Celem Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego jest wyznaczenie długofalowych kierunków społeczno – gospodarczego rozwoju powiatu i sposobów ich realizacji. Plan ten uwzględnia nie tylko horyzont najbliższych lat, ale odnosi się do inicjatyw, które będą aktualne w następnym okresie programowania, tj., co najmniej do roku 2015.

W procesie formułowania celów Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego uwzględniono uwarunkowania otoczenia zarówno zewnętrznego i wewnętrznego.

W rezultacie przeprowadzonych warsztatów z szerokim udziałem pracowników Starostwa Powiatowego oraz innych jednostek działających na terenie powiatu, radnych, szefów przedsiębiorstw, sformułowano cel strategiczny, a na jego bazie trzy cele częściowe Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.

Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), wytyczają one główne kierunki rozwoju. Ich realizacja powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Powiatu Bełchatowskiego.

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązujące do strategii rozwoju.

Celem strategicznym Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego jest zapewnienie optymalnego rozwoju inicjatyw w wymiarze indywidualnym i zbiorowym (w sferze gospodarczej i społecznej), którego skutki mają być skierowane w pierwszej kolejności na tworzenie nowych miejsc pracy i zapewnienie jak najlepszych warunków życia jego mieszkańcom oraz poprawę stanu środowiska naturalnego.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie następujących celów częściowych:

- 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.**
- 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej.**
- 3. Zapewnienie właściwych warunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji.**

Cele Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego będą realizowane ze środków własnych Powiatu i krajowych. Czynione będą starania o pozyskanie środków za pomocą programów i projektów współfinansowanych w ramach środków wspólnotowych. Doświadczenia bezpośredniego beneficjenta w wykorzystaniu środków pomocowych oraz przestrzeganie zasad obowiązujących przy stosowaniu dotacji zewnętrznych, potwierdzają zdolność instytucjonalną

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Powiatu do prowadzenia procesu realizacji inwestycji zgodnie z wymaganiami prawnymi Ustawy oraz celami strategicznymi i operacyjnymi.

3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej

Realizacja tego celu wymaga działań w kierunku wzrostu konkurencyjności Powiatu. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację środków na modernizację i rozbudowę dróg oraz budowę nowych sieci wodociagowych i kanalizacyjnych i przyłączenie istniejących do wspólnego systemu. W celu zapewnienia stałego wzrostu jakości życia oraz dostosowania do standardów unijnych niezbędne jest zwiększenie poziomu wydatków szczególnie na inwestycje infrastrukturalne z zakresu komunikacji, wodociagowania i kanalizacji.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1 – budowa, przebudowa i modernizacja dróg i ulic.

Działanie 2 – budowa i modernizacja chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Działanie 3 – budowa kanalizacji, wodociagu i drenaż terenów podmokłych oraz budowa lokalnej oczyszczalni ścieków.

Działanie 4 – modernizacja instalacji elektrycznych w budynkach użyteczności publicznej.

Oczekiwane efekty. Zdecydowane polepszenie stanu dróg w Powiecie wraz ze zwiększeniem dostępności komunikacyjnej do większości miejscowości. Poprawa bezpieczeństwa na drogach. Polepszony będzie dostęp mieszkańców i przedsiębiorców do infrastruktury technicznej. Zmniejszone zostaną koszty eksploatacyjne istniejącej infrastruktury. Zwiększona zostanie atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna Powiatu. Podniesiony zostanie standard i bezpieczeństwo korzystania z infrastruktury drogowej oraz z budynków oświatowych.

3.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1 – remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej,

Działanie 2 – modernizacje placówek pomocy społecznej, budowa placówek rehabilitacji niepełnosprawnych.

Cel ten wspierany jest przez równolegle prowadzone działania Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie. Powiatowy Urząd Pracy realizuje projekty „Doradzam – pomagam” oraz „Pomyśl o jutrze” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które dotyczą dwóch poddziałań działania 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

w regionie”, Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”. Są to poddziałania: 6.1.2 „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie” w ramach projektu „Doradzam – Pomagam” oraz 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” w ramach projektu „Pomyśl o jutrze”. Aktywizacja zawodowa prowadzona jest poprzez szkolenia zawodowe, staże, przygotowania zawodowe oraz jednorazowe dotacje na uruchomienia działalności gospodarczej. Również Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Bełchatowie współuczestniczy pośrednio w realizacji tego celu, m. in. kierując systemem przyznawania stypendiów dla uczniów i studentów z terenu Powiatu.

Oczekiwane efekty. Wynikiem tego działania będzie znaczne polepszenie wizerunku Powiatu wśród osób przyjezdnych (inwestorów i turystów) i mieszkańców. Inwestycje w zakresie pomocy społecznej powinny pomóc w leczeniu i rehabilitacji osób przebywających w Domach Opieki Społecznej. Podniesie się standard świadczonych usług przez placówki opieki społecznej. Stworzenie nowych placówek rehabilitacji zwiększy możliwości obsługi chorych w całym regionie.

3.3. Zapewnienie właściwych kierunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1 – budowę nowych i modernizację istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych,

Działanie 2 – termorenowację i remont budynków oświatowych,

Działanie 3 – realizacja projektu adaptacji dworku na Dom Przyjaciół Natury – Domem Spotkań Europejskich.

Oczekiwane efekty. Efektem bezpośrednim ma być powstanie nowoczesnych obiektów sportowych. W efekcie, podwyższeniu powinien ulec poziom edukacji sportowej młodzieży oraz zwiększyć się powinna dostępność mieszkańców i turystów do uprawiania sportu. Termomodernizacja i remont budynków zmniejszy w znaczny sposób koszty ich utrzymania, dzięki czemu środki te przeznaczyć będzie można na zwiększenie oferty edukacyjnej. Stworzenie Domu Przyjaciół Natury wraz z rozszerzeniem zakresu jego działalności przyciągnie działaczy i sympatyków z całego kontynentu. Znacznej poprawie ulegnie wizerunek Powiatu wśród osób przyjezdnych (inwestorów i turystów) oraz mieszkańców.

**ROZDZIAŁ 4. WIELOLETNI PLAN FINANSOWY -
ZAŁOŻENIA PROGNOSTYCZNE**

4.1. Cel opracowania prognoz finansowych

Proces długoterminowego planowania finansowego w jednostkach samorządowych pomaga określić ich możliwości inwestycyjne oraz zdolności do zaciągania i obsługi zobowiązań finansowych. Na proces planowania składa się analiza opcji finansowania i dostępnych opcji inwestycyjnych. Dzięki planowaniu finansowemu jednostka jest w stanie przewidzieć przyszłe konsekwencje obecnie podejmowanych decyzji, co pozwala na uniknięcie ewentualnych niespodzianek w przyszłości.

4.2. Metodyka opracowania prognoz finansowych

Wieloletni Plan Finansowy, jako średnioterminowa prognoza wolnych środków na inwestycje, ma stanowić pomoc przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.

Należy zwrócić uwagę, że konstruowanie prognoz jest dodatkowo utrudnione przez to, że nie można w sposób dokładny przewidzieć w praktyce wszystkich skutków wywołanych wprowadzeniem nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Pojęcie prognozy nie jest jednoznacznie zdefiniowane. Przyjęto, że prognoza powinna być sądem o następujących właściwościach:

- ☐ sformułowanym z wykorzystaniem dorobku nauki,
- ☐ odnoszącym się do określonego momentu czasu w przyszłości,
- ☐ podlegającym empirycznej weryfikacji,
- ☐ niepewnym, ale akceptowalnym.

Budowa prognozy składa się z kilku etapów, przy czym w literaturze brak jest jednolitej konwencji. Można jedna wyodrębnić następujące etapy postępowania, które powinny być wykonywane w odpowiedniej kolejności:

1. jednoznaczne zdefiniowanie problemu prognostycznego,
2. zebranie danych historycznych,
3. analiza danych historycznych,
4. wybranie metody prognozowania,
5. postawienie prognozy,
6. ocena trafności prognozy.

4.3. Dane historyczne

W pracy wykorzystano dane dotyczące kształtowania się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych w latach 2006 - 2008¹.

Analiza danych historycznych

„Podstawą budowy prognoz jest poprawnie przeprowadzona diagnoza badanej rzeczywistości, czyli stwierdzenie przeszłego oraz faktycznego (teraźniejszego) stanu prognozowanych zjawisk”², dlatego też, każda z kategorii dochodów i wydatków została przeanalizowana oddzielnie.

Pierwszym etapem analizy było przedstawienie historycznych danych. W kolejnym etapie porównywano dynamikę danych ze wskaźnikiem wzrostu ogólnego poziomu cen.

Starano się także znaleźć czynniki mogące mieć wpływ na kształtowanie się poszczególnych kategorii.

4.4. Metodyka prognozowania

Niestety, z uwagi na niewielki materiał statystyczny, ograniczony małą liczbą obserwacji, nie można zastosować żadnych metod ekonometrycznych. Z tej samej przyczyny w analizie nie używa się żadnych średnich i innych miar statystycznych.

Do prognozowania użyto rozbudowanej metody Naive forecast (metoda naiwna). Naive forecast stosuje się w sytuacjach, gdy brak jest możliwości użycia innych metod lub użycie tych metod skazane jest na niepowodzenie, choćby z powodu dużej losowości obserwacji. Metody naiwne są proste, przez to łatwe i szybkie w użyciu³. Najprostsza metoda naiwna zakłada, że prognozowana wielkość zjawiska w okresie lub momencie t będzie taka sama jak ostatnio zaobserwowana wartość. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1}$$

gdzie:

y_t^* - prognoza zmiennej Y na moment t,

y_{t-1} - wartość zmiennej prognozowanej w momencie t-1.

¹ Dane finansowe na rok 2008 według planu na dzień 31.10.2008 r.

² *Prognozowanie gospodarcze. Metody, modele, zastosowania, przykłady*, red. nauk. E. Nowak, Warszawa 1998, s. 32.

³ *Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania*, red. nauk. M. Cieślak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999, s. 67-70.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Jeżeli prognozowana zmienna charakteryzuje się istnieniem tendencji do wzrostu (spadku), to do prognozowania można użyć metody, która zakłada, że wartość prognozowanej zmiennej wzrośnie (spadnie) w momencie lub okresie prognozy o określony procent w momencie lub okresie poprzednim. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = (1 + c) \cdot y_{t-1}$$

gdzie:

c - wskaźnik wzrostu (spadku).

W niniejszej pracy do prognozowania, wykorzystano program GFAM. Zawarta w programie GFAM metoda prognozowania jest rozszerzoną wersją przytoczonych wyżej metod naiwnych. Program GFAM umożliwia budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji i PKB. Jeśli wybierzemy stały wskaźnik wzrostu (spadku), to formalny zapis wygląda identycznie jak równanie wyżej.

Jeżeli nie zdecydujemy się na prognozowanie w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku), to prognozę możemy uzależnić od wag stojących przy inflacji i wskaźniku wzrostu PKB. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1} \cdot [1 + CPI_{t-1} \cdot W(cpi)] \cdot [1 + PKB_t \cdot W(pkb)]$$

gdzie:

CPI_{t-1} - wskaźnik inflacji w momencie t-1,

$W(cpi)$ - waga inflacji,

PKB_t - wzrost PKB w momencie t,

$W(pkb)$ - waga PKB.

Wielkość wag została wyznaczona na podstawie historycznego kształtowania się danych w cenach stałych i bieżących, zaobserwowanej dynamiki w cenach bieżących i dynamiki cen, a także opinii opartych na intuicji i doświadczeniu.

4.5. Trafność prognozy

Oceny trafności prognozy dokonać można dopiero po upływie okresu, na który prognoza była stawiana, w sytuacji, gdy znane będą faktyczne realizacje prognozowanych wielkości.

4.6. Zasady gospodarki finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią:

- ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2005 r. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetów i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształceniu w inną formę organizacyjno – prawną (Dz. U. 2006 Nr 116 poz. 783 z późn. zm.).

Przepisy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określają w odniesieniu do tych jednostek:

- ☞ źródła dochodów,
- ☞ zasady ustalania subwencji ogólnej,
- ☞ zasady i tryb przekazywania subwencji ogólnej,
- ☞ zasady i tryb udzielania dotacji.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła zasadę łącznego określenia wielkości części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto w odniesieniu do gmin rozszerzyła katalog dochodów - służących do wyliczenia wskaźnika podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca, zarówno w gminie jak i w kraju - o dochody uzyskane z tytułu części rekompensującej subwencji ogólnej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa również, w odniesieniu do każdego rodzaju samorządu terytorialnego, inne źródła dochodów, między innymi: dotacje na zadania własne, dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, wpłaty jednostek organizacyjnych, opłaty za czynności administracyjne wykonywane przez te jednostki.

Powyższe zmiany legislacyjne znalazły swe odbicie w wielkości, a tym samym w strukturze, poszczególnych składników dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz w rozkładzie tych dochodów w zależności od zakresu przyznanych tym jednostkom ustawowo kompetencji i zadań.

Do roku 2003 zasady gospodarki finansowej j.s.t. określone były Ustawą z dnia 26 listopada 1998 r. o o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999- 2003 (Dz. U. Nr 150, poz. 983 z późn. zm.). 13 listopada 2003 r. Sejm uchwalił nową ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.) z terminem wejścia w życie od 1 stycznia 2004 r. Rozwiązania w niej przyjęte zmierzają do:

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- decentralizacji zadań i środków publicznych, a tym samym zwiększenia udziału samorządów w dysponowaniu środkami publicznymi,
- zwiększenia ekonomicznej odpowiedzialności jednostek poprzez zwiększenie udziału dochodów własnych w ogólnych środkach finansowych,
- mocniejszego związania sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego z koniunkturą gospodarki państwa,
- rozbudowania możliwości absorpcji środków unijnych poprzez zwiększenie strumienia środków i uelastycznienia zasad gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- stworzenia instrumentów umożliwiających wspieranie przedsiębiorczości.

Przedmiotową ustawą przyjęto, że:

- niektóre dotychczasowe zadania zlecone j.s.t. z zakresu administracji rządowej stały się zadaniami własnymi j.s.t.,
- niektóre zadania własne j.s.t., finansowane dotychczas dotacją celową z budżetu państwa, będą finansowane dochodami własnymi j.s.t., pochodzącymi głównie ze zwiększonych udziałów w podatkach dochodowych.

Założono przy tym, że część wymienionych wyżej zadań własnych j.s.t. przejściowo będzie finansowana (dofinansowywana) dotacją celową z budżetu państwa.

I tak do zadań z zakresu administracji rządowej, które od 1 stycznia 2004 r. zostały przekazane do realizacji przez j.s.t. jako zadania własne powiatów należą:

- tworzenie i utrzymywanie powiatowych centrów pomocy rodzinie i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- rejestrowanie bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy,
- prowadzenie poradnictwa zawodowego dla bezrobotnych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków przedemerytalnych,
- wydawanie określonych decyzji w sprawach dotyczących zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu,
- nadzór nad działalnością stowarzyszeń kultury fizycznej oraz związków sportowych,
- inwentaryzacja leśna.

Natomiast do zadań własnych j.s.t., na które dotychczas przekazywana była dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych j.s.t., a które stały się teraz finansowane z dochodów własnych j.s.t., należą w powiecie:

- prowadzenie ośrodków adopcyjno- opiekuńczych,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- zapewnianie, organizowanie i prowadzenie usług o określonym standardzie w domach opieki społecznej o zasięgu ponadgminnym (docelowo zadanie to ma realizować gmina),

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- prowadzenie placówek opiekuńczo- wychowawczych,
- nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Druga grupa zmian – wprowadzonych od 1 stycznia 2004 r. omawianą ustawą- dotyczy źródeł dochodów j.s.t. oraz zasad ich udzielania i przekazywania.

Nowa ustawa podzieliła dochody j.s.t. na:

- dochody własne,
- subwencję ogólną,
- dotacje celowe z budżetu państwa.

Zgodnie z nową ustawą, dochodami j.s.t., mogą też być:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej,
- inne środki określone w odrębnych niż omawiana ustawa przepisach.

Ustawa nie zdefiniowała pojęcia dochodów własnych j.s.t. jednoznacznie określając ich źródła wspólne wszystkim szczeblom, jako:

- 1) dochody uzyskiwane przez samorządowe jednostki budżetowe oraz wpłaty samorządowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych,
- 2) dochody z majątku komunalnego,
- 3) spadki, zapisy i darowizny na rzecz j.s.t.,
- 4) dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach,
- 5) 5% dochodów uzyskanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,
- 6) odsetki od pożyczek udzielanych przez j.s.t., o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,
- 7) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody j.s.t.,
- 8) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych j.s.t., o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,
- 9) dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego,
- 10) inne dochody należne j.s.t. na podstawie odrębnych przepisów.

Wśród dochodów własnych występujących jedynie na szczeblu powiatu można wyróżnić wpływy z opłat stanowiących dochody powiatu, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Ustawa zwiększyła dotychczasowe źródła dochodów powiatów, przyznając im 25% (wcześniej było 5%) dochodów z tytułu gospodarowania mieniem Skarbu Państwa.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Zaliczenie do dochodów własnych j.s.t. udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych oraz ich poważne zwiększenie zdają się być najważniejszymi zmianami, wprowadzonymi omawianą ustawą.

Istotne zmiany omawiana ustawa wprowadziła także w konstrukcji oraz zasadach ustalania i przekazywania subwencji ogólnej dla j.s.t. W przypadku powiatów subwencja ta została podzielona na następujące części:

- 1) wyrównawczą – w jej skład wchodzi kwota podstawowa oraz kwota uzupełniająca. Wysokość przedmiotowej części subwencji określa ustawa budżetowa, zaś jej podział pomiędzy poszczególne j.s.t. zależy od kwoty dochodów podatkowych i liczby mieszkańców jednostki.
- 2) równoważącą – ma na celu wyrównanie różnic w dochodach j.s.t.w związku z wprowadzeniem zmian w systemie finansowania zadań. Ustalona jest ona w wysokości łącznej kwoty wpłat j.s.t. poszczególnych szczebli do budżetu państwa.
- 3) oświatową – jej wysokość ustalona jest w ustawie budżetowej, na poziomie niższym niż w roku bazowym, z uwzględnieniem zmian w wydatkach na realizowane zadania oświatowe. Sposób podziału części oświatowej pomiędzy poszczególne j.s.t. określana jest przez właściwego ministra, uwzględniając w szczególności typy i rodzaje placówek prowadzonych przez te jednostki, stopnie awansu zawodowego nauczycieli oraz liczbę uczniów w tych szkołach i placówkach.

Zgodnie z nową ustawą j.s.t. mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na:

- zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami, zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organem administracji rządowej,
- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych,
- finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych objętych kontraktem wojewódzkim oraz zadań własnych wymienionych w art. 42 ustawy,
- realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych,
- dofinansowanie bieżących zadań własnych j.s.t. związanych z prowadzeniem instytucji kultury, przejętych z dniem 1 stycznia 1999 r. a objętych mecenatem państwa.

Od chwili opublikowania powyższej ustawy nieprzerwanie niemal trwają prace nad jej ulepszaniem.

4.7. Założenia przyjęte do prognozy części finansowej Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego na lata 2005 - 2020

4.7.1. CZYNNIKI MAJĄCE WPŁYW NA GOSPODARKĘ BUDŻETOWĄ I FINANSE

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w okresie analizy będą zależały od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- czynniki wewnętrzne, na które jednostka ma wpływ,
- czynniki zewnętrzne, na które jednostka nie ma wpływu.

Do czynników wewnętrznych należy przede wszystkim baza podatkowa JST.

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące samorządy. Są to np.:

- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych (w szczególności limity zadłużenia oraz wydatków na obsługę długu),

Inne zewnętrzne czynniki mogące wpłynąć na sytuację finansową i gospodarczą to lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu.

Istotnym czynnikiem o charakterze zewnętrznym o ogromnym wpływie na finanse Powiatu jest ogólna sytuacja gospodarcza kraju.

4.7.2. INFLACJA

Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, iż w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji.

Proces dezinflacji zapoczątkowany w gospodarce polskiej w 1991 r. i kontynuowany, dzięki prowadzonej polityce fiskalnej i monetarnej, przez kolejne lata doprowadził do ograniczenia dynamiki cen z poziomu 585,8% w 1990 r. do 2,5% w 2007 r.

W latach 2004 - 2006 poziom inflacji kształtował się pod wpływem stopniowej odbudowy popytu krajowego oraz nadal niskich oczekiwań inflacyjnych determinowanych m.in. poprzez wysoką stopę bezrobocia i niską realną dynamikę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Celem polityki pieniężnej po 2003 roku było ustabilizowanie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/- 1 punkt procentowy.

Celem inflacyjnym w latach 2004 – 2007 było dążenie do spełnienia inflacyjnego kryterium konwergencji umożliwiającego przystąpienie Polski do Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej. Z tego punktu widzenia szacowany wzrost cen w Polsce w w/w okresie miał nie przekroczyć 2,5%, co okazało się wówczas trafioną prognozą. Niewielkie przyspieszenie

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

dynamiki cen w latach 2004 – 2007 wyniknęło z przewidywanego wzrostu dynamiki popytu (w tym m.in. wysokiego przyrostu nakładów brutto na środki trwałe), ze skutków poluźnienia polityki pieniężnej oraz z procesu wyrównywania się poziomu cen artykułów rolnych pomiędzy Polską a krajami Unii Europejskiej.

W poniższej tabeli zamieszczono dane przedstawiające zmiany wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 1995 – 2007.

Tabela 19 Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług w latach 1995 – 2007

Rok	Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług w latach 1995 – 2007
1995	27,8
1996	19,9
1997	14,9
1998	11,8
1999	7,3
2000	10,1
2001	5,5
2002	1,9
2003	0,8
2004	3,5
2005	2,1
2006	1,0
2007	2,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Budując prognozę inflacji oparto się na następujących dokumentach:

- „Strategia polityki pieniężnej po 2003 roku”, Rada Polityki Pieniężnej, Warszawa, luty 2003,
- „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2009 – 2011”.

Tabela 20 Średnioroczna inflacja na lata 2008 – 2011 zgodnie ze "Strategią zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2009 – 2011"

Ceny	2008 r. prognoza	2009 r. prognoza	2010 r. prognoza	2011 r. prognoza
Inflacja średnioroczna	4,8%	2,5%	2,5%	2,5%

Źródło: „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych 2009 – 2011”

Budowę prognozy rozpoczęto od przyjęcia założenia o konsekwentnej realizacji polityki pieniężnej nakierowanej na zmiany w poziomie średniorocznej inflacji i wzrost oczekiwań inflacyjnych. Przyjęto, że Narodowy Bank Polski będzie kontynuował politykę zgodnie ze strategią bezpośredniego celu inflacyjnego, która oznacza, że ustabilizowanie inflacji jest priorytetowym celem NBP, a stosowane instrumenty polityki pieniężnej nakierowane są na realizację celu inflacyjnego wyznaczonego przez Radę Polityki Pieniężnej. Przewiduje się, że w sierpniu 2008 roku inflacja osiągnęła poziom maksymalny, tj. 4,8%, a w konsekwencji zacznie się obniżać tak, że w latach 2010 – 2011 ukształtuje się w granicach celu inflacyjnego Narodowego Banku Polskiego, tj. na poziomie 2,5%. Główny cel Rady Polityki Pieniężnej zapisany w „Strategii polityki pieniężnej po 2003 roku” zakłada utrzymanie inflacji na poziomie 2,5% +/- 1 punkt procentowy po 2003 roku.

4.7.3. PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

Analiza kształtowania się dochodów pochodzących z tytułu udziałów powiatu w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa wykazała, że jednym z czynników mogących mieć wpływ na dochody z tego tytułu jest wzrost Produktu Krajowego Brutto.

Kumulacja negatywnych konsekwencji restrykcyjnej polityki gospodarczej realizowanej w latach 1999 - 2000 nastąpiła w 2001 r. Na tę sytuację nałożył się również niekorzystny wpływ czynników zewnętrznych, wskutek czego tempo wzrostu PKB w 2001 r. wyniosło 1,2%, przy czym dopiero w IV kwartale 2001r. wzrost PKB wyniósł zaledwie 0,2%.

Mimo pewnego rozluźnienia restrykcyjności polityki gospodarczej należy oczekiwać, że odwrócenie negatywnych tendencji w zakresie popytu krajowego będzie miało ograniczony rozmiar. Należy jednak zauważyć, iż począwszy od roku 2003 występuje tendencja wzrostu dynamiki Produktu Krajowego Brutto, z wyłączeniem roku 2005 – gdzie nastąpił spadek o 1,7% w stosunku do roku poprzedniego. Determinantem wzrostu PKB jest głównie popyt krajowy, gdyż wkład eksportu netto we wzroście jest neutralny.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

W tabeli 21 zamieszczone zostały informacje na temat dynamiki zmian PKB w Polsce w latach 1995 – 2007.

Tabela 21 Zmiany PKB w Polsce w latach 1995 – 2007

Wyszczególnienie	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem zmiany PKB w Polsce	7,0%	6,1%	6,9%	4,8%	4,1%	4,0%	1,2%	1,4%	3,9%	5,3%	3,6%	6,2%	6,6%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Dynamika wzrostu gospodarczego w krótkim okresie może odchyłać się od długofalowej ścieżki wzrostu gospodarczego, zarówno poniżej, jak też powyżej jej poziomu. Oczekiwania konsumentów i inwestorów oraz sytuacja gospodarcza u naszych głównych partnerów handlowych decyduje o kierunku i sile odchylania się wzrostu gospodarczego od długofalowej tendencji.

4.8. Rodzaje ryzyka towarzyszącego funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego

W trakcie realizacji długoterminowego planu finansowego na lata 2005 - 2018 należy uwzględnić możliwe wystąpienie zagrożeń utrudniających osiągnięcie zamierzonych celów. Zagrożenia te generują ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

Ryzyko istotnej zmiany politycznej w organach powiatu

Radni - członkowie podstawowego organu stanowiącego powiatu - wybierani są w wyborach powszechnych przez wszystkich mieszkańców powiatu. Dlatego też na decyzje ekonomiczne oraz finansowe podejmowane przez jednostkę mogą wpływać czynniki polityczne i społeczne.

Ryzyko pogorszenia sytuacji samorządów na skutek zwiększenia ich zadań

Realizacja nowych zadań wiąże się ze zwiększonymi nakładami środków finansowych na bieżące funkcjonowanie. W ślad za nowymi zadaniami powinny być przekazywane środki na ich finansowanie. Jak pokazuje praktyka bardzo często wydatki na przekazywane zadania są niedoszacowanie przez państwo. W efekcie jednostki podejmują się dofinansowania nowych zadań kosztem ograniczenia wydatków na inne dziedziny działalności lub też zaciągając dodatkowe zobowiązania.

Ryzyko instytucjonalne

Związane jest z możliwością wprowadzenia zmian regulacji prawnych i podatkowych mających bezpośredni wpływ na kształtowanie się poziomu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Ryzyko niestabilności gospodarczej i politycznej

Wiąże się z pogorszeniem ogólnej sytuacji gospodarczej kraju lub regionu, wzrostu inflacji oraz bezrobocia. W rezultacie zjawiska te wpływają na dochody czerpane z podatków i opłat.

Ryzyko braku zakładanych źródeł finansowania

Występuje w przypadku finansowania długookresowych inwestycji środkami obcymi, np. z funduszy pomocowych.

Ryzyko przeszacowania dochodów budżetu

Przygotowywanie budżetu od strony dochodów może opierać się na zbyt optymistycznych założeniach (np. co do wpływów z tytułu sprzedaży mienia). W rezultacie niższe wpływy przy ustalonych wyższych wydatkach skutkują powstaniem deficytu budżetowego, co może doprowadzić do zaburzeń płynności.

W dniu 13 listopada 2003 roku została uchwalona nowa Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2004. Ustawa ta zmieniła w sposób znaczący system dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Nie można jednak w sposób dokładny przewidzieć w praktyce wszystkich skutków wywołanych tymi zmianami.

Ryzyko nadzwyczajnego zwiększenia wydatków budżetu

Jednostki tworzą rezerwy na nieprzewidziane w budżecie wydatki. Może się okazać, że wystąpi nieplanowany wzrost wydatków przekraczający poziom utworzonej rezerwy (np. związanych z klęską żywiołową). Wówczas pokrycie tych wydatków może nastąpić poprzez zmniejszenie innych wydatków lub też zwiększenie zadłużenia.

Ryzyko kursowe

Występuje w przypadku jednostek, które zaciągnęły zobowiązania indeksowane do walut obcych.

Ryzyko stóp procentowych

Obligacje i kredyty oprocentowane są według zmiennej stawki związanej z rentownością 52-tygodniowych bonów skarbowych lub według zmiennej stawki WIBOR, które zmieniają się zarówno w ciągu każdego roku, jak i w poszczególnych latach.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Na ustalenie rentowności bonów skarbowych i wielkości stawek WIBOR pośredni wpływ ma poziom inflacji, dlatego też samorząd powinien wziąć pod uwagę ryzyko związane ze zmianami inflacyjnymi. Zmniejszenie poziomu inflacji powodować może zmniejszenie poziomu rentowności bonów skarbowych i WIBOR-u, i tym samym będzie wywierać wpływ na poziom obsługi zadłużenia.

Inne ryzyka związane ze specyfiką konkretnej jednostki.

ROZDZIAŁ 5. GOSPODARKA FINANSOWA POWIATU

5.1. Wykonanie budżetów Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 - 2007

Z danych dotyczących rocznego sprawozdania z wykonania budżetu za 2004 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 47 641 347 PLN, natomiast wydatki w wysokości 52 585 972 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 4 944 625 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 50 645 228 PLN, plan wydatków 55 775 776 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w wysokości –5 130 548 PLN. W trakcie realizacji swoich zadań w 2004 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 52 592 238 PLN, co stanowiło 110,4% pierwotnego planu oraz 103,8% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 54 342 995 PLN, tj. 103,3% planu pierwotnego i 97,4% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Powiat Bełchatowski osiągnął wynik w postaci deficytu w wysokości 1 750 757 PLN.

Tabela 22 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2004 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2004 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	47 641 347	50 645 228	52 592 238	110,4	103,8
WYDATKI OGÓŁEM	52 585 972	55 775 776	54 342 995	103,3	97,4
WYNIK	-4 944 625	-5 130 548	-1 750 757	-	-

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za 2004 r.

Z danych przedstawionych przez jednostkę w rocznych sprawozdaniach z wykonania budżetów wynika, że w 2005 roku jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 53 760 881 PLN, natomiast wydatki w wysokości 55 868 687 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w wysokości – 2 107 806 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku planowane dochody ukształtowały się na poziomie 57 809 054 PLN, wydatki w wysokości 60 492 207 PLN, a planowany wynik wyniósł – 2 683 153 PLN. W trakcie realizacji swoich zadań w 2005 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 61 031 365 PLN, co stanowiło 113,5% pierwotnego planu oraz 105,6% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 58 428 241 PLN, tj. 104,6% planu pierwotnego i 96,6% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Powiat Bełchatowski osiągnął wynik w wysokości 2 603 124 PLN.

Tabela 23 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2005 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2005 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	53 760 881	57 809 054	61 031 365	113,5	105,6
WYDATKI OGÓŁEM	55 868 687	60 492 207	58 428 241	104,6	96,6
WYNIK	- 2 107 806	- 2 683 153	2 603 124	-	-

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za 2005 r.

Z danych dotyczących rocznego sprawozdania z wykonania budżetu za 2006 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 58 354 458 PLN, natomiast wydatki w wysokości 58 982 820 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 628 362 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 64 822 768 PLN, plan wydatków 69 140 882 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w wysokości – 4 318 114 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2006 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 66 496 124,49 PLN, co stanowiło 114 % pierwotnego planu oraz 102,6 % kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 66 605 160,77 PLN, tj. 112,9 % planu pierwotnego i 96,3 % ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Powiat Bełchatowski osiągnął wynik w postaci deficytu w wysokości 109 036,28 PLN.

Tabela 24 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2006 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2006 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	58 354 458	64 822 768	66 496 124,49	114	102,6
WYDATKI OGÓŁEM	58 982 820	69 140 882	66 605 160,77	112,9	96,3
WYNIK	- 628 362	- 4 318 114	- 109 036,28	-	-

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za 2006 r.

Zgodnie z danymi dotyczącymi budżetu na 2007 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 66 533 481 PLN, a wydatki w wysokości 68 143 259 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 1 609 778 PLN. Po zmianach dokonanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 67 426 175 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 73 245 030 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

5 818 855 PLN. W trakcie realizacji swoich zadań w 2007 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 70 392 013,72 PLN, co stanowiło 105,8% pierwotnego planu oraz 104,4% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w danym okresie zrealizowane w wysokości 70 708 838,88 PLN, tj. 103,8% planu pierwotnego i 96,5% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Powiat Bełchatowski osiągnął wynik w postaci deficytu w wysokości 316 825,16 PLN.

Tabela 25 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2007 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2007 r.		Wykonanie na 31.12	%	%
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.		Wykonania (4:2)	Wykonania (4:3)
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	66 533 481	67 426 175	70 392 013,72	105,8	104,4
WYDATKI OGÓŁEM	68 143 259	73 245 030	70 708 838,88	103,8	96,5
WYNIK	- 1 609 778	- 5 818 855	- 316 825,16	-	-

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za 2007 r.

5.2. Dochody Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007**Tabela 26 Dochody Powiatu Bełchatowskiego według źródeł ich pochodzenia (dane w PLN)**

Wyszczególnienie	2004	Struktura	2005	Struktura	2006	Struktura	2007	Struktura	Stopień wykonania w %			
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2004	2005	2006	2007
DOCHODY OGÓŁEM	52 592 238	100,0	61 031 365	100	66 496 124,49	100	70 392 013,72	100	103,8	105,6	102,6	104,4
INNE DOCHODY (DOCHODY WŁASNE) , w tym:	15 388 906	29,3	24 493 557	40,1	28 683 179,67	43,1	32 127 751,85	45,6	114,6	115,5	106,5	110,6
udziały we wpływach z podatku dochodowego	9 210 665	17,5	12 999 198	21,3	16 578 535	24,9	20 461 793,83	29,1	106,6	109,2	108,4	112,4
pozostałe dochody własne	6 178 241	11,8	11 494 359	18,8	12 104 644,67	18,2	11 665 958,02	16,6	129,3	123,5	104,1	107,
DOTACJE CELOWE, w tym:	10 104 608	19,2	8 442 596	13,8	8 726 071,82	13,1	8 799 634,87	12,5	99,8	99,2	99,1	98,7
z funduszy celowych	199 111	0,4	x	x	176 307,07	0,3	152 395,15	0,2	99,1	x	93,7	91,5
na zadania własne	4 412 423	8,4	2 518 559	4,1	2 258 939	3,4	1 847 832,16	2,6	100	99,5	99,7	97,4
na zadania z zakresu administracji rządowej i zadania zlecone ustawami	5 426 616	10,3	5 885 773	9,6	6 175 044	9,3	6 367 407,56	9,1	99,7	99,1	99	99,2
na zadania realizowane przez Powiat na mocy porozumień z administracją rządową	66 458	0,1	38 264	0,1	115 781,75	0,2	432 000	0,6	100	100	100	100
SUBWENCJA OGÓLNA, w tym:	27 098 724	51,5	28 095 212	46,1	29 086 873	43,8	29 464 627	41,9	100	100	100	100

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

c.d. Wyszczególnienie	2004	Struktura	2005	Struktura	2006	Struktura	2007	Struktura	Stopień wykonania w %			
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2004	2005	2006	2007
część oświatowa	26 499 279	50,4	27 855 274	45,6	28 548 797	42,9	29 125 015	41,4	100	100	100	100
część wyrównawcza	79 075	0,2	x	x	x	x	x	x	100	x	x	x
część drogowa	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
część równoważąca	199 432	0,4	239 938	0,4	208 076	0,3	189 612	0,3	100	100	100	100
uzupełnienie subwencji ogólnej	70 938	x	x	x	330 000	0,5	150 000	0,2	106,7	x	100	100

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Powiatu Bełchatowskiego za 2004 – 2007 r.

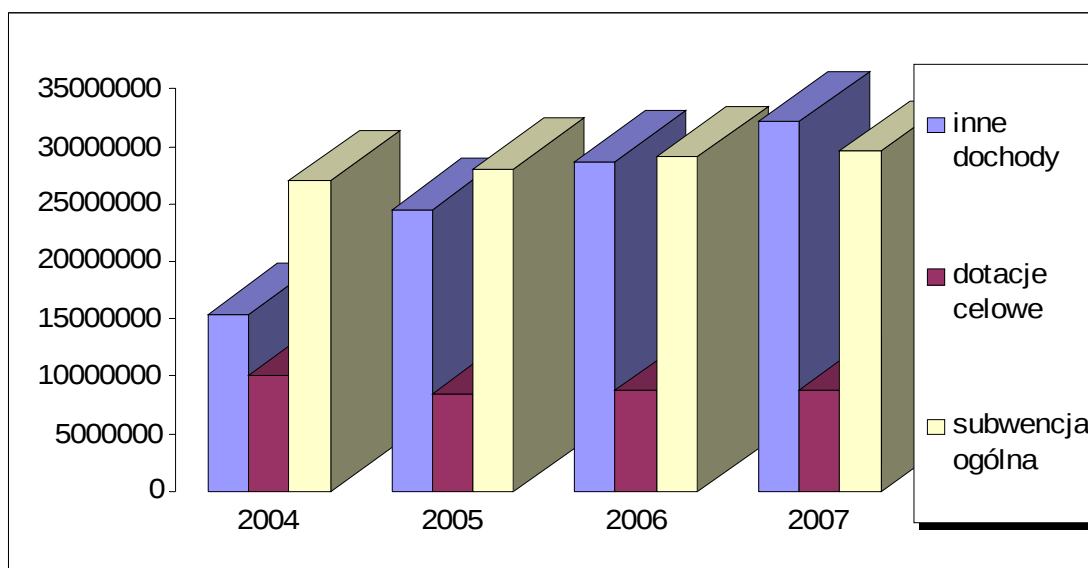

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

W 2004 roku dochody Powiatu Bełchatowskiego wykonane zostały w wysokości 52 592 238 PLN. Największy udział w dochodach stanowiły subwencje w wysokości 51,5%. Kolejną pozycję stanowiły inne dochody z udziałem 29,3% i dotacje celowe 19,2%.

W 2005 roku dochody wykonane zostały w kwocie 61 031 365 PLN i były wyższe o około 16,05%. Odnotowano wzrost subwencji (o 3,68%) oraz wzrost innych dochodów (o 59,16%). Wysokość otrzymanych dotacji celowych spadła o 16,45%.

Wykres 1 Dochody budżetowe w latach 2004 – 2007 (dane w PLN)

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Powiatu Bełchatowskiego za 2004 -2007.

Struktura dochodów w 2005 roku uległa zmianie. Wzrósł udział innych dochodów do poziomu odpowiednio 40,1%, udział subwencji spadł do poziomu 46,1%, zaś udział dotacji celowych zmalał do 13,8% dochodów ogółem.

Wykonane dochody w 2006 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 8,95% i wynoszą 66 496 124,49 zł. Na taką zmianę dochodów miał wpływ wzrost innych dochodów o 17,1% oraz wzrost subwencji o 3,53% i dotacji celowych o 3,36% w stosunku do 2005 roku. W strukturze dochodów w 2006 roku największy udział stanowią subwencje w wysokości około 43,8%. Kolejnym źródłem, co do wielkości są inne dochody na poziomie 43,1% i dotacje celowe w wysokości 13,1%.

Wykonane dochody w 2007 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 5,86% i wynoszą 70 392 013,72 zł. Na taką zmianę dochodów miał wpływ wzrost innych dochodów o 12%, subwencji o 1,3% i dochodów z tytułu dotacji celowych o 0,84% w stosunku do 2006 roku.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

W strukturze dochodów w 2007 roku największy udział stanowią inne dochody w wysokości około 45,6%. Kolejnym źródłem, co do wielkości są subwencje na poziomie 41,9% i dotacje celowe w wysokości 12,5%.

Na uwagę zasługuje stały, coroczny wzrost dochodów Powiatu.

5.3. Wydatki Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007

Tabela 27 Dane o wydatkach Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007
(dane w PLN)

Wyszczególnienie	2004	Struktura	2005	Struktura	2006	Struktura	2007	Struktura	Stopień wykonania w %			
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2004	2005	2006	2007
WYDATKI OGÓŁEM	54 342 995	100	58 428 241	100	66 605 160,77	100	70 708 838,88	100	97,4	96,6	96,3	96,5
z tego:												
wydatki majątkowe	3 237 073	6	2 942 031	5,04	8 711 298,14	13,08	6 851 422,35	9,69	98,9	92,1	92,82	95,2
wydatki bieżące	51 105 922	94	55 486 210	94,96	57 893 862,63	86,92	63 857 416,53	90,31	97,3	96,8	96,88	96,7
z tego:												
wydatki na wynagrodzenia i pochodne	34 418 695	67,35	35 842 331	64,6	36 281 841,12	62,67	41 360 035,65	64,77	99,8	98,9	99,8	99
Dotacje	2 271 225	4,44	3 054 540	5,51	3 525 744,98	6,09	4 119 676,46	6,45	100	98,9	100	100
wydatki na obsługę długu	498 458	0,98	818 282	1,47	620 723,76	1,07	513 799,94	0,81	54,1	74,4	65,6	55,8
pozostałe wydatki	13 917 544	27,23	15 771 057	28,42	17 465 552,77	30,17	17 863 904,48	27,97	98	95,8	92,8	94

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Powiatu Bełchatowskiego za lata 2004 – 2007 r.

W łącznej kwocie 54 342 995 PLN wykonanych przez jednostkę wydatków w 2004 roku – wydatki bieżące zostały wykonane w wysokości 51 105 922 PLN (94% wydatków ogółem), zaś wydatki majątkowe w wysokości 3 237 073 tj. 6% wydatków ogółem.

W strukturze wydatków bieżących największy udział miały wydatki na wynagrodzenia i pochodne w wysokości 67,35% wydatków ogółem, następnie pozostałe wydatki – 27,23% wydatków ogółem, oraz dotacje – 4,44% tychże wydatków.

W stosunku do roku 2004 wydatki w 2005 roku wzrosły o 7,5%. Wydatki majątkowe jednostki zmalały o 9,1%, zaś na wydatki bieżące jednostka przeznaczyła o 8,6% środków więcej.

Uwzględniając strukturę poniesionych wydatków, na wydatki bieżące przeznaczono 94,96%, a na wydatki majątkowe 5,04% środków finansowych. Udział wydatków majątkowych w porównaniu do 2004 roku zmalał, zaś wydatków bieżących zwiększył się.

W grupie wydatków bieżących, największy udział miały wydatki na wynagrodzenia – 64,6% wydatków ogółem, następnie pozostałe wydatki – 28,42% wydatków ogółem oraz dotacje – 5,51% i wydatki na obsługę długu - 1,47% tychże wydatków.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 4,1%, poziom dotacji wzrósł o 34,5%, zaś pozostałe wydatki o 13,3%.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Wykonane wydatki w 2006 roku w stosunku do 2005 roku są wyższe o 14%. Na wydatki majątkowe jednostka przeznaczyła o 196,1% środków więcej, natomiast na wydatki bieżące 4,34%.

Struktura poniesionych wydatków nieco uległa zmianie, na wydatki bieżące przeznaczono 86,92%, a na wydatki majątkowe 13,08% środków finansowych.

W strukturze wydatków bieżących, największy udział mają wydatki na wynagrodzenia – 62,67% wydatków ogółem, następnie pozostałe wydatki – 30,17% wydatków ogółem oraz dotacje – 6,09% i wydatki na obsługę długu - 1,07% tychże wydatków.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 1,23%, kwota pozostałych wydatków o 10,74%, zaś dotacje wzrosły o 15,43%.

W stosunku do roku 2006 wydatki w 2007 roku wzrosły o 6,16%. Wydatki majątkowe jednostki zmalały o 21,35%, zaś na wydatki bieżące jednostka przeznaczyła o 10,3% środków więcej.

W strukturze wydatków bieżących największy udział mają wydatki na wynagrodzenia w wysokości 64,77% wydatków bieżących, następnie pozostałe wydatki – 27,97% wydatków bieżących oraz dotacje – 6,45% i wydatki na obsługę długu – 0,81% tychże wydatków.

Zgodnie z budżetem wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 14%, poziom dotacji o 16,85%, zaś pozostałe wydatki o 2,28%.

5.4. Wynik budżetów Powiatu Bełchatowskiego

W roku 2004 jednostka osiągnęła deficyt budżetowy w wysokości 1 750 757 PLN, w roku 2005 nie odnotowano deficytu, a wynik budżetu wyniósł 2 603 124 PLN. W 2006 roku znów pojawił się deficyt budżetowy na poziomie 109 036 PLN. W roku 2007 jednostka zanotowała deficyt budżetowy w wysokości 316 826 PLN.

Wielkość uzyskanego wyniku w stosunku do zrealizowanych dochodów stanowiła w 2004 roku 3,33%, w 2005 roku 4,27%, a w 2006 roku 0,16%. W roku 2007 relacja wyniku do dochodów wyniosła 0,45%.

Tabela 28 Dane dotyczące wyników budżetów Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
	w PLN			
1. DOCHODY OGÓŁEM	52 592 238	61 031 365	66 496 124	70 392 014
2. WYDATKI OGÓŁEM	54 342 995	58 428 241	66 605 160	70 708 840
3. WYNIK (1 – 2)	- 1 750 757	2 603 124	- 109 036	- 316 826
4. FINANSOWANIE (A – B)	5 130 548	10 512 944	4 318 113	5 818 855
A. Przychody ogółem	11 377 736	15 659 582	7 356 277	8 569 077
z tego:				
kredyty bankowe i pożyczki	10 873 559	7 829 791	2 070 000	4 360 000

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

	2004	2005	2006	2007
spląty pożyczek udzielonych	0	0	0	0
nadwyżka z lat ubiegłych	0	0	2 603 124	0
papiery wartościowe	0	0	0	0
obligacje j.s.t. oraz związków komunal.	0	4 450 000	0	0
prywatyzacja majątku j.s.t.	0	0	0	0
inne źródła	504 177	3 379 791	2 683 153	4 209 077
B. Rozchody ogółem	6 247 188	5 146 638	3 038 163	2 750 222
z tego:				
spląty kredytów	6 247 188	5 146 638	3 038 163	2 750 222
pożyczki (udzielone)	0	0	0	0
lokaty w bankach	0	0	0	0
wykup papierów wartościowych	0	0	0	0
wykup obligacji samorządowych	0	0	0	0
inne cele	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Powiatu Bełchatowskiego za 2004 – 2007 r.

5.5. Wolne środki Powiatu Bełchatowskiego

Dla potrzeb oceny siły finansowej j.s.t. stosuje się kategorię „wolnych środków”, która obejmuje dochody ogółem pomniejszone o dotacje na inwestycje oraz o wydatki bieżące (bez wydatków na obsługę długu i wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji).

Wysokość wolnych środków wskazuje na zdolność j.s.t. do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spląty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji.

Tabela 29 Wolne środki Powiatu Bełchatowskiego w latach 2004 – 2007 (dane w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
1.	DOCHODY OGÓŁEM	52 592 238	61 031 365	66 496 124,49	70 392 013,72
2.	DOTACJE NA INWESTYCJE	950 650	576 994	1 847 904,65	1 548 899,44
3.	WYDATKI BIEŻĄCE	51 105 922	55 486 210	57 893 862,63	63 857 416,53
4.	WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU	498 458	818 282	620 723,76	513 799,94
5.	WOLNE ŚRODKI [1-2-3+4]	1 034 124	5 786 443	7 375 080,97	5 499 497,69

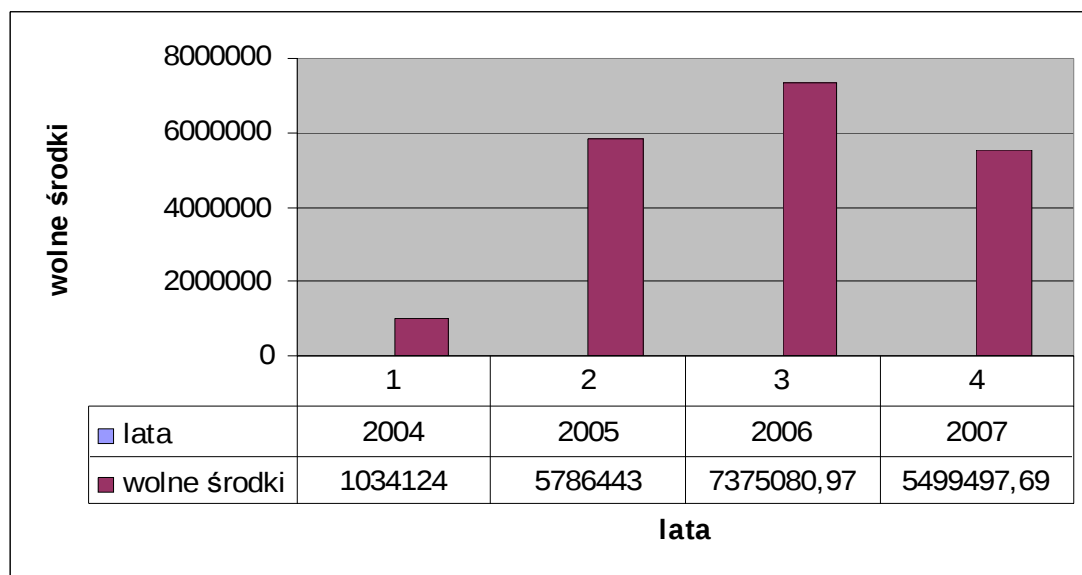
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Powiatu Bełchatowskiego za 2004 – 2007 r.

W latach 2004 – 2007 poziom wolnych środków kształtował się od około 1 034 124 PLN do 5 499 497,69 PLN.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

**Wykres 2 Kształtowanie się wolnych środków Powiatu Bełchatowskiego w latach
2004– 2007 (dane w PLN)**

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Powiatu Bełchatowskiego za 2004 – 2007 r.

**ROZDZIAŁ 6. WIELOLETNI PLAN FINANSOWY – PROGNOZY
BUDŻETOWE NA LATA 2005 - 2020**

6.1. Dochody

Według Ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na rok 2004 z dnia 13 listopada 2003 r. (zgodnie z art. 4 i art. 7) źródłami dochodów powiatu są:

1. wpływy z opłat stanowiących dochody powiatu, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów,
2. dochody uzyskiwane przez powiatowe jednostki budżetowe powiatu oraz wpłaty od powiatowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych,
3. dochody z majątku powiatu,
4. spadki, zapisy i darowizny na rzecz powiatu,
5. dochody z kar pieniężnych i grzywnien określonych w odrębnych przepisach,
6. 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,
7. odsetki od pożyczek udzielanych przez powiat, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,
8. odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody powiatu,
9. odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych powiatu, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,
10. dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego,
11. inne dochody należne powiatowi na podstawie odrębnych przepisów,
12. udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze powiatu wynosi 8,42% (od roku 2005 10,25%),
13. udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych od podatników tego podatku, posiadających siedzibę na obszarze powiatu wynosi 1,40%,
14. subwencja ogólna składająca się z części:
 - wyrównawczej,
 - równoważącej,
15. subwencja oświatowa,
16. dochodami powiatu mogą być dotacje celowe z budżetu państwa na:
 - zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami,
 - zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
 - usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych,
 - finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych,

17. dochodami powiatu są dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań straży i inspekcji, o których mowa w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.⁴⁾),

18. dochodami powiatu mogą być środki z funduszy celowych, pozyskiwane na podstawie odrębnych przepisów.

Prognoza dochodów na lata 2004 - 2018 została oparta o Ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 r. oraz o strategię zarządzania finansami powiatu.

Dochody z majątku powiatu

Dochody te mogą pochodzić ze sprzedaży majątku powiatu, najmu, dzierżawy oraz eksploatacji (działalności gospodarczej - co zostało uregulowane między innymi w ustawie 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. nr 9, poz. 43 ze zmianami) i w ustawie z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. nr 46, poz. 543 ze zmianami).

Dochody z tego tytułu uzależnione są głównie od trzech czynników:

- od charakteru polityki sprzedaży prowadzonej przez władze powiatu,
- od atrakcyjności majątku przeznaczonego na sprzedaż (dzierżawę czy eksploatację) w przyszłości,
- od zainteresowania potencjalnych nabywców i dzierżawców sprzedawanym (dzierżawionym) majątkiem i związanym z tym popytem oraz możliwymi do uzyskania cenami.

^{4)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 162, poz. 1568.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Tabela 30 Projekcje dochodów budżetowych na lata 2006 – 2020 (dane w PLN) – aktualne na dzień 12.11.2008r.

DOCHODY	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody z opłat	2 911 050	2 410 824	2 205 251	2 305 251	2 207 251	2 109 251	2 011 251	1 913 251	1 815 251	1 717 251	1 619 251	1 521 251	1 423 251	1 325 251	1 227 251
Wpływy z opłaty komunikacyjnej	2 909 934	2 405 984	2 200 000	2 300 000	2 200 000	2 100 000	2 000 000	1 900 000	1 800 000	1 700 000	1 600 000	1 500 000	1 400 000	1 300 000	1 200 000
Wpływy z opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości	1 116	4 840	5 251	5 251	7 251	9 251	11 251	13 251	15 251	17 251	19 251	21 251	23 251	25 251	27 251
Udział w podatkach budżetu państwa	16 578 535	20 461 794	21 226 867	21 680 904	23 880 904	26 080 904	28 830 904	31 180 904	33 880 904	36 230 904	38 680 904	41 380 904	43 580 904	46 180 904	48 880 904
Pod. doch. od osób fizycznych	14 534 530	18 165 532	19 626 867	19 830 904	22 330 904	24 830 904	27 330 904	29 830 904	32 330 904	34 830 904	37 330 904	39 830 904	42 330 904	44 830 904	47 330 904
Pod. doch. od osób prawnych	2 044 005	2 296 262	1 600 000	1 850 000	1 550 000	1 250 000	1 500 000	1 350 000	1 550 000	1 400 000	1 350 000	1 550 000	1 250 000	1 350 000	1 550 000
Dochody z majątku powiatu	479 716	443 374	430 905	326 150	273 650	221 150	213 650	201 150	179 650	229 150	186 650	196 150	215 650	204 650	164 150
Dzierżawa, najem, czynsz, leasing	449 734	416 262	400 198	266 150	216 150	166 150	161 150	151 150	131 150	181 150	141 150	151 150	171 150	161 150	121 150
Dywidendy, sprzedaż	29 982	27 112	30 707	60 000	57 500	55 000	52 500	50 000	48 500	48 000	45 500	45 000	44 500	43 500	43 000
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	448 970	572 444	960 426	1 119 677	1 219 677	1 319 677	1 419 677	1 519 677	1 619 677	1 719 677	1 819 677	1 919 677	2 019 677	2 119 677	2 219 677
Pozostałe dochody	5 706 852	6 298 180	4 228 327	6 262 734	6 464 234	7 165 734	7 267 234	8 168 734	8 320 234	8 571 734	9 023 234	9 504 734	9 606 234	10 067 734	10 497 234
Grzywny i kary pieniężne	0	22 275	22 915	0	500	1 000	1 500	2 000	2 500	3 000	3 500	4 000	4 500	5 000	5 500
Wpływy z usług	2 118 176	2 568 071	2 975 919	3 205 849	3 605 849	4 005 849	4 405 849	4 805 849	5 205 849	5 605 849	6 005 849	6 405 849	6 805 849	7 205 849	7 605 849
Różne opłaty	978	1 699	2 995	3 335	4 335	5 335	6 335	7 335	8 335	9 335	10 335	11 335	12 335	13 335	14 335
Inne dochody	3 587 698	3 706 135	1 226 498	3 053 550	2 853 550	3 153 550	2 853 550	3 353 550	3 103 550	2 953 550	3 003 550	3 083 550	2 783 550	2 843 550	2 871 550
Subwencje z budżetu państwa	28 756 873	29 314 627	34 591 476	38 553 157	41 353 157	44 153 157	46 953 157	49 753 157	52 553 157	55 353 157	58 153 157	60 953 157	63 753 157	66 553 157	69 353 157
Subwencja wyrównawcza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subwencja oświatowa	28 548 797	29 125 015	33 717 208	37 739 399	40 239 399	42 739 399	45 239 399	47 739 399	50 239 399	52 739 399	55 239 399	57 739 399	60 239 399	62 739 399	65 239 399
Subwencja drogowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subwencja równoważąca	208 076	189 612	874 268	813 758	1 113 758	1 413 758	1 713 758	2 013 758	2 313 758	2 613 758	2 913 758	3 213 758	3 513 758	3 813 758	4 113 758
Subwencja podstawowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje celowe z budżetu państwa	8 549 765	8 215 672	10 437 199	8 820 950	9 620 950	10 420 950	11 220 950	12 020 950	12 820 950	13 920 950	15 095 950	16 112 950	17 022 950	18 023 950	19 028 950
Zadania zlecone i powierzone	6 290 826	6 367 840	8 761 826	8 109 871	9 109 871	10 109 871	11 109 871	12 109 871	13 109 871	14 109 871	15 109 871	16 109 871	17 109 871	18 109 871	19 109 871

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

DOCHODY	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zadania własne powiatu	2 258 939	1 847 832	1 675 373	711 079	511 079	311 079	111 079	-88 921	-288 921	-188 921	-13 921	3 079	-86 921	-85 921	-80 921
Środki na dofinans. zadań powiatu															
ze źródeł pozabudżetowych (f.c.,j.s.t.)	1 216 458	1 126 200	1 854 449	795 339	695 339	615 339	610 339	616 239	596 239	595 239	592 239	597 239	597 739	593 739	628 739
Środki na inwestycje	1 847 905	1 548 899	1 807 062	886 500	934 500	982 500	1 030 500	1 078 500	1 126 500	1 174 500	1 222 500	1 270 500	1 318 500	1 366 500	1 414 500
z budżetu państwa (dotacje)	298 975	91 015	34 121	23 000	21 000	19 000	17 000	15 000	13 000	11 000	9 000	7 000	5 000	3 000	1 000
z innych źródeł	1 548 930	1 457 884	1 772 941	863 500	913 500	963 500	1 013 500	1 063 500	1 113 500	1 163 500	1 213 500	1 263 500	1 313 500	1 363 500	1 413 500
DOCHODY RAZEM	66 496 124	70 392 014	77 741 962	80 750 662	86 649 662	93 068 662	99 557 662	106 452 562	112 912 562	119 512 562	126 393 562	133 456 562	139 538 062	146 435 562	153 414 562

Źródło: Opracowanie Starostwa Powiatowego

6.2. Wydatki

Wydatki Powiatu Bełchatowskiego związane są z realizacją podstawowych zadań, do których należą zgodnie z art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym, zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- ♦ edukacji publicznej,
- ♦ promocji i ochrony zdrowia,
- ♦ pomocy społecznej,
- ♦ polityki pro rodzinnej,
- ♦ wspierania osób niepełnosprawnych,
- ♦ transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- ♦ kultury i ochrony dóbr kultury,
- ♦ kultury fizycznej i turystyki,
- ♦ geodezji, kartografii i katastru,
- ♦ gospodarki nieruchomościami,
- ♦ zagospodarowania przestrzennego i nadzoru budowlanego,
- ♦ gospodarki wodnej,
- ♦ ochrony środowiska i przyrody,
- ♦ rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- ♦ porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- ♦ ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- ♦ przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- ♦ ochrony praw konsumenta,
- ♦ utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- ♦ obronności,
- ♦ promocji powiatu,
- ♦ współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Powiat wykonuje także zadania powiatowych służb, inspekcji i straży. Dodatkowo ustawy mogą określać niektóre sprawy należące do zakresu działania powiatu jako zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez powiat.

Projekcje zostały przygotowane przez pracowników Starostwa Powiatowego w Bełchatowie przy współpracy konsultantów Inwest Consulting S.A. z uwzględnieniem dostępnych informacji.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Tabela 31 Projekcje wydatków budżetowych na lata 2006 – 2020 (dane w PLN) – aktualne na dzień 12.11.2008r.

WYDATKI		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
010	Rolnictwo i łowiectwo	77 261	92 664	71 270	53 000	64 913	63 061	60 325	62 766	62 051	61 714	62 177	61 980	61 957	62 038	61 992
	Rzeczowe	14 261	70 469	4 270	0	24 913	9 728	11 547	15 396	12 223	13 055	13 558	12 946	13 186	13 230	13 121
	Osobowe	63 000	0	67 000	53 000	40 000	53 333	48 778	47 370	49 827	48 658	48 619	49 035	48 771	48 808	48 871
	Inwestycje	0	22 195	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
020	Leśnictwo	403 365	400 402	452 555	472 000	441 652	455 402	456 352	451 136	454 297	453 928	453 120	453 781	453 610	453 504	453 632
	Rzeczowe	403 365	400 402	452 555	472 000	441 652	455 402	456 352	451 136	454 297	453 928	453 120	453 781	453 610	453 504	453 632
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
050	Rybolówstwo i rybactwo	0	9 736	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	0	9 736	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
600	Transport i łączność	5 987 488	6 681 593	6 655 232	5 963 808	5 849 819	6 075 193	6 162 940	6 279 318	6 405 817	6 549 358	6 644 831	6 800 002	6 898 064	7 047 632	7 148 566
	Rzeczowe	1 188 822	1 073 263	1 394 080	1 375 331	1 280 891	1 350 101	1 335 441	1 322 144	1 335 895	1 331 160	1 329 733	1 332 263	1 331 052	1 331 016	1 331 444
	Osobowe	777 243	825 165	1 042 602	1 113 207	993 658	1 049 822	1 052 229	1 031 903	1 044 652	1 042 928	1 039 828	1 042 469	1 041 741	1 041 346	1 041 852
	Inwestycje	4 021 423	4 783 165	4 218 550	3 475 270	3 575 270	3 675 270	3 775 270	3 925 270	4 025 270	4 175 270	4 275 270	4 425 270	4 525 270	4 675 270	4 775 270
630	Turystyka	7 686	9 693	12 850	6 850	9 798	9 833	8 827	9 486	9 382	9 231	9 366	9 326	9 308	9 334	9 323
	Rzeczowe	7 686	9 693	12 350	6 350	9 464	9 388	8 401	9 084	8 958	8 814	8 952	8 908	8 892	8 917	8 906
	Osobowe	0	0	500	500	333	444	426	401	424	417	414	418	416	416	417
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
700	Gospodarka mieszkaniowa	243 769	174 186	976 362	202 603	451 050	543 338	398 997	464 462	468 933	444 131	459 175	457 413	453 573	456 720	455 902
	Rzeczowe	241 275	173 837	976 362	127 603	425 934	509 966	354 501	430 134	431 534	405 390	422 352	419 759	415 834	419 315	418 302
	Osobowe	2 494	349	0	75 000	25 116	33 372	44 496	34 328	37 399	38 741	36 823	37 654	37 739	37 405	37 600
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

WYDATKI		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
710	Działalność usługowa	316 076	345 283	409 338	482 110	412 244	434 564	442 973	429 927	435 821	436 240	433 996	435 352	435 196	434 848	435 132
	Rzeczowe	52 686	135 131	43 388	42 110	73 543	53 014	56 222	60 926	56 721	57 956	58 535	57 737	58 076	58 116	57 976
	Osobowe	258 390	206 652	359 950	436 000	334 201	376 717	382 306	364 408	374 477	373 730	370 872	373 026	372 543	372 147	372 572
	Inwestycje	5 000	3 500	6 000	4 000	4 500	4 833	4 444	4 593	4 623	4 553	4 590	4 589	4 577	4 585	4 584
750	Administracja publiczna	8 256 674	9 303 212	11 899 488	11 571 249	10 610 001	11 143 746	10 794 332	10 582 693	10 706 923	10 694 649	10 661 422	10 687 665	10 681 245	10 676 777	10 681 896
	Rzeczowe	2 980 883	2 956 556	3 648 857	3 784 276	3 463 230	3 632 121	3 626 542	3 573 964	3 610 876	3 603 794	3 596 211	3 603 627	3 601 211	3 600 350	3 601 729
	Osobowe	4 772 652	5 552 209	6 843 131	7 544 973	6 646 771	7 011 625	7 067 790	6 908 728	6 996 048	6 990 855	6 965 210	6 984 038	6 980 035	6 976 428	6 980 167
	Inwestycje	503 139	794 447	1 407 500	242 000	500 000	500 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ex	22 830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	12 876	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	9 954	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
752	Obrona narodowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4 725 743	3 988 727	4 753 978	5 081 400	4 668 415	4 888 598	4 906 471	4 821 161	4 872 076	4 866 569	4 853 269	4 863 972	4 861 270	4 859 504	4 861 582
	Rzeczowe	896 847	804 106	996 028	823 920	874 685	898 211	865 605	879 500	881 105	875 404	878 670	878 393	877 489	878 184	878 022
	Osobowe	2 642 502	3 103 761	3 738 950	4 238 480	3 693 730	3 890 387	3 940 866	3 841 661	3 890 971	3 891 166	3 874 599	3 885 579	3 883 781	3 881 320	3 883 560
	Inwestycje	1 186 394	80 860	19 000	19 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
756		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
757	Obsługa kredytów i pożyczek	620 753	513 800	874 745	1 053 000	1 297 230	1 016 113	753 118	534 755	309 985	119 399	56 411	0	0	0	0
	Obsługa długu publicznego	620 724	513 800	874 745	1 053 000	1 297 230	1 016 113	753 118	534 755	309 985	119 399	56 411	0	0	0	0
	Pozostałe wyd. bieżące	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
758	Różne rozliczenia	0	320 000	965 447	997 897	761 115	908 153	889 055	852 774	883 327	875 052	870 385	876 255	873 897	873 512	874 555

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

WYDATKI		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Rzeczowe	0	320 000	965 447	997 897	761 115	908 153	889 055	852 774	883 327	875 052	870 385	876 255	873 897	873 512	874 555
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
801	Oświata i wychowanie	22 636 318	23 548 202	27 773 810	28 364 550	25 816 184	26 304 923	26 437 119	26 186 076	26 309 373	26 310 856	26 268 768	26 296 332	26 291 985	26 285 695	26 291 338
	Rzeczowe	3 656 113	4 652 198	4 508 733	4 067 527	4 409 486	4 328 582	4 268 532	4 335 533	4 310 882	4 304 982	4 317 133	4 310 999	4 311 038	4 313 057	4 311 698
	Osobowe	17 464 120	18 697 769	20 399 603	22 122 723	20 406 698	20 976 341	21 168 588	20 850 542	20 998 490	21 005 873	20 951 635	20 985 333	20 980 947	20 972 639	20 979 640
	Inwestycje	1 516 086	198 235	2 865 474	2 174 300	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
803	Szkolnictwo wyższe	61 600	125 460	30 000	30 000	61 820	40 607	44 142	48 856	44 535	45 845	46 412	45 597	45 951	45 987	45 845
	Rzeczowe	61 600	125 460	30 000	30 000	61 820	40 607	44 142	48 856	44 535	45 845	46 412	45 597	45 951	45 987	45 845
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
851	Ochrona zdrowia	1 736 950	1 466 634	1 676 216	1 959 500	1 697 131	1 773 964	1 810 198	1 760 431	1 781 531	1 784 053	1 775 338	1 780 308	1 779 900	1 778 515	1 779 574
	Rzeczowe	1 633 911	26 717	22 578	930 954	326 750	426 761	561 488	438 333	475 527	491 783	468 548	478 619	479 650	475 606	477 958
	Osobowe	3 039	1 439 917	1 642 682	1 028 546	1 370 381	1 347 203	1 248 710	1 322 098	1 306 004	1 292 271	1 306 791	1 301 688	1 300 250	1 302 910	1 301 616
	Inwestycje	100 000	0	10 956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
852	Pomoc społeczna	8 685 125	8 829 186	9 645 268	9 565 573	9 551 674	9 626 632	9 604 626	9 600 977	9 650 745	9 658 783	9 556 835	9 582 121	9 599 246	9 619 401	9 640 256
	Rzeczowe	3 400 338	3 888 498	3 733 465	3 393 672	3 671 878	3 599 672	3 555 074	3 608 875	3 587 874	3 583 941	3 593 563	3 588 459	3 588 654	3 590 225	3 589 113
	Osobowe	4 369 172	4 898 302	5 799 184	6 041 901	5 579 796	5 806 960	5 809 552	5 732 103	5 782 872	5 774 842	5 763 272	5 773 662	5 770 592	5 769 176	5 771 143
	Inwestycje	915 615	42 386	112 619	130 000	300 000	220 000	240 000	260 000	280 000	300 000	200 000	220 000	240 000	260 000	280 000
853	Pozostałe zad. w zakr. polit. społecznej	2 852 087	3 452 686	2 824 753	3 035 959	3 138 393	3 030 702	3 085 018	3 084 704	3 066 808	3 078 843	3 076 785	3 074 146	3 076 591	3 075 841	3 075 526
	Rzeczowe	845 814	1 138 478	388 093	424 142	650 238	487 491	520 624	552 784	520 300	531 236	534 773	528 769	531 593	531 712	530 691
	Osobowe	1 931 875	2 272 989	2 429 660	2 611 817	2 438 155	2 493 211	2 514 394	2 481 920	2 496 508	2 497 608	2 492 012	2 495 376	2 494 999	2 494 129	2 494 835
	Inwestycje	74 398	41 219	7 000	0	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	6 236 161	6 863 696	6 836 293	6 760 260	6 848 359	6 932 766	6 947 128	6 909 417	6 929 770	6 928 772	6 922 653	6 927 065	6 926 163	6 925 294	6 926 174

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

WYDATKI		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Rzeczowe	1 953 656	1 932 212	1 926 529	1 633 973	1 830 905	1 797 136	1 754 004	1 794 015	1 781 718	1 776 579	1 784 104	1 780 801	1 780 495	1 781 800	1 781 032
	Osobowe	3 983 401	4 362 925	4 663 149	5 126 287	4 717 454	4 835 630	4 893 124	4 815 402	4 848 052	4 852 193	4 838 549	4 846 265	4 845 669	4 843 494	4 845 142
	Inwestycje	299 103	568 558	246 615	0	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0	0	4 660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	4 660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	157 375	59 347	77 359	79 000	71 089	75 003	70 882	72 324	72 736	71 981	72 347	72 355	72 228	72 310	72 298
	Rzeczowe	70 091	59 347	66 919	71 000	65 755	67 891	68 216	67 287	67 798	67 767	67 617	67 728	67 704	67 683	67 705
	Osobowe	3 000	0	8 000	8 000	5 333	7 111	2 667	5 037	4 938	4 214	4 730	4 627	4 524	4 627	4 593
	Inwestycje	84 284	0	2 440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rzeczowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Osobowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
926	Kultura fizyczna i sport	52 154	404 657	247 250	2 203 250	1 603 767	1 609 089	1 605 369	1 606 075	1 606 844	1 606 096	1 606 338	1 606 426	1 606 287	1 606 350	1 606 354
	Rzeczowe	45 298	87 800	115 250	98 250	100 433	104 644	101 109	102 062	102 605	101 926	102 198	102 243	102 122	102 188	102 184
	Osobowe	1 000	0	5 000	5 000	3 333	4 444	4 259	4 012	4 239	4 170	4 140	4 183	4 165	4 163	4 170
	Inwestycje	5 856	316 856	127 000	2 100 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Wydatki na inwestycje (razem)		8 711 298	6 851 422	9 027 814	8 144 570	7 329 770	7 350 103	7 069 714	7 239 863	7 359 893	7 529 823	7 529 860	7 699 859	7 819 847	7 989 855	8 109 854
Dotacje (razem)		3 525 745	4 119 676	5 093 781	5 347 161	4 853 539	5 098 160	5 099 620	5 017 107	5 071 629	5 062 785	5 050 507	5 061 641	5 058 311	5 056 820	5 058 924
Wydatki rzeczowe (razem)		17 465 552	17 863 904	19 284 904	18 279 005	18 472 693	18 678 867	18 476 855	18 542 805	18 566 176	18 528 612	18 545 864	18 546 884	18 540 453	18 544 400	18 543 913
Wydatki osobowe (razem)		36 281 841	41 360 037	46 999 411	50 405 434	46 229 844	47 886 602	48 178 184	47 439 915	47 834 900	47 817 667	47 697 494	47 783 354	47 812 123	47 749 006	47 766 177
Obsługa długu publicznego (razem)		620 724	513 800	874 745	1 053 000	1 297 230	1 016 113	753 118	534 755	309 985	119 399	56 411	0	0	0	0
Rezerwy (razem)		0	0	0	1 352 380	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

WYDATKI	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
WYDATKI RAZEM	66 605 160	70 708 840	81 280 655	84 581 550	78 683 076	80 529 846	80 077 492	79 274 445	79 642 584	79 558 286	79 380 136	79 591 737	79 730 734	79 840 082	79 978 867

*Wydatki w roku 2008 pokazano na dzień 20/10/2008.

*Wydatki od roku 2009 są jedynie symulacją a nie konkretnymi wytycznymi.

6.3. Informacje o zaciągniętych i planowanych zobowiązaniach finansowych z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji

W przypadku niedoboru środków finansowych budżetu istnieje możliwość zaciągania kredytów w granicach upoważnień zawartych w uchwale budżetowej.

Na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na:

- 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu JST;
- 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu JST;
- 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Przy czym zaciągnięte kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe, z przeznaczeniem na cel, o którym mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1, podlegają spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane (art. 82 ust. 2). Zaś suma zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych, o których mowa w ww. ustawie, nie może przekroczyć kwoty określonej w uchwale budżetowej JST (art. 83 ust. 1).

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego przez **umowę kredytu** bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Powiat Bełchatowski w ostatnich latach zawarł cztery umowy kredytowe:

- a) PKO Bank Polski S.A. Centrum Korporacyjne w Bełchatowie; spłata kredytu przypada do 2009 roku,
- b) Bank Ochrony Środowiska S.A.; spłata kredytu przypada do 2009 roku,
- c) Bank Spółdzielczy w Bełchatowie; spłata pierwszego kredytu przypada do 2010 roku a drugiego kredytu do 2011 roku.

Harmonogram spłat zaciągniętych powyżej zobowiązań pokazuje tabela 31.

Tabela 32 Harmonogram spłat zaciągniętych zobowiązań (dane w PLN) – aktualne na dzień 12.11.2008 r.

KREDYTY, POŻYCZKI i OBLIGACJE		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kredyty i pożyczki bieżące (historyczne)																
1																
BOŚ S.A.																
	Stan na koniec 2005 r.	Transze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota	8 650 000	Stan na koniec roku	4 805 556	2 883 333	961 111	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Umorzenie														
Oprocentowanie	WIBOR 6M	Odsetki	298 908	204 516	155 305	48 296	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Raty kapitałowe	1 922 222	1 922 222	1 922 222	961 111	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2																
PKO S.A.																
	Stan na koniec 2005 r.	Transze	2 070 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota	2 070 000	Stan na koniec roku	2 070 000	1 242 000	414 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Umorzenie														
Oprocentowanie	WIBOR 6M	Odsetki	37 203	72 389	65 502	17 667	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Raty kapitałowe	0	828 000	828 000	414 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3																
Bank Spółdzielczy																
	Stan na koniec 2005 r.	Transze	0	4 360 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota	4 360 000	Stan na koniec roku	0	4 360 000	2 616 000	872 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Umorzenie														
Oprocentowanie	WIBOR 6 M	Odsetki	0	0	227 869	161 865	44 145	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Raty kapitałowe	0	0	1 744 000	1 744 000	872 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4																
Bank Spółdzielczy																
	Stan na koniec 2005 r.	Transze	0	0	4 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota	4 000 000	Stan na koniec roku	0	0	4 000 000	2 400 000	800 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Umorzenie														
Oprocentowanie	WIBOR 6 M	Odsetki	0	0	48 333	314 500	187 000	51 000	0	0	0	0	0	0	0	0
		Raty kapitałowe	0	0	0	1 600 000	1 600 000	800 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Podsumowanie bieżących kredytów/pożyczek																
	Transze kredytów, pożyczek i obligacji		2 070 000	4 360 000	4 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

KREDYTY, POŻYCZKI I OBLIGACJE		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Odsetki		336 111	276 905	497 010	542 328	231 145	51 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Raty kapitałowe		1 922 222	2 750 222	4 494 222	4 719 111	2 472 000	800 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stan zadłużenia na koniec roku		6 875 556	8 485 333	7 991 111	3 272 000	800 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nowe kredyty i pożyczki:																
Transze		0	0	0	8 550 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stan na koniec roku		0	0	0	8 550 000	6 840 000	5 130 000	3 420 000	1 710 000	0	0	0	0	0	0	0
Kwota 8 550 000																
Oprocentowanie WIBOR 6 M																
Odsetki		0	0	0	161 583	722 938	662 625	491 625	320 625	149 325	10 688	0	0	0	0	0
Raty kapitałowe		0	0	0	1 710 000	1 710 000	1 710 000	1 710 000	1 710 000	1 710 000	0	0	0	0	0	0
Obligacje																
Stan na koniec 2005 r.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota 4 450 000		4 450 000	4 450 000	4 450 000	4 450 000	3 950 000	3 450 000	2 850 000	2 150 000	1 450 000	750 000	0	0	0	0	0
Oprocentowanie 52-tyg. bony skarbowe + marża dla inwestora																
Odsetki		237 901	236 895	344 290	343 422	343 147	302 488	261 493	214 130	160 660	108 711	56 411	0	0	0	0
Raty kapitałowe		0	0	0	0	500 000	500 000	600 000	700 000	700 000	700 000	750 000	0	0	0	0
Zobowiązania nowe																
Transze kredytów, pożyczek i obligacji		0	0	0	8 550 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odsetki		237 901	236 895	344 290	505 005	1 066 085	965 113	753 118	534 755	309 985	119 399	56 411	0	0	0	0
Raty kapitałowe		0	0	0	1 710 000	2 210 000	2 210 000	2 310 000	2 410 000	2 410 000	700 000	750 000	0	0	0	0
Stan zadłużenia na koniec roku		4 450 000	4 450 000	4 450 000	13 000 000	10 790 000	8 580 000	6 270 000	3 860 000	1 450 000	750 000	0	0	0	0	0
Udzielone gwarancje i poręczenia																
Transze kredytów, pożyczek i obligacji		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odsetki		2 070 000	4 360 000	4 000 000	8 550 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Raty kapitałowe		574 012	513 800	841 300	1 047 334	1 297 230	1 016 113	753 118	534 755	309 985	119 399	56 411	0	0	0	0
Stan zadłużenia na koniec roku		1 922 222	2 750 222	4 494 222	6 429 111	4 682 000	3 010 000	2 310 000	2 410 000	2 410 000	700 000	750 000	0	0	0	0
11 325 556		12 935 333	12 441 111	16 272 000		11 590 000	8 580 000	6 270 000	3 860 000	1 450 000	750 000	0	0	0	0	0
5 979 230		4 026 113	3 063 118	2 944 755	2 719 985	819 399	806 411									
Obsługa zobowiązań razem		2 496 235	3 264 022	5 335 522	7 476 445	5 979 230	4 026 113	3 063 118	2 944 755	2 719 985	819 399	806 411	0	0	0	0
Obsługa zobowiązań + poręczenia i gwarancje		2 496 235	3 264 022	5 335 522	7 476 445	5 979 230	4 026 113	3 063 118	2 944 755	2 719 985	819 399	806 411	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie Starostwa Powiatowego

Źródło: Opracowanie Starostwa Powiat

Umowa pożyczki jest uregulowana w art. 720 – 724 kodeksu cywilnego. Przez zawarcie umowy udzielający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych, **tylko** co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo **tę samą ilość** rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W roku 2005 Powiat Bełchatowski wyemitował obligacje na realizację zadań inwestycyjnych przyjętych do realizacji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego. Emisja obligacji wyniosła 4.450.000 PLN. Planowany wykup obligacji ma rozpocząć się w roku 2010 a zakończyć w 2016.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o obligacjach, **obligacja** jest papierem wartościowym emitowanym w serii, w którym emitent stwierdza, że jest dłużnikiem właściciela obligacji (obligatariusza) i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia.

Emitent odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania wynikające z obligacji jednak może ograniczyć w treści obligacji swoją odpowiedzialność za zobowiązania wynikające z tych obligacji do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia, do których obligatariuszowi służy prawo pierwszeństwa na zasadach określonych w art. 23a (art 8 ust1 i 2 ww. ustawy).

Do wyliczenia odsetek od dodatkowego zadłużenia (emisja obligacji) przyjęto oprocentowania jak w tabeli 33.

Tabela 33 Planowane odsetki wynikające z emisji obligacji

czas	kupon odsetkowy
obligacja 2 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,45%
obligacja 3 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,50%
obligacja 4 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,55%
obligacja 5 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,60%
obligacja 6 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,65%
obligacja 7 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,70%
obligacja 8 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,75%
obligacja 9 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,80%
obligacja 10 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,85%
obligacja 11 - letnia	52 tyg. bony skarbowe + 0,90%

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Emisję obligacji w latach 2005– 2016 przedstawia tabela 32.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Tabela 34 Emisja obligacji – Powiat Bełchatowski (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	ŁĄCZNIE
Emisja obligacji	4 450 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 450 000
Wykup obligacji	0	0	0	0	0	500 000	500 000	600 000	700 000	700 000	700 000	750 000	4 450 000
Odsetki od obligacji	0	237 901	236 895	344 290	343 422	343 147	302 488	261 493	214 130	160 660	108 711	56 411	2 609 548

Źródło: Opracowanie „Inwest Consulting” S.A. oraz Starostwa Powiatowego

6.4. Informacje o udzielaniu przez Powiat poręczeń i gwarancji

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać poręczeń i gwarancji, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Łączna kwota poręczeń i gwarancji określana jest zawsze w uchwale budżetowej.

Na dzień przygotowania dokumentu Powiat Bełchatowski nie udzielił poręczeń ani gwarancji żadnej jednostce.

6.5. Analiza zdolności finansowej Powiatu w latach obowiązywania prognozy

Wieloletni Plan Finansowy, jako średnioterminowa prognoza wolnych środków na inwestycje, ma stanowić pomoc przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.

W dniu 13 listopada 2003 roku została uchwalona nowa Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2004. Ustawa ta zmieniła w sposób znaczący system dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Nie można jednak w sposób dokładny przewidzieć w praktyce wszystkich skutków wywołanych tymi zmianami.

Tabela 35 i wykres 6 zostały przygotowane w celu zobrazowania zjawisk występujących w budżecie powiatu w latach objętych Wieloletnim Planem Finansowym. Zawierają wyliczenia i informacje będące wynikiem prac pracowników Starostwa Powiatowego w Bełchatowie i pracowników Inwest Consulting S.A. z Poznania.

Tym samym tabela ta obrazuje sytuację finansową powiatu i pozwala na określenie jej zdolności kredytowej i odzwierciedla przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach w sposób przypominający analizę „cash flow” stosowaną w przedsiębiorstwach.

Prognoza na lata 2005 – 2019 została przygotowana w oparciu o uchwałę budżetową na 2005 rok oraz o strategię zarządzania finansami Powiatu.

Wyjaśnienia poszczególnych pozycji zawartych w tabeli 35:

1. **DOCHODY BEZ NADWYŻKI OPERACYJNEJ** = SUBWENCJE I DOTACJE ORAZ DOCHODY WŁASNE POWIATU.
2. **WYDATKI** = WYDATKI RZECZOWE, OSOBOWE I KOSZTY FINANSOWE.
3. **NADWYŻKA OPERACYJNA** = DOCHODY BEZ NADWYŻEK – WYDATKI - obrazuje tę część budżetu powiatu, która może zostać wykorzystana na sfinansowanie inwestycji ze środków własnych powiatu oraz na spłaty zobowiązań wynikających z zaciągniętych przez powiat kredytów, pożyczek czy wyemitowanych obligacji (odsetek i rat kapitałowych); jej wartość oraz udział w dochodach powiatu stanowią o kondycji finansowej powiatu. Im wielkość ta jest większa oraz im większy jest jej udział w dochodach powiatu, tym w lepszej kondycji finansowej jest powiat.
4. **OBSŁUGA ZADŁUŻENIA** = SPŁATA PORĘCZEŃ, SPŁATA RAT KAPITAŁOWYCH I ODSETEK OD ZOBOWIĄZAŃ W DANYM ROKU.
5. **WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE** = NADWYŻKA OPERACYJNA – OBSŁUGA ZADŁUŻENIA - wartość ta określa niejako maksymalną kwotę, jaką powiat może wydać w poszczególnych latach na realizację programu inwestycyjnego. Warto podkreślić,

że obejmuje to zarówno nakłady ze środków własnych i środków pozabudżetowych; powiat może prowadzić program inwestycyjny przekraczający tą wartość zasilając się, np. kredytami, pożyczkami czy emitując obligacje.

6. **INWESTYCJE** = KWOTY PRZYPADAJĄCE NA WYDATKI MAJĄTKOWE W DANYM ROKU,
7. **WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH** = WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE – INWESTYCJE - określają sytuację finansową powiatu po przeprowadzeniu programu inwestycyjnego w kolejnych latach; wartość ta w zależności od tego czy jest dodatnia czy też ujemna wskazuje na ewentualną potrzebę finansowania zewnętrznego koniecznego do przeprowadzenia planowanego programu inwestycyjnego; powiat w zależności od tego czy posiada środki finansowe z poprzednich lat może zdecydować się na finansowanie takich inwestycji z nadwyżek z lat poprzednich, jak również może zaciągnąć kredyty, wyemitować obligacje itp.).
8. **OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE** = PRZYCHODY Z ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ
9. **PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ** = NADWYŻKI ŚRODKÓW Z LAT POPRZEDNICH, ŚRODKI NA POKRYCIE DEFICYTU (nadwyżki z lat poprzednich, przychody z prywatyzacji majątku lub nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu powiatu, wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych).
10. **ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO** = WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE + OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE + PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ - wartość dodatnia oznacza, że założenia budżetu, co do zrealizowania zamierzonych celów inwestycyjnych zostały w pełni zrealizowane oraz to, że jeśli powiat zaciągał kredyty, to ich kwota w pełni pokrywała niedobory konieczne do realizacji zadań inwestycyjnych; wartość ujemna mówi o tym, że budżet nie został w pełni zrealizowany, a ewentualne kredyty, jakie powiat zaciągnął nie w pełni pokryły niedobory.

Tabela 35 Projekcje finansowe na lata 2006 - 2020 (dane w PLN) – aktualne na dzień 12.11.2008 r.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK (1 + 2)	66 496 124	70 392 014	77 741 962	80 750 662	86 649 662	93 068 662	99 557 662	106 452 562	112 912 562	119 512 562	126 393 562	133 456 562	139 538 062	146 435 562	153 414 562
1. Subwencje i dotacje	40 371 000	40 205 398	48 690 186	49 055 946	52 603 946	56 171 946	59 814 946	63 468 846	67 096 846	71 043 846	75 063 846	78 933 846	82 692 346	86 537 346	90 425 346
Subwencje ogółem	28 756 873	29 314 627	34 591 476	38 553 157	41 353 157	44 153 157	46 953 157	49 753 157	52 553 157	55 353 157	58 153 157	60 953 157	63 753 157	66 553 157	69 353 157
Dotacje celowe i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	9 766 223	9 341 872	12 291 648	9 616 289	10 316 289	11 036 289	11 831 289	12 637 189	13 417 189	14 516 189	15 688 189	16 710 189	17 620 689	18 617 689	19 657 689
Środki z dot. celowych i ze źródeł pozabudż. na inwestycje	1 847 905	1 548 899	1 807 062	886 500	934 500	982 500	1 030 500	1 078 500	1 126 500	1 174 500	1 222 500	1 270 500	1 318 500	1 366 500	1 414 500
2. Dochody własne powiatu	26 125 123	30 186 616	29 051 776	31 694 716	34 045 716	36 896 716	39 742 716	42 983 716	45 815 716	48 468 716	51 329 716	54 522 716	56 845 716	59 898 216	62 989 216
Dochody z opłat	2 911 050	2 410 824	2 205 251	2 305 251	2 207 251	2 109 251	2 011 251	1 913 251	1 815 251	1 717 251	1 619 251	1 521 251	1 423 251	1 325 251	1 227 251
Udział w podatkach budżetowych państwa	16 578 535	20 461 794	21 226 867	21 680 904	23 880 904	26 080 904	28 830 904	31 180 904	33 880 904	36 230 904	38 680 904	41 380 904	43 580 904	46 180 904	48 880 904
Dochody z majątku powiatu	479 716	443 374	430 905	326 150	273 650	221 150	213 650	201 150	179 650	229 150	186 650	196 150	215 650	204 650	164 150
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	448 970	572 444	960 426	1 119 677	1 219 677	1 319 677	1 419 677	1 519 677	1 619 677	1 719 677	1 819 677	1 919 677	2 019 677	2 119 677	2 219 677
Pozostałe dochody	5 706 852	6 298 180	4 228 327	6 262 734	6 464 234	7 165 734	7 267 234	8 168 734	8 320 234	8 571 734	9 023 234	9 504 734	9 606 234	10 067 734	10 497 234
B. WYDATKI	53 782 613	59 223 941	66 304 315	68 702 845	64 715 339	66 582 539	66 671 132	65 998 042	66 417 237	66 362 137	66 259 139	66 346 171	66 368 433	66 309 264	66 325 972
Rzeczowe	17 465 552	17 863 904	19 284 904	18 279 005	18 472 693	18 678 867	18 476 855	18 542 805	18 566 176	18 528 612	18 545 864	18 546 884	18 540 453	18 544 400	18 543 913
Osobowe	36 281 841	41 360 037	46 999 411	50 405 434	46 229 844	47 886 602	48 178 184	47 439 915	47 834 900	47 817 667	47 697 494	47 783 354	47 812 123	47 749 006	47 766 177
Koszty finansowe	35 220	0	20 000	18 407	12 802	17 070	16 093	15 322	16 161	15 859	15 780	15 933	15 858	15 857	15 883
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A - B)	12 713 510	11 168 073	11 437 647	12 047 817	21 934 323	26 486 123	32 886 530	40 454 520	46 495 325	53 150 425	60 134 423	67 110 391	73 169 629	80 126 298	87 088 590
D. OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (1 + 2 + 3)	2 496 235	3 264 022	5 335 522	7 476 445	5 979 230	4 026 113	3 063 118	2 944 755	2 719 985	819 399	806 411	0	0	0	0
1. Spłata rat kapitałowych	1 922 222	2 750 222	4 494 222	6 429 111	4 682 000	3 010 000	2 310 000	2 410 000	2 410 000	700 000	750 000	0	0	0	0
2. Spłata odsetek	574 012	513 800	841 300	1 047 334	1 297 230	1 016 113	753 118	534 755	309 985	119 399	56 411	0	0	0	0
3. Spłata poręczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE (C - D)	10 217 276	7 904 050	6 102 125	4 571 372	15 955 093	22 460 010	29 823 412	37 509 765	43 775 340	52 331 027	59 328 012	67 110 391	73 169 629	80 126 298	87 088 590

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
F. INWESTYCJE:	8 711 298	6 851 422	9 027 814	8 144 570	7 329 770	7 350 103	7 069 714	7 239 863	7 359 893	7 529 823	7 529 860	7 699 859	7 819 847	7 989 855	8 109 854
G. WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH (E - F)	1 505 978	1 052 628	-2 925 689	-3 573 198	8 625 323	15 109 907	22 753 698	30 269 903	36 415 446	44 801 203	51 798 152	59 410 532	65 349 781	72 136 443	78 978 736
H. OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEM. OBLIGACJE	2 070 000	4 360 000	4 000 000	8 550 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I. PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	504 177	3 379 791	5 286 277	4 209 077	3 389 791	4 295 048	3 964 639	3 883 159	4 047 616	3 965 138	3 965 304	3 992 686	3 974 376	3 977 455	3 981 506
J. ROZCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K. ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO (G + H + I - J)	4 080 155	8 792 419	6 360 588	9 185 879	12 015 114	19 404 955	26 718 337	34 153 062	40 463 062	48 766 341	55 763 457	63 403 218	69 324 157	76 113 898	82 960 241

Źródło: Opracowanie własne Starostwa

**ROZDZIAŁ 7. WIELOLETNI PLAN RZECZOWY – INWESTYCJE
PLANOWANE W RAMACH ZINTEGROWANEGO
PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO**

7.1. Zadania zgłoszone do Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego

Zgodnie z przyjętą procedurą prac nad Zintegrowanym Programem Rozwoju Lokalnego zadania zostały poddane weryfikacji, co pozwoliło je uporządkować wg priorytetowości.

Poniższe zestawienie obejmuje listę zadań zgłoszonych do Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego w latach 2005 – 2008.

Tabela 36 Lista zadań zgłoszonych do Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego w okresie od 2005 do 2008 roku

lp	Nazwa zadania	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	RAZEM
		Zasięg oddziaływania	Rozwój gospodarczy	Rozwój edukacyjny dzieci i młod.	Bezpieczeństwo mieszkańców	Poprawa spędzania wolnego czasu	Infrastruktura społeczna	Stopień zaawansowania	Niezależne od powiatu	Wykorzystanie obiektów	Środowisko naturalne:	Poprawa wizerunku	Infrastruktura techniczna	Wpływ na budżet:	Korzyści ekonomiczne	Majątek bilansowy	Niekomercyjne środki bezwzględne:	Udział mieszkańców i innych	Niekomercyjne środki zwrotne:	
1	Budowa stadionu lekkoatletycznego w obrębie Powiatowego Centrum Sportu w Bełchatowie przy ul. Czaplinieckiej	3	6	3	0	4	6	5	0	0	0	2	0	-3	0	4	10	0	2	42
2	Adaptacja budynku na Dom Przyjaciół Natury - Domem Spotkań Europejskich. Budowa oczyszczalni oraz kotłowni na potrzeby DPN-DSE	4	6	3	0	4	6	5	0	3	2	2	2	0	0	4	10	0	2	53
3	Wykonanie boiska szkolnego w ZSP nr 2 w Bełchatowie ul. Czapliniecka 72	1	0	3	0	4	6	2	0	1	0	1	0	-3	0	4	5	0	0	24
4	Budowa i remont drogi powiatowej nr 1917E na odcinku Chabielice – Kamień	4	3	1	3	2	2	2	0	3	1	1	2	0	1	4	10	3	2	44
5	Położenie nowej powierzchni dachowej i założenie poziomej instalacji odgromowej w ZSP nr 4 w Bełchatowie	4	0	1	1	0	2	2	3	3	1	1	2	0	0	2	0	0	0	22
6	Nowoczesne nauczanie	4	3	3	0	2	2	2	2	3	0	1	2	-3	0	4	10	0	0	35
7	Budowa sali gimnastycznej przy ZSP nr 4 w Bełchatowie	4	3	3	1	4	6	10	3	3	0	2	2	-3	0	4	5	0	5	52

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

		1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	
8	Wykonanie dróg wewnętrznych i instalacji kanalizacji w ZSP w Żelowie	1	0	1	1	1	2	10	2	3	1	1	2	0	1	2	2	0	0	30
9	Wykonanie instalacji solarnej w Domu Pomocy Społecznej w Zabłotach	2	0	0	1	0	2	5	0	1	2	1	2	0	0	4	5	0	3	28
10	Wymiana instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem w budynku szkoły – ZSP nr 1 w Bełchatowie	3	0	0	1	0	2	2	3	1	1	1	2	0	0	2	2	0	2	22
11	Sala gimnastyczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Bełchatowie	3	3	3	0	2	2	0	0	3	0	1	2	-3	0	4	5	0	3	28
12	Rozbudowa szkoły – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bełchatowie	3	3	3	0	2	2	0	0	3	0	1	0	-3	0	4	5	0	3	26
13	Modernizacja boiska lekkoatletycznego przy ZSP nr 3 w Bełchatowie	3	3	3	1	4	2	2	0	1	0	1	2	0	0	2	5	0	3	32
14	Przebudowa drogi Nr 2308E Rogoźno – Mzurki	4	3	1	1	0	0	2	0	3	0	2	2	0	2	2	5	3	3	33
15	Przebudowa drogi Nr 1927E Drużbice - Hucisko	4	3	0	1	0	0	2	0	3	0	2	2	0	2	2	5	0	3	29
16	Przebudowa drogi Drużbice - Głupice	4	3	0	1	0	0	2	0	3	0	2	2	0	2	2	5	0	3	29
17	Budowa ekologicznej ścieżki rowerowej na odcinku Domiechowice – Parzno	2	3	1	3	4	0	5	0	1	2	2	6	0	1	4	10	0	3	47
18	Budowa sztucznego lodowiska – Powiatowe Centrum Sportu	3	6	3	0	4	6	5	0	1	0	2	6	0	0	4	5	0	3	48
19	Przebudowa drogi powiatowej – Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego – etap II	3	3	0	1	2	0	5	0	3	0	2	2	0	2	2	5	5	3	38
20	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1918E Szczerców - Osiny	3	3	1	3	2	2	5	3	1	1	1	2	0	1	4	10	0	0	42
21	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1908E Wieś Szczercowska - Magdalenów - Kluki	2	3	1	1	2	2	5	0	1	1	2	2	0	1	2	10	0	0	35

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Bełchatowie.

7.2. Zadania objęte interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego

Zadania objęte interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego do roku 2008 realizowane będą w ramach trzech obszarów odpowiadających strategicznym obszarom rozwojowym Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego. Są to:

- o rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej,
- o rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej,
- o zapewnienie właściwych kierunków do rozwoju turystyki, edukacji, sportu i rekreacji.

Spośród listy 33 zadań proponowanych do realizacji na terenie powiatu w okresie od 2007 do 2009 roku Zintegrowanym Programem Rozwoju Lokalnego objęto 22 projekty.

Przy wyborze zadań do objęcia planem zastosowano następujące kryteria:

- o zgodność projektu z obszarami interwencji planu (spełnienie kryteriów demograficznych, właściwa wartość zadania, właściwy rodzaj zadania),
- o zgodność ze Strategią Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 - 2015,
- o stopień przygotowania do realizacji (dokumentacja techniczna, wymagane pozwolenia m.in.),
- o wpływ na rozwój edukacyjno – oświatowy dzieci i młodzieży,
- o wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców,
- o wpływ na poprawę spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i gości,
- o powiązanie z innymi inwestycjami,
- o wpływ na poprawę wizerunku powiatu,
- o wpływ na środowisko naturalne,
- o wpływ na poprawę komfortu życia mieszkańców,
- o wpływ realizacji zadania na poprawę jakości życia społeczności lokalnej,
- o zapewnienie płynności finansowania zadania (środki w budżecie powiatu) oraz możliwości dofinansowania zadania ze środków pozabudżetowych,
- o wpływ na budżet powiatu (zwiększenie wpływów, optymalizacja wydatków),
- o korzyści ekonomiczne,
- o możliwość współfinansowania inwestycji z niekomercyjnych źródeł zewnętrznych,
- o możliwość współfinansowania inwestycji z udziałem własnym mieszkańców lub zainteresowanych podmiotów,
- o wpływ na rozwój gospodarczy, w tym na tworzenie nowych miejsc pracy na terenie powiatu.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Listę zadań objętych interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego wraz ze źródłami finansowania zamieszczono w tabeli 37.

Tabela 37 Lista zadań objętych interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego wraz z planowanym finansowaniem ich realizacji w latach 2007 – 2009

Nazwa zadania	RAZEM 2007 - 2009					2007					2008					2009					Planowane źródło dofinansowania
	Szacunkowy koszt zadania	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				
		Własne	Zewnętrzne środki bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne			
			Środki UE	Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne	
Budowa stadionu lekkoatletycznego w obrębie Powiatowego Centrum Sportu w Bełchatowie przy ul. Czaplinieckiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adaptacja budynku na Dom Przyjaciół Natury - Domem Spotkań Europejskich. Budowa oczyszczalni oraz kotłowni na potrzeby DPN-DSE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wykonanie boiska szkolnego w ZSP nr 2 w Bełchatowie ul. Czapliniecka 72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budowa i remont drogi powiatowej Nr 1917E na odcinku Chabielice – Kamień	311 829 (wykonanie dokumentacji)	311 829	0	0	0	0	0	0	0	0	311 829	311 829	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Docieplenie dachu budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Bełchatowie oraz założenie poziomej instalacji odgromowej	300 000	50 000	0	0	250 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300 000	50 000	0	0	250 000	PFOŚ i GW

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania	RAZEM 2007 - 2009					2007					2008					2009					Planowane źródło dofinansowania
	Szacunkowy koszt zadania	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				
		Własne	Zewnętrzne środki bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne			
			Środki UE	Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne	
Budowa sali gimnastycznej przy ZSP nr 4 w Bełchatowie	2 806 548,84	420 982,33	2 385 566,51	0	0	1 830	274,50	1 555,50	0	0	801 144,45	120 171,67	680 972,78	0	0	2 003 574,39	300 536,16	1 703 038,23	0	0	RPO WL, Działanie V.3
Wykonanie dróg wewnętrznych i instalacji kanalizacji w ZSP w Żelowie	1 050 000	550 000	0	500 000	0	0	0	0	0	0	1 050 000	550 000	0	500 000	0	0	0	0	0	0	Rezerwa celowa budżetu państwa
Wykonanie instalacji solarnej w Domu Pomocy Społecznej w Zabłotach	300 000	0	0	0	300 000*	0	0	0	0	0	300 000	0	0	0	300 000*	0	0	0	0	0	WFOŚ i GW oraz PFOŚ i GW
Wymiana instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem w budynku szkoły – ZSP nr 1 w Bełchatowie	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sala gimnastyczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Bełchatowie	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WL, Działanie V.3
Rozbudowa szkoły – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bełchatowie	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WL, Działanie V.3
Modernizacja boiska lekkoatletycznego przy ZSP nr 3 w Bełchatowie	500 000	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WL, Działanie V.3
Przebudowa drogi Nr 2308E Rogoźno – Mzurki	35 000 000	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WL, Działanie I. 1
Przebudowa drogi Nr 1927 Drużbice – Hucisko	500 000	500 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200 000	200 000	0	0	0	RPO WL, Działanie I. 1

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania	RAZEM 2007 - 2009					2007					2008					2009					Planowane źródło dofinansowania
	Szacunkowy koszt zadania	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				
		Własne	Zewnętrzne środki bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne			
			Środki UE	Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne	
Przebudowa drogi Drużbice – Glupice	600 000	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WL, Działanie I. 1
Budowa ekologicznej ścieżki rowerowej na odcinku Domiechowice – Parzno	785 270	85 270	0	0	700 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	785 270	85 270	0	0	700 000	RPO WL, Działanie I. 1 oraz PFOŚ i GW
Budowa sztucznego lodowiska – Powiatowe Centrum Sportu	7 870 000	7 870 000	0	0	0	0	0	0	0	0	150 000	150 000	0	0	0	2 100 000	2 100 000	0	0	0	RPO WL, Działanie V.3 lub III.5
Przebudowa drogi powiatowej – Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego – etap II	3 000 000	1 500 000	0	0	1 500 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 500 000	750 000	0	0	750 000	RPO WL, Działanie I.1
Przebudowa drogi powiatowej Nr 1918E Szczerców - Osiny	1 836 100	234 440	1 377 075	0	224 585 (Gmina Szczerców)	0	0	0	0	0	6 100	1 525	4 575	0	0	1 830 000	232 915	1 372 500	0	224 585	RPO WL Działanie I.1
Rozbudowa drogi powiatowej nr 1908E Wieś Szczercowska – Magdalenów - Kluki	352 177	88 045	264 132	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	352 177	88 045	264 132	0	0	RPO WL Działanie I.1
RAZEM	55 211 924,84	11 610 566,33	4 026 773,51	500 000	2 774 585,00	1 830	274,50	1 555,50	0	0	2 619 073,45	1 133 525,67	685 547,78	500 000	300 000	9 071 021,39	3 806 766,16	3 339 670,23	0	1 924 585,00	-

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Bełchatowie.

*) Na wykonanie tego zadania Powiat otrzymał dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 218 652,01 zł. Pozostałe środki pochodzą z PFOŚiGW.

Tabela 38 Lista zadań objętych interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Belchatowskiego zgodnie z planem ujęcia tych zadań w planie budżetu powiatu.

Nazwa zadania	RAZEM 2007 - 2009					2007					2008					2009					Planowane źródło dofinansowania
	Szacunkowy koszt zadania	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				
		Własne	Zewnętrzne środki bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne			
			Środki UE	Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne	
Budowa stadionu lekkoatletycznego w obrębie Powiatowego Centrum Sportu w Belchatowie przy ul. Czaplinieckiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adaptacja budynku na Dom Przyjaciół Natury - Domem Spotkań Europejskich. Budowa oczyszczalni oraz kotłowni na potrzeby DPN-DSE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wykonanie boiska szkolnego w ZSP nr 2 w Belchatowie ul. Czapliniecka 72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budowa i remont drogi powiatowej Nr 1917E na odcinku Chabielice – Kamień	311 829 (wykonanie dokumentacji)	311 829	0	0	0	0	0	0	0	0	311 829	311 829	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Docieplenie dachu budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Belchatowie oraz założenie poziomej instalacji odgromowej	300 000	50 000	0	0	250 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300 000	50 000	0	0	250 000	PFOŚ i GW

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania	RAZEM 2007 - 2009					2007					2008					2009					Planowan e źródło dofinanso wania
	Szacunkowy koszt zadania	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				
		Własne	Zewnętrzne środki bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne			
			Środki UE	Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne	
Budowa sali gimnastycznej przy ZSP nr 4 w Bełchatowie	2 806 548,84	420 982,33	2 385 566,51	0	0	1 830	274,50	1 555,50	0	0	801 144,45	120 171,67	680 972,78	0	0	2 003 574,39	300 536,16	1 703 038,23	0	0	RPO WŁ, Działanie V.3
Wykonanie dróg wewnętrznych i instalacji kanalizacji w ZSP w Żelowie	1 050 000	550 000	0	500 000	0	0	0	0	0	0	1 050 000	550 000	0	500 000	0	0	0	0	0	0	Rezerwa celowa budżetu państwa
Wykonanie instalacji solarnej w Domu Pomocy Społecznej w Zabłotach	300 000	0	0	0	300 000*	0	0	0	0	0	300 000	0	0	0	300 000*	0	0	0	0	0	WFOŚ i GW oraz PFOŚ i GW
Wymiana instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem w budynku szkoły – ZSP nr 1 w Bełchatowie	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sala gimnastyczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Bełchatowie	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WŁ, Działanie V.3
Rozbudowa szkoły – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bełchatowie	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WŁ, Działanie V.3
Modernizacja boiska lekkoatletycznego przy ZSP nr 3 w Bełchatowie	500 000	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WŁ, Działanie V.3
Przebudowa drogi Nr 2308E Rogoźno – Mzurki	35 000 000	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WŁ, Działanie I. 1
Przebudowa drogi Nr 1927 Drużbice – Hucisko	500 000	500 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200 000	200 000	0	0	0	RPO WŁ, Działanie I. 1

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania	RAZEM 2007 - 2009					2007					2008					2009					Planowane źródło dofinansowania
	Szacunkowy koszt zadania	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				Koszt	W tym środki				
		Własne	Zewnętrzne środki bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne				Własne	bezzwrotne			
			Środki UE	Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne			UE	BP	inne	
Przebudowa drogi Drużbice – Glupice	600 000	-	-	-	-	0	0		0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPO WŁ, Działanie I.1
Budowa ekologicznej ścieżki rowerowej na odcinku Domiechowice – Parzno	785 270	85 270	0	0	700 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	785 270	85 270	0	0	700 000	RPO WŁ, Działanie I.1 oraz PFOŚ i GW
Budowa sztucznego lodowiska – Powiatowe Centrum Sportu	7 870 000	7 870 000	0	0	0	0	0	0	0	0	150 000	150 000	0	0	0	2 100 000	2 100 000	0	0	0	RPO WŁ, Działanie V.3 lub III.5
Przebudowa drogi powiatowej – Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego – etap II	3 000 000	1 500 000	0	0	1 500 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 500 000	750 000	0	0	750 000	RPO WŁ, Działanie I.1
Przebudowa drogi powiatowej Nr 1918E Szczerców - Osiny	1 836 100	234 440	1 377 075	0	224 585	0	0	0	0	0	6100	6100	0	0	0	900 000	400 000	0	0	500 000 (Gmina Szczerców)	RPO WŁ, Działanie I.1
Rozbudowa drogi powiatowej nr 1908E Wieś Szczercowska – Magdalenów – Kluki	352 177	88 045	264 132	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	352 177	100 000	0	0	0	RPO WŁ, Działanie I.1
RAZEM	55 211 924,84	11 610 566,33	4 026 773,51	500 000	2 994 585,00	1 830	274,50	1 555,50	0	0	2 619 073,45	1 138 100,67	680 972,78	500 000	300 000	8 141 021,39	3 985 806,16	1 703 038,23	0	2 200 000,00	-

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Bełchatowie.

*) Na wykonanie tego zadania Powiat otrzymał dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 218 652,01 zł. Pozostałe środki pochodzą z PFOŚiGW.

Pozostałe zadania znalazły się w grupie zadań planowanych do objęcia planem budżetu na 2009 rok lub planem budżetu na kolejne lata.

Zadania planowane do objęcia planem to projekty, które wpisują się w obszar interwencji planu, jednak w niedostatecznym stopniu spełniają pozostałe kryteria wyboru, w szczególności z uwagi na niski stopień przygotowania do realizacji lub na brak środków w budżecie powiatu, bądź na wartość zadania poniżej 250 000 PLN.

Zakłada się możliwość aktualizacji Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego w trakcie jego wdrażania. Główne kierunki zmian dotyczyć będą:

- o aktualizacji listy zadań, przede wszystkim w zakresie wprowadzania nowych projektów,
- o korekt w harmonogramie realizacji projektów,
- o zmian w tabelach finansowych (pojawienie się środków na realizację zadań).

Przeprowadzona analiza wskazuje, że realizacja zadań planu będzie miała wyraźny pozytywny wpływ na poprawę warunków i jakości życia społeczności lokalnej oraz przyczyni się do rozwoju systemu infrastruktury. Ponadto realizacja zadań wpływać będzie na tworzenie sprzyjających warunków do zmian w strukturze gospodarczej obszaru Powiatu, a także w sposobie użytkowania terenów.

Poniżej zaprezentowano charakterystykę inwestycji objętych Zintegrowanym Programem Rozwoju Lokalnego oraz informację dotyczącą projektu z obszaru strategicznego problematyki społecznej KS12 (rewitalizacja zabytkowego dworu w Słupi).

**Budowa stadionu lekkoatletycznego w obrębie Powiatowego Centrum Sportu
w Bełchatowie przy ul. Czaplinieckiej**

Kod inwestycji	1
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Rozwój gospodarczy, Problematyka społeczna
Cel strategiczny/operac.	KS3/KS11
Działanie ZPORR	3.5.1
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Stadion z 8-torową bieżnią o nawierzchni z tworzywa sztucznego, z trybunami na 1400 miejsc. Pod trybunami zostało umieszczone zaplecze socjalno – sanitarno – treningowe.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Dokumentacja projektowa z 2004 r.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania:	nowy obiekt sportowy – szt. 1
Przewidywany koszt budowy – 15.000.000,00 PLN	

Adaptacja budynku na Dom Przyjaciół Natury – Domem Spotkań Europejskich.

Budowa oczyszczalni oraz kotłowni na potrzeby DPN - DSE

Kod inwestycji	2
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Rozwój gospodarczy
Cel strategiczny/operac.	KS3/KS12
Działanie ZPORR	3.2
Lokalizacja zadania:	Słupia, gm. Kluki
Charakterystyka zadania:	Zabytkowy dwór, będący w złym stanie technicznym (opustoszały budynek od lat pozostawiony sobie) zostanie po remoncie i rozbudowie (o kotłownię, oczyszczalnię i parking) zaadaptowany do nowej funkcji: szkoleniowo – hotelarskiej. Temu mają służyć bogate prace adaptacyjne.
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Dokumentacja projektowa z 2004 r.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: uratowany obiekt zabytkowy, nowe miejsca noclegowe, nowy obiekt szkoleniowy i wypoczynkowy. Nowe miejsca pracy, wzbogacenie oferty turystycznej powiatu.	
Przewidywany koszt budowy – 5.000.000,00 PLN	

Wykonanie boiska szkolnego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Bełchatowie, ul. Czapliniecka 72

Kod inwestycji	3
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny/operac.	KS3/KS9
Działanie ZPORR	3.5.1
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Budowa przyszłolnego, wielofunkcyjnego boiska sportowego.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Dokumentacja projektowa z 2004 r.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: nowy obiekt sportowy, powierzchnia rekreacji w m ² . Wzrost walorów turystycznych i rekreacyjnych powiatu, rozszerzenie oferty aktywnych form wypoczynku.	
Przewidywany koszt budowy – 650.000,00 PLN	

Budowa i remont drogi powiatowej Nr 1917E na odcinku Chabielice - Kamień

Kod inwestycji	4
-----------------------	----------

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny/operac.	IKT1/KI9
Działanie	1.1.1
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski, Powiat Pajęczański
Charakterystyka zadania:	Inwestycja polega na budowie i remoncie drogi powiatowej Nr 1917E, na odcinku Chabielice – Kamień. Zadanie realizowane będzie przy współpracy samorządów – Gmin: Szczerców, Kleszczów i Rząśnia oraz Powiatu Pajęczańskiego i BOT Bełchatów S.A. Realizacja całego przedsięwzięcia dzieli się na trzy odcinki: 1. odcinek długości 6020 m, leżący na terenie Powiatu Bełchatowskiego, do remontu, 2. odcinek długości 1000 m, leżący na terenie Powiatu Bełchatowskiego, do budowy, 3. odcinek długości 210 m, leżący na terenie Powiatu Pajęczańskiego, do budowy.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Dokumentacja w opracowaniu
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: wzrost dostępności do stref przemysłowych, poprawa komunikacji drogowej z gminami i drogą wojewódzką, poprawa dojazdu do KWB – odkrywka Szczerców.	
Przewidywany koszt wykonania prac – 16.000.000,00 PLN	

Położenie nowej powierzchni dachowej i założenie poziomej instalacji odgromowej w ZSP nr 4 w Bełchatowie

Kod inwestycji	5
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS9
Działanie ZPORR	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	Poprawa bezpieczeństwa młodzieży i pracowników szkoły.
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa bezpieczeństwa społeczności szkolnej w budynku szkoły, obiekt poddany termorenowacji.	
Przewidywany nakłady do poniesienia: 300.000,00 PLN	

Nowoczesne nauczanie

Kod inwestycji	6
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS7/KS8/KS9/
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Remonty i modernizacje pracowni specjalistycznych oraz adaptacja pomieszczeń na cele dydaktyczne.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	Poprawa jakości i warunków edukacji poprzez przystosowanie pomieszczeń w obiektach oświatowych na cele dydaktyczno – naukowe.
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Podniesienie standardów jakościowych bazy edukacyjnej oraz usług warunkujące zdrowe funkcjonowanie lokalnej społeczności i jej rozwój w horyzoncie długookresowym.	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 1.101.007,00 PLN (+ koszt utworzenia pracowni technicznej w ZSP nr 3)	

Budowa sali gimnastycznej przy ZSP nr 4 w Bełchatowie

Kod inwestycji	7
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Inwestycja oddziałująca na teren całego Powiatu poprawi możliwość rozwoju edukacyjno – oświatowego społeczności lokalnej w młodym wieku.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	Wzrost efektywności funkcjonowania placówki oświatowej, wpływającej na poprawę jakości usług świadczonych przez sektor publiczny na terenie powiatu.
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Opracowano dokumentację techniczną, podpisano umowę z wykonawcą i rozpoczęto I etap prac.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Wzrost efektywności funkcjonowania placówki oświatowej, a tym samym podniesienie standardów jakościowych życia społeczności lokalnej.	
Przewidywany koszt budowy – 2.718.415,84 PLN	

Wykonanie dróg wewnętrznych i instalacji kanalizacji w ZSP w Żelowie

Kod inwestycji	8
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI1/KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja nowa o pozytywnym wpływie na wizerunek powiatu.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Opracowano dokumentację techniczną, faza realizacji – I etap
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: wybudowanie nowych nawierzchni dróg, poprawa połączeń wewnętrznych komunikacji samochodowej. Ponadto budowa kanalizacji w ZSP przyczyni się do polepszenia infrastruktury technicznej.	
Przewidywany koszt budowy – 1.812.700,00 PLN	

Wykonanie instalacji solarnej w Domu Pomocy Społecznej w Zabłotach

Kod inwestycji	9
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KI3
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja nowa o pozytywnym wpływie na środowisko naturalne.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Realizacja przedsięwzięcia, zakończenie w 2008 r.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Nowa inwestycja o charakterze proekologicznym.	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 300.000,00 PLN	

Wymiana instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem w budynku szkoły – ZSP nr 1 w Bełchatowie

Kod inwestycji	10
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Cel strategiczny	KS9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Będąc w złym stanie technicznym instalację elektryczną należy wymienić
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: nowa instalacja elektryczna zagwarantuje poprawę warunków pracy.	
Przewidywany koszt budowy – nieoszacowany	

Sala gimnastyczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Bełchatowie

Kod inwestycji	11
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Budowa sali gimnastycznej z zapleczem
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	Podniesienie jakości życia lokalnej społeczności
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Wzrost efektywności funkcjonowania placówki oświatowej.	
Przewidywane nakłady do poniesienia: nieoszacowany PLN	

Rozbudowa szkoły – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bełchatowie

Kod inwestycji	12
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Rozbudowa szkoły, stworzenie miejsc na pomieszczenia dydaktyczne
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	Podniesienie jakości życia lokalnej społeczności

Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Stworzenie nowych miejsc na pomieszczenia dydaktyczne	
Przewidywane nakłady do poniesienia w okresie 2008 – 2010 (dane w PLN) :	
Przewidywane nakłady do poniesienia: nieoszacowano	

Modernizacja boiska lekkoatletycznego przy ZSP nr 3 w Bełchatowie

Kod inwestycji	13
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS8/KS9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Modernizacja boiska lekkoatletycznego
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	Modernizacja boiska lekkoatletycznego w zakresie wymiany nawierzchni mineralnej na syntetyczną oraz rekultywację płyty stadionu – murawy.
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Bieżnia okólna 4-torowa + prosta 6-torowa	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 450.000,00 – 600.000,00 PLN	

Przebudowa drogi Nr 2308E Rogóźno – Mzurki

Kod inwestycji	14
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski, Powiat Piotrkowski, Powiat Łaski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja polega na przebudowie drogi powiatowej
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa komunikacji drogowej między powiatami, ważny węzeł komunikacji regionalnej.	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 35.000.000,00 PLN	

Przebudowa drogi 1927E Drużbice – Hucisko

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Kod inwestycji	15
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja polega na przebudowie drogi powiatowej
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa bezpieczeństwa na drodze	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 500.000,00 PLN	

Przebudowa drogi Drużbice – Głupice

Kod inwestycji	16
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja polega na przebudowie drogi powiatowej
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa bezpieczeństwa na drodze	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 600.000,00 PLN	

Budowa ekologicznej ścieżki rowerowej na odcinku Domiechowice – Parzno

Kod inwestycji	17
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI12
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Ekologiczna ścieżka rowerowa o długości około 6 km

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Opracowanie dokumentacji projektowej przewidziane na koniec stycznia 2009 r.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: nowy obiekt infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki, poprawa bezpieczeństwa na drodze, zmniejszenie liczby wypadków	
Przewidywane nakłady do poniesienia: (nieoszacowano) PLN	

Budowa sztucznego lodowiska – Powiatowe Centrum Sportu

Kod inwestycji	18
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Problematyka społeczna
Cel strategiczny	KS9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Inwestycja dotycząca budowy sztucznego lodowiska
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	Pozwolenie na budowę z 2008 r.
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Powstanie nowego obiektu sportowego, który uatrakcyjni zajęcia sportowe prowadzone w szkołach.	
Przewidywany koszt budowy: 7.650.000,00 PLN	

Przebudowa drogi powiatowej – Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego – etap II

Kod inwestycji	19
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Bełchatów
Charakterystyka zadania:	Przebudowa na odcinku od nowoprojektowanego ronda do ulicy Lipowej.
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa bezpieczeństwa na drodze.	
Przewidywany koszt budowy: 3.200.000,00 PLN	

Przebudowa drogi powiatowej Nr 1918E Szczerców – Osiny

Kod inwestycji	20
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja polega na przebudowie drogi powiatowej
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa bezpieczeństwa na drodze.	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 1 836 100 PLN	

Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1908E Wieś Szczercowska – Magdalenów – Kluki

Kod inwestycji	21
Integracja projektu w strategii rozwoju	
Obszar strategiczny	Infrastruktura techniczna
Cel strategiczny	KI9
Działanie	
Lokalizacja zadania:	Powiat Bełchatowski
Charakterystyka zadania:	Inwestycja polega na rozbudowie drogi powiatowej
Uzasadnienie wyboru zadania (zastosowane kryteria):	
Zgodność z dokumentami planistycznymi (studium/plan)	
Oczekiwane rezultaty realizacji zadania: Poprawa bezpieczeństwa na drodze.	
Przewidywane nakłady do poniesienia: 352 177 PLN	

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Projekt: Rewitalizacja: rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku dworu na cele usługowe hotelarsko – restauracyjne i odnowy biologicznej

Miejsce realizacji projektu: Słupia, gmina Kluki

Okres realizacji projektu: 06/06/2011 – 30/11/2012

Beneficjent projektu: TADOS Zbigniew Firek, 97 – 500 Radomsko, ul. Ks. Kościowa 22

Wartość całkowita projektu (w PLN): 10 012 200,00 PLN

Wartość dofinansowania z EFRR: 5 442 500,00

Wskaźniki na jakie projekt oddziałuje:

Wskaźniki produktu:

- Liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC) – 0 szt.
- Liczba obiektów, które uzyskały nowe funkcje w wyniku rewitalizacji – 1 szt., rok 2012 (URPO),
- Liczba zabytków nieruchomych poddanych pracom konserwatorskim/restauratorskim/inny robotom budowlanym – 1 szt., rok 2012,

Wskaźniki rezultatu:

- Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC) – 10 szt., rok 2012
- Powierzchnia poddana rewitalizacji – 2,5 ha, rok 2012,
- Liczba przystosowanych zabytków nieruchomych do nowych funkcji – 1 szt., rok 2012

Opis projektu:

W Słupi funkcjonował folwark, wchodzący w XIX w skład dóbr Kaszewice. W okresie międzywojennym majątek zakupił Stanisław Sułowski, który wznosił tu murowany dwór. Budynek miał dość specyficzne przeznaczenie, ponieważ w zamierzeniach właściciela było, aby spełniał on funkcje kasyna. Nigdy jednak do tego nie doszło. Podczas II wojny światowej majątek zajęli Niemcy. W roku 1949 dwór przejęła pabianicka Fabryka Żarówek „Polam”, która urządziła tu ośrodek wczasowy. W latach 70. XX wieku ulokowano tu szpital psychiatryczny. Do dziś krążą opowieści o błąkających się duchach zmarłych w dziwny sposób pacjentów. Fakty są takie, że do roku 2003 majątek był własnością Skarbu Państwa, następnie przekazany został jako darowizna Starostwu w Bełchatowie. Przeprowadzono tutaj drobne prace remontowe. Były

plany utworzenia w dworze centrum spotkań europejskich młodzieży. Jednak nie udało się otrzymać dofinansowania z funduszy unijnych.

Nieruchomość jest wpisana do rejestru konserwatora zabytków decyzją znak:PSOZ-6530/28/93 z dnia 15/09/1993 roku i podlega ochronie i opiece nad zabytkami (Dz. U . Nr 162, poz. 1568 ze zm.)

W ramach realizacji projektu planuje się rewitalizację i rozbudowę budynku dworu, zbudowanego na układzie zbliżonym do litery "L" , z dłuższym bokiem długości 22,29 mb zlokalizowanym na kierunku wschód - zachód oraz krótszym bokiem długości 19,73 mb na kierunku północ - południe nieco cofniętym w stosunku do elewacji frontowej w jej zachodnim końcu , z charakterystycznie ściętym narożnikiem północno - zachodnim . W elewacji frontowej na osi kompozycyjnej wsparty na czterech kolumnach zbudowano wydatny portyk nad głównym wejściem do budynku dworu . W elewacji wschodniej i w elewacji południowej w narożniku południowo - wschodnim , zlokalizowane są pięcioboczne ryzality o wysięgu odpowiednio 4,92 i 5,01 mb , z czego ryzalit południowo - wschodni planowany jest do przedłużenia o 6,27 mb w kierunku południowym z zachowaniem charakterystycznych elementów wystroju architektonicznego i zlokalizowanego na poddaszu balkonu .

Przez analogię planuje się dobudowę wydatnego pięciobocznego ryzalitu od południa w narożniku południowo - zachodnim na przedłużeniu skrzydła zachodniego o wymiarze 6,27 mb . Najwydatniejszym elementem rozbudowy jest wydatny wielostopniowy ryzalit zachodni o wymiarze 16,00 mb , w bezpośrednim styku z budynkiem istniejącym dworu , ryzalit nawiązuje skalą do wysokości pozostałych ryzalitów , z charakterystycznym zwieńczeniem w postaci dachu mansardowego , w dalszej części ryzalit ograniczony tylko do kondygnacji przyziemia , z charakterystycznym zakończeniem w postaci pięciobocznej oranżerii . Wysokość budynku odbudowywanego w szczycie w najwyższym punkcie 12,52 mb. Całość obiektu (części istniejące budynku dworu i części doprojektowywane) powiązana jest ze sobą w ścisły sposób poprzez rozwiązania funkcji budynku i wspólne elementy wykończenia architektonicznego budynku takich jak materiały wykończenia elewacji i kolorystyka oraz układ architektoniczny.

Zarówno dwór jak i park są bardzo zaniedbane i wymagają pilnego podjęcia prac – rewaloryzacji kompozycji ogrodowej oraz rewitalizacji części nieruchomości. Nieszczelne pokrycie dachu – ubytki i zniszczenia dachówek, brak rynien i rur spustowych powodują postępujące niszczenie zabytku, który jest wpisany do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków w Łodzi.

Na terenie powiatu Bełchatowskiego będzie to jedyny zabytkowy dwór, który zostanie całkowicie zrewitalizowany, rozbudowany i nadane mu zostaną nowe funkcje ekonomiczne

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

i społeczne, dzięki czemu będzie miał znaczący wpływ na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej obszaru, a co za tym idzie na poprawę warunków życia, ochrony zdrowia i zachowania zasobów kulturalnych jednocześnie. Zrewitalizowany i rozbudowany dwór w Słupi, oprócz tego, że będzie komfortowo i kompletnie wyposażony, to przy jego modernizacji/przebudowie, wykorzystane zostaną najnowocześniejsze technologie budowlane i rozwiązania technologiczne i ekologiczne, takie jak:

- ekologiczny system ogrzewania hotelu poprzez pompy ciepła
- system wentylacji połączony z klimatyzacją w celu oszczędzania energii elektrycznej
- innowacyjny sposób rozmieszczenia ciągów kuchennych usprawniający pracę znajdujących się w niej osób
- system sygnalizacji ppoż.

Zakres prac obejmuje:

- rewitalizację i rozbudowę budynku dworu w Słupi dla potrzeb nowej funkcji hotelarsko-restauracyjnej oraz centrum odnowy biologicznej ,
- przebudowę i rozbudowę sieci i instalacji infrastruktury technicznej ,

Realizacja projektu stanowi kompletne i nowe usługi hotelarskie, gastronomiczne, kosmetyczne (odnowa biologiczna), konferencyjne oraz turystyczne. Goście będą mieli do swojej dyspozycji komfortowo wyposażone pokoje z łazienkami, miejscem do pracy, systemem telewizji kablowej, klimatyzacją oraz dostępem do Internetu. Ponadto do ich dyspozycji będzie restauracja utrzymana w stylu klasycystycznym gdzie będą serwowane danie kuchni staropolskiej oraz przestrzeń lobby bar, w którym będzie można spokojnie prowadzić biznesowe rozmowy.

Planowany do realizacji projekt wykazuje bardzo wyraźny wpływ na gospodarkę regionu i spowoduje przyciągnięcie przede wszystkim turystów spoza regionu. Planowany do realizacji projekt zakłada wsparcie usług turystycznych, które decydują o zmianie tradycyjnej struktury gospodarczej województwa przyczynia się bezpośrednio (poprzez stworzenie nowych miejsc pracy).

Projekt odnosi się bezpośrednio i w znaczący sposób do co najmniej czterech zjawisk negatywnych zdefiniowanych w ZPRL:

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

1. Wysoka liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku (w wyniku realizacji projektu zostanie utworzonych 10 miejsc pracy, dodatkowo powstaną nowe podmioty gospodarcze, które będą ściśle z nami współpracować),
2. Brak środków finansowych na modernizację i rozbudowę bazy edukacyjnej i medycznej (w wyniku realizacji projektu, z dworu oraz parku będzie mogła korzystać młodzież w ramach tzw. "zielonych szkół" oraz przyjeżdżająca w ramach wymiany partnerskiej, ponadto w zrewitalizowanym dworze będą odbywać się konferencje tematyczne/historyczne),
3. Strukturalne niedopasowanie podaży pracy do popytu, szczególnie na terenach wiejskich, skutkujące postępującym wykluczeniem jednostek z życia gospodarczego powiatu (wzrost miejsc pracy na terenie gminy Kluki o 10 osób).
4. Wzrost bezrobocia, frustracji społecznych oraz ubożenie społeczeństwa,
5. Brak środków finansowych na modernizację i rozbudowę bazy edukacyjnej i medycznej (w wyniku realizacji projektu, powstanie także baza medyczno - rehabilitacyjna/SPA, oraz organizowane będą "zielone szkoły" i wymiana młodzieży).

Projekt jest zgodny z Wojewódzkim Programem Opieki nad Zabytkami w województwie łódzkim na lata 2008 – 2011 i jest realizowany na obiektach uznanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków za reprezentatywne – Rewitalizacja Podregionu Dorzecza Pilicy. Zabytkowy dwór w Słupi wraz z parkiem jest wpisany do rejestru konserwatora zabytków decyzją znak:PSOZ-6530/28/93 z dnia 15/09/1993 roku i podlega ochronie i opiece nad zabytkami (Dz. U . Nr 162, poz. 1568 ze zm.).

Na jakość życia mieszkańców składa się wiele elementów, w tym podstawowe to: stan zdrowia, warunki zamieszkania, pracy i wypoczynku. Niezwykle ważne jest poczucie bezpieczeństwa obywateli rozumiane w szerokim tego słowa znaczeniu m.in. jako zmniejszenie stopnia zagrożenia przestępczością, poczucie stabilizacji, posiadanie pracy, zmniejszenie strachu przed bezrobociem, sprawne funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz systemu skutecznego przeciwdziałania klęskom żywiołowym i ich skutkom. Jakość życia w województwie łódzkim jest względnie niska w stosunku do wielu innych regionów kraju. Wynika to m.in. ze złego stanu zdrowia ludności, małej świadomości zdrowotnej, niskiego poziomu wynagrodzeń, wysokiego bezrobocia, dużej liczby mieszkańców żyjących w warunkach ubóstwa, niedostatecznej jakości i ilości zasobów mieszkaniowych, wysokiego poziomu zadłużenia lokatorów, niedostatecznego wyposażenia jednostek osadniczych w infrastrukturę dla sportu i rekreacji, zanieczyszczonego środowiska, wysokiej przestępczości.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Biorąc powyższe pod uwagę, Projekt jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego w Sferze Społecznej, obszarach: Jakość Życia, Cel Główny: Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa,

Cele strategiczne: Podniesienie poziomu jakości życia

Cele szczegółowe: Wzrost znaczenia sportu, kultury i rekreacji w życiu mieszkańców regionu

Projekt idealnie wpisuje się w cele działania V.1 Rewitalizacja obszarów problemowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, jest inwestycja w środki trwałe polegająca na rewitalizacji zabytków i ich adaptacja do nowych funkcji jednocześnie przyczyniając się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz neutralizacji niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych i ekologicznych.

Projekt wpisuje się także w kierunki - cele strategiczne powiatu w obszarze problematyki społecznej:

KS12 - opracowanie spójnego programu ochrony zabytków (rewitalizacja zabytkowego dworu w Słupi, gm. Kluki) - cel wpisuje się w szereg działań mających na celu ochronę dziedzictwa narodowego na terenie powiatu.

Projekt jest zgodny z Wojewódzkim Programem Opieki nad Zabytkami w województwie łódzkim na lata 2008 - 2011 i jest realizowany na obiektach uznanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków za reprezentatywne - Rewitalizacja Podregionu Dorzecza Pilicy.

Projekt będzie miał wpływ na poprawę warunków ekonomicznych i atrakcyjności inwestycyjnej obszaru, na którym będzie realizowany (tworzenie miejsc pracy, wzrost liczby turystów, powstawanie podmiotów gospodarczych dookoła inwestycji). Przewiduje się utworzenie nowych podmiotów gospodarczych ściśle współpracujących z nami, usług oraz wielu atrakcji turystycznych.

Projekt jest komplementarny z następującymi projektami społecznymi prowadzonymi na rewitalizowanym obszarze:

1.Projekt pn. "Komputer oknem na świat- kurs komputerowy dla mieszkańców gminy Kluki" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, projekt realizowany przez Starostwo Powiatowe w Bełchatowie, okres realizacji projektu - III - IV kwartał 2011r., Projekt skierowany jest do mieszkańców gminy Kluki w wieku od 18 do 64 lat, należących do jednej z grup:- bezrobotni,- nieaktywni zawodowo (w tym osoby uczące się i kształcące się),- rolnicy oraz ich małżonkowie i domownicy podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników.

2. Projekty społeczne realizowane przez Stowarzyszenie "MOJA WIEŚ-MÓJ DOM" Inicjatywa dla Rozwoju z siedzibą w Kaszewicach, które obejmują następujące zagadnienia:

- a/ poprawianie poziomu życia mieszkańców wsi,
- b/ wspieranie i realizacja inicjatyw społecznych, gospodarczych i politycznych,
- c/ działanie w zakresie nauki, edukacji, oświaty, kultury fizycznej, sportu i turystyki,
- d/ polepszanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży z terenów wiejskich,
- e/ wspieranie aktywności mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym, w szczególności młodzieży, osób starszych, kobiet oraz niepełnosprawnych,
- f/ promowanie postaw prospołecznych i społeczeństwa obywatelskiego,
- g/ organizowanie i wspieranie świetlic wiejskich,
- h/ inicjowanie i wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych,
- i/ działanie na rzecz poprawy estetyki i ochrony środowiska,
- j/ działalność dobroczynna i charytatywna,
- k/ aktywizacja i integracja lokalnej społeczności z różnych środowisk
- l/promowanie kultury, sztuki i dziedzictwa kulturowego
- ł/informatyzowanie wsi,
- m/ promowanie i działanie na rzecz obszarów wiejskich.
- n/ pozyskiwanie środków na działalność z dostępnych funduszy pomocowych.

Planowany do realizacji projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianych do wsparcia w ramach RPO WŁ - prace konserwatorskie, restauratorskie lub inne roboty budowlane dopuszczalne w przypadku zabytków nieruchomych (odpowiednio - obiektów historycznych) w celu przystosowania w/w obiektów do nowych funkcji lub utrzymania funkcji dotychczasowych,

W wyniku realizacji projektu zakupione zostaną roboty związane z urządzeniem zaplecza i placu budowy w zakresie:

- ogrodzenie
- oświetlenie
- pomieszczenia higieniczno-sanitarne

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- rozmieszczenie sprzętu ratunkowego i pierwszej pomocy
- urządzenie miejsca składowania materiałów budowlanych

Roboty budowlane:

- Odkopanie, wzmocnienie ścian fundamentowych,
- Minowanie fragmentu skrzydła południowo-zachodniego w rejonie istn. podpiwniczenia i projektowanej klatki schodowej
- Minowanie narożnika północno-wschodniego w rejonie istniejącego podpiwniczenia
- Poglębenie istniejących piwnic
- Wykonanie nowych schodów żelbetowych z piwnicy na parter
- Wykonanie fundamentów i ścian fundamentowych części dobudowywanych
- Wykonanie posadzek betonowych części podpiwniczonych
- Izolacje cieplne i przeciwwilgociowe ścian fundamentowych
- Izolacje cieplne i przeciwwilgociowe posadzek podpiwniczenia
- Przemurowanie i ankrowanie ścian nośnych parteru
- Wymurowanie ścian zewnętrznych części dobudowywanych
- Izolacje cieplne i przeciwwilgociowe ścian zewnętrznych parteru
- Przebicie ścian nośnych i wykonanie podciągów
- Wzmocnienie stropu nad parterem
- Wykonanie stropów żelbetowych nad parterem części dobudowywanej
- Przeprofilowanie istniejących schodów z parteru na poddasze
- Wykonanie nowych schodów żelbetowych z parteru na poddasze i z poddasza właściwego na poddasze techniczne
- Wymurowanie ścian działowych
- Roboty rozbiórkowe pokrycia dachowego i konstrukcji dachowej
- Roboty rozbiórkowe ścian zewnętrznych poddasza
- Wykonanie wieńca i słupów żelbetowych pod projektowane ściany zewnętrzne poddasza
- Wymurowanie ścian zewnętrznych poddasza

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- Wykonanie konstrukcji okien poddasza
- Wykonanie stropu żelbetowego gęstożebrowego nad poddaszem
- Odtworzenie konstrukcji drewnianej dachu mansardowego
- Wykonanie pokrycia dachowego
- Wymurowanie ścian działowych
- Rozbiórka i przemurowanie kominów
- Izolacje cieplne i przeciwwilgociowe ścian zewnętrznych poddasza i dachu mansardowego
- Okna i drzwi zewnętrzne
- Okna i drzwi wewnętrzne
- Wykonanie konstrukcji żelbetowych projektowanych schodów zewnętrznych, rampy dla niepełnosprawnych i tarasów
- Wykonanie wypraw tynkarskich hydrofobowych ścian cokołowych
- Wykonanie wypraw tynkarskich ścian zewnętrznych parteru
- Renowacja elementów wystroju elewacji takich jak gzymsy, kolumnada, portyk, balustrady,
- Wykonanie obróbek blacharskich dachu, gzymsów, parapetów zewnętrznych
- Wykończenie powierzchni schodów zewnętrznych i tarasów wykładzinami kamiennymi
- Wykonanie balustrad i poręczy schodów zewnętrznych i pochylni dla niepełnosprawnych
- **Roboty instalacyjne elektryczne:**
 - Przebudowa przyłącza energetycznego
 - Tablice rozdzielcze
 - Instalacje oświetleniowe
 - Instalacje gniazd wtykowych
 - Instalacja siłowa
 - Instalacja odgromowa
 - Instalacja oddymiająca klatki schodowej ewakuacyjnej
- **Roboty instalacyjne sanitarne:**

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- Przebudowa przyłącza do wodociągu miejskiego
- Zabudowa dodatkowych hydrantów zewnętrznych na sieci wodociągowej
- Wewnętrzna instalacja wody
- Wewnętrzna instalacja hydrantowa
- Instalacja ciepłej wody użytkowej z wykorzystaniem kolektorów słonecznych
- Uszczelnienie istniejącego szamba i remont przyłącza do istniejącego szamba
- Wewnętrzna instalacja kanalizacji sanitarnej
- Instalacja pomp ciepła oraz odwierty geotermalne
- Wewnętrzna instalacja centralnego ogrzewania
- Wentylacja mechaniczna i klimatyzacja

**ROZDZIAŁ 8. ZINTEGROWANY PROGRAM ROZWOJU
LOKALNEGO - POWIĄZANIE PROJEKTÓW
Z CELAMI STRATEGICZNYMI POWIATU
I WOJEWÓDZTWA**

8.1. Metoda powiązania projektów z celami strategicznymi Powiatu Bełchatowskiego i Województwa Łódzkiego

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego jest dokumentem kierunkowym o perspektywnym horyzoncie, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Rozwój Powiatu winien skutecznie zaspokajać aspiracje jego mieszkańców. Zarówno metodyka prowadzonych prac, jak i przyjęte kryteria oceny projektów inwestycyjnych, zapewniają powiązanie projektów ze strategicznymi celami społeczno – gospodarczymi Powiatu i województwa.

Przyjęty w niniejszym zakresie Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego, przyczyni się do realizacji generalnego celu Powiatu polegającego na rozwoju gospodarczym i społecznym.

Wśród celów strategicznych Powiatu, do których prowadzić ma bezpośrednio realizacja przyjętych projektów inwestycyjnych znalazły się:

III. Cel strategiczny – „Rewitalizacja obiektów sektora usług publicznych”, w ramach obszaru problematyki społecznej, przekłada się na realizację drugiego celu Planu o nazwie: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej”.

I. Obszar strategiczny dotyczący obszaru infrastruktury technicznej, a w szczególności dwa z jego celów pośrednich brzmiące: „Budowa i modernizacja ciągów dróg, bezpieczeństwo komunikacyjne” i „Wsparcie infrastruktury przyrodniczej”, których bezpośrednim przełożeniem jest pierwszy cel strategiczny Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego w brzmieniu: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej”.

IV. Cel strategiczny – „Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej” w ramach obszaru problematyki społecznej będzie realizowany poprzez wykonanie działań związanych z celem zawartym w Zintegrowanym Programie Rozwoju Lokalnego pod nazwą: „Zapewnienie właściwych warunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji”.

Zgodność celów poszczególnych poziomów planowania strategicznego pozwala na uporządkowany rozwój i osiągnięcie efektu synergii działań poszczególnych jednostek. Dlatego też cele strategiczne ZPRL Powiatu Bełchatowskiego wpisują się w Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020.

Cel priorytetowy Powiatu „Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej” poparty jest w Strategii Województwa mówiącej o „Zwiększaniu dostępności gospodarczej regionu”, „Poprawa warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska”.

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Drugi cel strategiczny Planu, „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej” jest komplementarny z celem strategicznym województwa łódzkiego o nazwie „Podniesienie poziomu jakości życia”, „Zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacja systemów pomocy społecznej”, „Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa”, „Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców województwa”.

Cel „Zapewnienie właściwych warunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji” będący celem niezbędnym dla Powiatu znajduje swoje odzwierciedlenie w celu strategicznym województwa o nazwie: „Podniesienie poziomu jakości życia”, „Tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców”, „Umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem”

Cele strategiczne ZPRL Powiatu Bełchatowskiego są koherentne z celami szczegółowymi zawartymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013.

Pierwszy cel strategiczny Zintegrowany Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego brzmiący: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej”, w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego poparty jest priorytetami pn.: „Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka”, „Regionalna i lokalna infrastruktura transportowa”, „Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom przyrodniczym i technologicznym oraz ich zwalczanie”, „Inwestycje energetyczne”.

Drugi cel częściowy ZPRL Powiatu Bełchatowskiego pn. „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej” jest komplementarny z osią priorytetową pn. „Infrastruktura społeczna” – cel szczegółowy „Zapewnienie dogodnych warunków do rozwoju zasobów ludzkich” – a także z „Inwestycjami w infrastrukturę ochrony zdrowia i infrastrukturę społeczną” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

Trzeci cel częściowy ujęty w Zintegrowanym Programie Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego pn. „Zapewnienie właściwych warunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji” znajduje odzwierciedlenie w „Rozwoju usług turystycznych oraz sektora kultury” w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013”.

Istnieją też powiązania celów częściowych Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego z osiami priorytetowymi zawartymi w Programie Operacyjnym „Infrastruktura i środowisko”. Nawiązaniem do „Rozbudowy i modernizacji infrastruktury

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

komunikacyjnej i technicznej”, zawartej w ZPRL, w odniesieniu do powyższego Programu Operacyjnego, są priorytety: I „Gospodarka wodno – ściekowa”, III – „Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska”, V - „Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych”, X - „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku”.

8.2. Cele projektów inwestycyjnych przyjętych do Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Poszczególne cele strategiczne mają być rozwijane poprzez przypisane im zadania szczegółowe, które stają się celami wiodącymi realizowanych projektów inwestycyjnych.

Podczas wyboru opcji inwestycyjnych i tworzenia Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego szczególnie nacisk położono na zadania:

1. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej. Inwestycje w zakresie modernizacji ośrodków pomocy społecznej i placówek rehabilitacyjnych, wymiana sprzętu medycznego zwiększającego standard świadczonych usług. Ośrodki rehabilitacji umożliwią osobom z terenu powiatu i województwa właściwe leczenie.
2. Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej Powiatu, z naciskiem na wymianę nawierzchni dróg dostosowując je do wymogów zintensyfikowanego ruchu drogowego. Działania te łączą się ze zwiększeniem bezpieczeństwa na drogach poprzez poszerzenie nawierzchni, budowę chodników, ścieżek rowerowych, itp.
3. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz budowa oczyszczalni ścieków, mając na celu podniesienie standardu życia, ochrony środowiska i ekonomiczną gospodarkę wodno-ściekową.
4. Zapewnienie właściwych warunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji poprzez budowę i modernizację miejsc do uprawiania sportu, szkół powiatowych i obiektów oświatowych, aby zapewnić prawidłowy rozwój psychomotoryczny dzieci i młodzieży, a także umożliwić czynny wypoczynek mieszkańcom Powiatu i turystom odwiedzającym Bełchatów. Termorenowacja i remonty instalacji budynków oświatowych zmniejszą koszty ich eksploatacji. Znacznie polepszy się wizerunek Powiatu wśród osób przyjezdnych (inwestorów i turystów) oraz mieszkańców.

**ROZDZIAŁ 9. SYSTEM WDRAŻANIA I OCZEKIWANE WSKAŹNIKI
OSIĄGNIĘĆ ZINTEGROWANEGO PROGRAMU
ROZWOJU LOKALNEGO**

9.1. System wdrażania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego jest dokumentem planowania średniookresowego, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Stanowi on bazę do:

- uwzględniania priorytetów powiatu w strategii rozwoju subregionu, województwa,
- opiniowanie planu zagospodarowania przestrzennego gmin Powiatu Bełchatowskiego,
- budowania programów sektorowych,
- finansowania przedsięwzięć i projektów z budżetów: państwa, władz regionalnych, ze źródeł pozabudżetowych,
- opracowywanie programów i projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Władze Powiatu wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań.

Budżety Powiatu Bełchatowskiego na kolejne lata przygotowywane będą w oparciu o ZPRL. Taki system wdrażania zapewnia kontrolę wdrażania oraz zgodność z obowiązującym prawem.

9.2. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Projekty realizowane są w oparciu o pełną dokumentację, zgodną z uchwałą budżetową, a stopień ich realizacji będzie monitorowanym na bieżąco wskaźnikiem osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.

Wskaźnikami osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego o charakterze ogólnym będą:

- I. W obszarze rozwoju społecznego – awans cywilizacyjny rozumiany jako:
 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju prowadzących do polepszenia jakości życia mieszkańców Powiatu poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej tj.
 - rozbudowa i modernizacja sieci drogowej powiatu,
 - modernizacja obiektów użyteczności publicznej,
 - budowa oczyszczalni ścieków,
 - rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
 2. Poprawa stopnia samorządności i praworządności społecznej, w szczególności:
 - wzrost liczby inicjatyw rozwijających zainteresowania, szczególnie wśród młodzieży,
 - wzrost liczby organizacji lokalnych,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- wzrost aktywności ludzi dobrej woli na zasadzie wolontariatu w zakresie opieki nad innymi osobami,
 - zwiększenie możliwości i skuteczności leczenia poprzez rehabilitację.
3. Integracja powiatu z regionem, w szczególności:
- napływ ludności i osadnictwo związane z rozwojem gospodarczym Powiatu,
 - zmniejszenie odpływu ludności z terenu Powiatu,
 - wzmocnienie ponadregionalnego charakteru Powiatu i jego prestiżu.
- II. W obszarze rozwoju gospodarczego:
1. Rozwój infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania nowych podmiotów gospodarczych i poprawy warunków funkcjonowania obecnych tj.
- nowe drogi i modernizacja obecnych dróg,
 - infrastruktura techniczna.
2. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców powiatu poprzez inicjatywy na rzecz ich aktywizacji zawodowej, w szczególności:
- zwiększenie przychodów powiatu i jego grup społecznych,
 - spadek stopy bezrobocia poprzez powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze prywatnym.
3. Wielkość napływu kapitału zagranicznego w postaci inwestycji bezpośrednich.
- II. W obszarze rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji.
- zwiększenie powierzchni obiektów sportowych,
 - zwiększenie dostępności mieszkańców do sportu masowego,
 - zwiększenie jakości i rodzaju usług sportowo-rekreacyjnych,
 - podniesienie standardu placówek oświatowych,
 - stworzenie ponadregionalnego ośrodka spotkań europejskich,
 - poprawa spędzania wolnego czasu.

W wyniku realizacji zadań objętych interwencją planu zostaną osiągnięte rezultaty, które w dłuższym horyzoncie przekładać się będą na polepszenie ogólnej sytuacji w Powiecie w ramach poszczególnych obszarów.

Zasadniczy pomiar bezpośrednich wskaźników odbywać się będzie na poziomie zadań.

Wielkości poszczególnych wskaźników ekonomicznych zostaną określone przez studia wykonalności dla poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Tabela 39 Bezpośrednie wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Nazwa zadania objętego interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	Wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego		
	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie
Budowa stadionu lekkoatletycznego w obrębie Powiatowego Centrum Sportu w Bełchatowie przy ul. Czaplinieckiej	- powierzchnia nowego obiektu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne i sportowe - liczba wybudowanych obiektów sportowych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających z obiektu - liczba mieszkańców powiatu korzystających z obiektu	- liczba nowych organizacji sportowych powstałych w wyniku realizacji zadania - liczba imprez sportowych i kulturalnych - nowa oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży - liczba nowych miejsc pracy - liczba nowych firm głównie z zakresu gastronomii
Adaptacja budynku na Dom Przyjaciół Natury - Domem Spotkań Europejskich. Budowa oczyszczalni oraz kotłowni na potrzeby DPN-DSE	- liczba odrestaurowanych obiektów historycznych - powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej - liczba obiektów zabytkowych zaadaptowanych na cele kulturalne	- liczba turystów krajowych i zagranicznych - liczba uczestników imprez i wydarzeń kulturalnych - liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych w obiektach zabytkowych - wzrost atrakcyjności regionu	- liczba nowych miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji projektu kulturalnego - wzrost dostępu do kultury w regionie
Wykonanie boiska szkolnego w ZSP nr 2 w Bełchatowie ul. Czapliniecka 72	- powierzchnia nowego obiektu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne i sportowe - liczba wybudowanych obiektów sportowych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających z obiektu	- liczba nowych organizacji sportowych powstałych w wyniku realizacji zadania - liczba imprez sportowych i kulturalnych - nowa oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży - liczba nowych miejsc pracy
Budowa i remont drogi powiatowej Nr 1917E na odcinku Chabielice – Kamień	- liczba wybudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych, - długość wybudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych,	- skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze powiatowej Nr 1917E na odcinku Chabielice – Kamień, - wzrost natężenia ruchu na drodze powiatowej Nr 1917E na odcinku Chabielice – Kamień, - większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), - wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, - zmniejszenie liczby wypadków drogowych
Położenie nowej powierzchni dachowej i założenie poziomej instalacji odgromowej w ZSP nr 4 w Bełchatowie	- długość założonej instalacji odgromowej, - liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury oświaty	- wzrost bezpieczeństwa osób korzystających z placówki, - dostosowanie obiektu do istniejących norm	- podnoszenie poziomu infrastruktury w zakresie edukacji,
Nowoczesne nauczanie	- liczba placówek dydaktycznych objętych oddziaływaniem przedsięwzięcia, - liczba utworzonych i zmodernizowanych nowoczesnych pracowni dydaktycznych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających z utworzonych i zmodernizowanych pracowni dydaktycznych, - liczba mieszkańców powiatu korzystających z utworzonych i zmodernizowanych nowoczesnych pracowni dydaktycznych	- nowa oferta zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych dla uczniów i wychowanków, - nowa oferta zajęć dydaktycznych i szkoleniowych organizowanych na terenie placówek objętych oddziaływaniem inwestycji skierowanych do mieszkańców powiatu, - liczba utworzonych miejsc pracy, - podnoszenie poziomu infrastruktury w zakresie edukacji

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania objętego interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	Wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego		
	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie
Budowa sali gimnastycznej przy ZSP nr 4 w Bełchatowie	- powierzchnia nowego obiektu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne i sportowe - liczba wybudowanych obiektów sportowych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających z obiektu	- liczba nowych organizacji sportowych powstałych w wyniku realizacji zadania - liczba imprez sportowych i kulturalnych - nowa oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży - liczba nowych miejsc pracy
Wykonanie dróg wewnętrznych i instalacji kanalizacji w ZSP w Żelowie	- długość wybudowanej kanalizacji ściekowej, - długość wybudowanej kanalizacji deszczowej, - długość wybudowanych dróg wewnętrznych	- uporządkowanie terenów wokół obiektów ZSP, podłączonych do kanalizacji ściekowej i deszczowej, - liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- podnoszenie poziomu infrastruktury w zakresie edukacji, - ograniczenie zanieczyszczenia wód gruntowych, - wzrost bezpieczeństwa na terenie obiektu
Wykonanie instalacji solarnej w Domu Pomocy Społecznej w Zabłotach	- powierzchnia zamontowanych kolektorów słonecznych, - liczba instytucji wykorzystujących alternatywne źródła energii	- ilość wody, do której podgrzania służy zamontowana instalacja solarna, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku zamontowania instalacji solarnej	- ochrona przed zmianami klimatu przez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, - zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie obiektu
Wymiana instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem w budynku szkoły – ZSP nr 1 w Bełchatowie	- długość wymienionej instalacji elektrycznej, - liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury oświaty	- wzrost bezpieczeństwa użytkowników, - poprawa warunków pracy i nauki, - dostosowanie obiektu do obowiązujących norm	- podnoszenie poziomu infrastruktury w zakresie edukacji
Sala gimnastyczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Bełchatowie	- powierzchnia nowego obiektu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne i sportowe - liczba wybudowanych obiektów sportowych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających z obiektu	- liczba nowych organizacji sportowych powstałych w wyniku realizacji zadania - liczba imprez sportowych i kulturalnych - nowa oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży - liczba nowych miejsc pracy
Rozbudowa szkoły – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bełchatowie	- powierzchnia rozbudowanej placówki edukacyjnej, - liczba zmodernizowanych placówek edukacyjnych, - liczba pomieszczeń powstałych w wyniku rozbudowy	- wzrost oferty edukacyjnej, - wzrost liczby uczniów korzystających z rozbudowanej placówki edukacyjnej	- podnoszenie poziomu infrastruktury w zakresie edukacji
Modernizacja boiska lekkoatletycznego przy ZSP nr 3 w Bełchatowie	- powierzchnia zmodernizowanego obiektu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne i sportowe - liczba zmodernizowanych obiektów sportowych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających ze zmodernizowanego obiektu	- liczba nowych organizacji sportowych powstałych w wyniku realizacji zadania - liczba imprez sportowych i kulturalnych - nowa oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży - liczba nowych miejsc pracy
Przebudowa drogi Nr 2308E Rogoźno – Mzurki	- liczba przebudowanych dróg powiatowych, - długość przebudowanych dróg powiatowych	- skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze Nr 2308E Rogoźno – Mzurki, - wzrost natężenia ruchu na drodze Nr 2308E Rogoźno – Mzurki, - większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), - wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, - zmniejszenie liczby wypadków drogowych

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania objętego interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	Wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego		
	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie
Przebudowa drogi Nr 1927E Drużbice – Hucisko	- liczba przebudowanych dróg powiatowych, - długość przebudowanych dróg powiatowych	- skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze Nr 1927E Drużbice – Hucisko, - wzrost natężenia ruchu na drodze Nr 1927E Drużbice – Hucisko, - większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), - wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, - zmniejszenie liczby wypadków drogowych
Przebudowa drogi Drużbice – Glupice	- liczba przebudowanych dróg powiatowych, - długość przebudowanych dróg powiatowych	- skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze Drużbice – Glupice, - wzrost natężenia ruchu na Drużbice – Glupice, - większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), - wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, - zmniejszenie liczby wypadków drogowych
Budowa ekologicznej ścieżki rowerowej na odcinku Domiechowice – Parzno	- długość ścieżki rowerowej - liczba wybudowanych obiektów infrastruktury turystycznej, drogowej	- liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej - liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki, - liczba turystów korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- wzrost atrakcyjności terenów powiatu poprzez wzrost turystów na obszarze oddziaływania inwestycji, - poprawa bezpieczeństwa na odcinku drogi Domiechowice-Parzno poprzez zmniejszenie liczby wypadków drogowych, - poprawa zdrowotności mieszkańców powiatu poprzez liczbę osób korzystających z nowych form wypoczynku i rekreacji, - powstanie nowych atrakcyjnych warunków dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych, co przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy oraz rozwinięcia się gospodarki agroturystycznej, - liczba nowych miejsc pracy
Budowa sztucznego lodowiska – Powiatowe Centrum Sportu	- powierzchnia nowego obiektu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne, sportowe i rekreacyjne - liczba wybudowanych obiektów sportowych	- liczba uczniów i wychowanków korzystających z obiektu - liczba mieszkańców powiatu korzystających z obiektu	- liczba nowych organizacji sportowych powstałych w wyniku realizacji zadania - liczba imprez sportowych i kulturalnych - nowa oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży - liczba nowych miejsc pracy
Przebudowa drogi powiatowej – Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego – etap II	- liczba przebudowanych dróg powiatowych, - długość przebudowanych dróg powiatowych, - długość przebudowanych ciągów pieszych	- skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze powiatowej Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego, - wzrost natężenia ruchu na drodze powiatowej Al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego, - większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	- zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), - wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, - zmniejszenie liczby wypadków drogowych

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

Nazwa zadania objętego interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego	Wskaźniki osiągnięć Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego		
	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie
Przebudowa drogi powiatowej Nr 1918E Szczerców – Osiny	-liczba przebudowanych dróg powiatowych, -długość przebudowanych dróg powiatowych	-skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze Nr 1918E Szczerców – Osiny , -wzrost natężenia ruchu na drodze powiatowej Nr 1918E Szczerców – Osiny, -większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	-zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), -wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, -zmniejszenie liczby wypadków na drodze
Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1908E Wieś Szczercowska – Magdalenów – Kluki	- liczba przebudowanych dróg powiatowych, -długość przebudowanych dróg powiatowych	- skrócenie średniego czasu przejazdu na drodze Nr 1908E Wieś Szczercowska – Magdalenów – Kluki , -wzrost natężenia ruchu na drodze powiatowej Nr 1908E Wieś Szczercowska – Magdalenów – Kluki, -większa liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	-zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie drogi (naprawa nawierzchni), -wzrost liczby pojazdów korzystających z drogi, -zmniejszenie liczby wypadków na drodze

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Bełchatowie

ROZDZIAŁ 10.

SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ ZINTEGROWANEGO PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO

10.1. Sposoby monitorowania i oceny Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego będzie monitorowany poprzez poddanie corocznej ocenie.

Poszczególne komisje Rady Powiatu i sama Rada będą rokrocznie oceniać ZPRL po przedłożeniu sprawozdania przez Starostę Powiatu, który poprzez pracę Wydziału Promocji i Rozwoju Powiatu dokona przeglądu Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego. Przegląd, w wypadku uznania tego za stosowne, będzie oznaczał realizację Planu zgodnie z bieżącą sytuacją. Aktualizacja ZPRL polegać będzie głównie na wprowadzeniu nowych zadań oraz określeniu dla tych zadań planu finansowego zgodnego z planem budżetu na dany rok lub jego projektem. Aktualizacji podlegać będą wszystkie istotne elementy Planu, to jest:

- Wieloletni Plan Finansowy – poprzez aktualizację i dostosowanie do sytuacji bieżącej,
- Wieloletni Plan Rozwoju – poprzez uzupełnienie o nowe, zgłaszane projekty oraz ewentualną korektę kryteriów oceny zadań inwestycyjnych,
- Cały Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego zgodnie z potrzebami wyrażonymi przez Radę Powiatu.

System corocznej oceny określa tabela 40, na którą składa się charakter i zakres przedsięwzięcia oraz ramy czasowe jego realizacji. Na bazie tabeli można będzie w sposób ciągły monitorować postępy związane z wdrażaniem Planu, co pozwoli na szybką reakcję lub wprowadzenie w/w zmian.

Tabela 40 System corocznej oceny realizacji przedsięwzięć w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

L. p.	Opis przedsięwzięcia	Przewidywany okres realizacji	Zakres
1.	Działania podejmowane w celu usprawnienia form i metod pracy w Starostwie	Zadanie ciągłe	ISO, Akcja Społeczna Przejrzysta Polska
2.	Promocja potencjału gospodarczego, kulturalnego i turystycznego powiatu w kraju i za granicą	Zadanie ciągłe	Dożynki Powiatowe, prezentacja Powiatu podczas targów
3.	Działania wspierające powiatowy rozwój przedsiębiorczości	Zadanie ciągłe	Działalność na rzecz instytucji mających wpływ na rozwój gospodarczy regionu.
4.	Nawiązywanie kontaktów oraz współpraca partnerska	Zadanie ciągłe	Współpraca z regionami w kraju i za granicą.
5.	Realizacja Powiatowego Centrum Sportu	-	Budowa obiektów wchodzących w skład PCS, zagospodarowanie terenów zielonych w obrębie PCS
6.	Adaptacja zabytkowego dworu na Dom Przyjaciół Natury – Domem Spotkań Europejskich	-	Adaptacja budynku, budowa oczyszczalni, kotłowni, parkingu, renowacja zabytkowego parku
7.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury w zakresie opieki społecznej	Zadanie ciągłe	Rozbudowa istniejących obiektów, wykończenie, wyposażenie w sprzęt, termorenowacja, zagospodarowanie terenów zielonych.
8.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury w zakresie edukacji, sportu i rekreacji.	Zadanie ciągłe	Termorenowacja budynków szkół, wymiana instalacji, kanalizację.
9.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej	Zadanie ciągłe	Budowa, przebudowa remont dróg, chodników, ścieżek rowerowych.
10.	Przedsięwzięcia z zakresu rozwoju turystyki	Zadanie ciągłe	Wydawanie przewodników, informatorów, albumów, organizacja konkursów.
11.	Przedsięwzięcia na rzecz osób niepełnosprawnych	Zadanie ciągłe	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, udzielanie pomocy ze środków PFRON i innych dostępnych źródeł.
12.	Zwalczanie bezrobocia	Zadanie ciągłe	Współpraca z pracodawcami, szkolenia, staże, środki na rozpoczęcie działalności, prace interwencyjne, roboty publiczne, przygotowania zawodowe w miejscu pracy.

L. p.	Opis przedsięwzięcia	Przewidywany okres realizacji	Zakres
13.	Przedsięwzięcia na rzecz ochrony środowiska i zalesiania gruntów	Zadanie ciągłe	edukacja ekologiczna, zalesianie gruntów
14.	Gospodarka odpadami	Zadanie ciągłe	selektywna zbiórka odpadów segregowanych, obwoźna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, likwidacja nielegalnych wysypisk
15.	Profilaktyka i oświata zdrowotna	Zadanie ciągłe	Realizacja programów promocji i profilaktyki zdrowia dla mieszkańców powiatu.
16.	Stypendia dla uczniów i studentów	Zadanie ciągłe	Stypendia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów: motywacyjne, sportowe, artystyczne i inne.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie

10.2. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Do zadań własnych Powiatu należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Bełchatowskiego. Przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Powiatu.

Powiat inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek. Dodatkowo w pełni uspołeczniony proces informowania o pracach nad Zintegrowanym Programem Rozwoju Lokalnego połączony z przyjmowaniem propozycji projektów inwestycyjnych od wszystkich zainteresowanych, tzn.:

- o obywateli,
- o jednostek gospodarczych,

powoduje pełen udział wszystkich podmiotów aktywnych na terenie powiatu w tworzeniu Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.

10.3. Public Relations Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu będzie szeroko informować opinię publiczną o podjętych pracach w sprawie Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego.

Mieszkańcy, a także poinformowane o działaniach organizacje pozarządowe wraz z jednostkami gospodarczymi wzięły udział w zgłaszaniu propozycji inwestycyjnych. Podobne działania przewiduje się rokrocznie przy przeglądach i aktualizacjach Planu.

Po zakończeniu prac Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego jako dokument uchwalony przez Radę Powiatu w Bełchatowie zostanie (w zasadniczej części) opublikowany na oficjalnych stronach internetowych. Te działania winny zapewnić dostęp do informacji o działaniach w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego wszystkim mieszkańcom i instytucjom zainteresowanym zagadnieniem rozwoju Powiatu.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców i inwestorów. Polegać to będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych inwestycji Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego.

Dodatkowo instytucją odpowiedzialną za promocję projektów inwestycyjnych będzie Powiat. Działania związane z tym zadaniem realizowane będą zgodnie z normami zawartymi

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

w podstawowych zasadach dotyczących promocji i informacji, które zawarte są w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającymi przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Szczegółowy zakres obowiązków państwa członkowskiego i instytucji zarządzającej w zakresie promocji i informacji zawarty jest w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

- a) Art. 2 – 4 określają sposób opracowania strategii komunikacji, jej uzgodnienia z Komisją Europejską oraz sposób jej monitorowania.
- b) Art. 5 – 7 oraz 9 określają szczegółowe obowiązki państwa członkowskiego w zakresie promocji i informacji skierowanej do potencjalnych beneficjentów i opinii publicznej,
- c) Art. 8 – 9 określają obowiązki beneficjentów w zakresie promocji faktu współfinansowania projektów ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.
- d) Art. 10 określa zasady współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie realizacji działań informacyjnych i promocyjnych pomiędzy państwem członkowskim i Komisją Europejską.

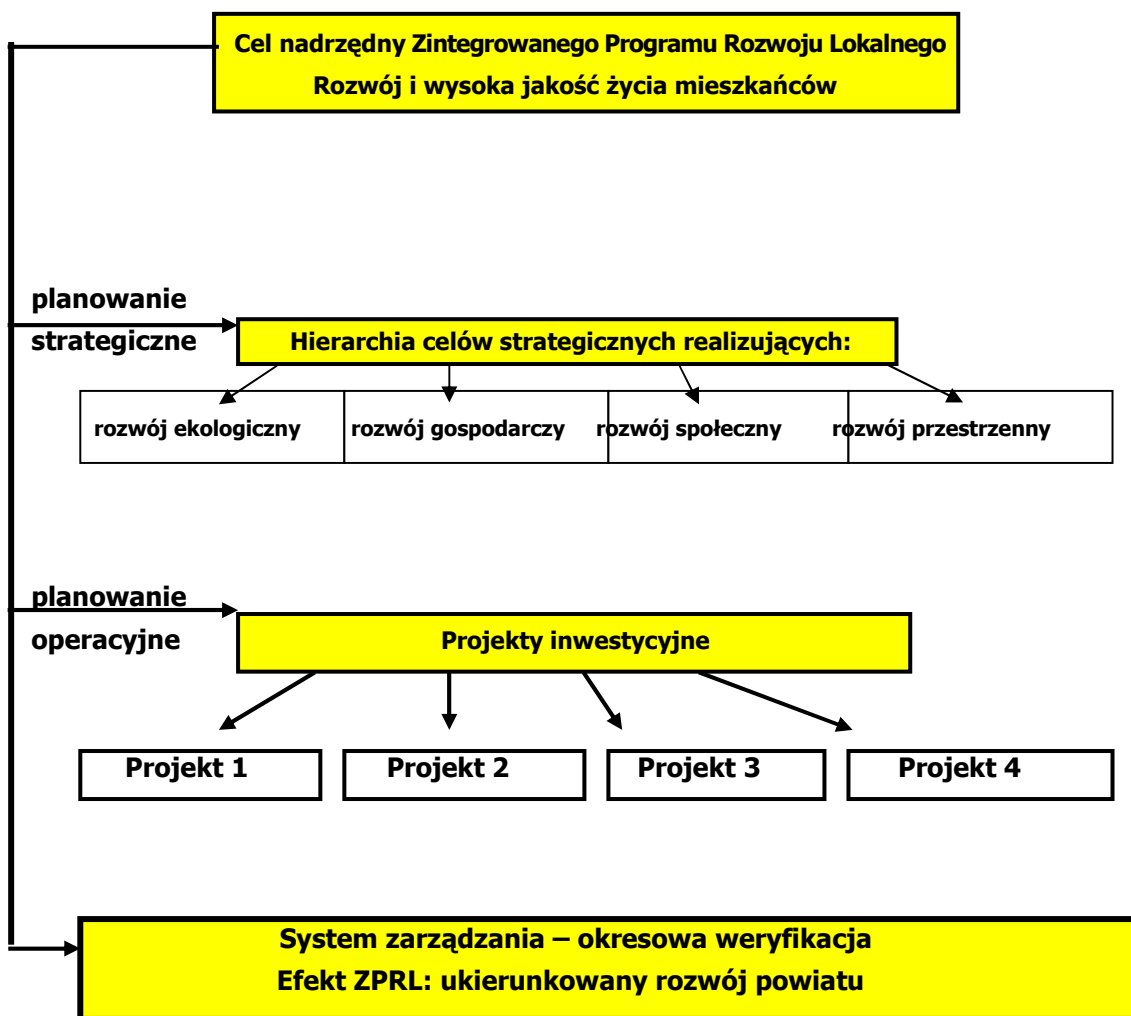
ROZDZIAŁ 11. PODSUMOWANIE

Tworzenie Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego to proces decyzyjny prowadzący do najwłaściwszego zaplanowania inwestycji na miarę oczekiwań i potrzeb mieszkańców oraz możliwości finansowych Powiatu. Poniższy schemat podsumowuje proces konstruowania i realizacji ZPRL.

Schemat 1. Struktura procesu konstruowania i realizacji Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego

ZPRL powoduje:

- systematyczność gromadzenia informacji,
- jednolitość dla wszystkich zainteresowanych,
- klarowność kryteriów oceny,
- powiązanie z możliwościami finansowymi,
- pełniejsze rozpoznanie potrzeb mieszkańców i lepsze ich zaspokajanie,

Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Powiat Bełchatowski

- zmniejszenie roli polityki przy wyborze inwestycji,
- radykalne zwiększenie szans na pozyskanie środków z Unii Europejskiej.

ZPRL zawiera:

- listę zadań inwestycyjnych z zakresem rzeczowym i finansowym,
- terminy niezależne od kadencji,
- prognozę dochodów,
- prognozę wydatków operacyjnych,
- wielkość środków przeznaczonych na inwestycje,
- przewidywaną wielkość długu,
- prognozę kosztów obsługi zadłużenia.

Podsumowujące zestawienie finansowe zadań objętych interwencją Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego prezentuje tabela 41.

Tabela 41 Zestawienie finansowe Zintegrowanego Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego z podziałem na lata i źródła finansowania

Źródła finansowania	Razem	2007	2008	2009
Budżet Powiatu	5 124 181,5	274,50	1 138 101	3 985 806
Środki UE	2 385 566,5	1 555,50	680 973	1 703 038
Środki z budżetu państwa	500 000	0	500 000	0
Środki inne	2 500 000	0	300 000	2 200 000
Razem	10 509 748	1 830	2 619 074	7 888 844

Źródło: Opracowanie własne Starostwa Powiatowego